

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

TYT | AYT | KPSS | ALES | DGS | E-KPSS

ÖSYM İLE Kafa Kafa

SOYUT

PARAGRAF

SORU BANKASI

FELSEFE

PSİKOLOJİ

SOSYOLOJİ

ANTROPOLOJİ

NÖROBİYOLOJİ

BEŞERİ BİLİMLER

SAĞLIK BİLİMLERİ

DAVRANIŞ BİLİMLERİ

METİNLERİYLE

ÖZNUR SAAT YILDIRIM

HOCA Kafaşı
YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

PARAGRAFTA AKIŞ BOZAN CÜMLE	7
PARAGRAFTA AKIŞ BOZAN CÜMLE TEST - I	9
PARAGRAFTA AKIŞ BOZAN CÜMLE TEST- II	13
PARAGRAFI İKİYE BÖLME	17
PARAGRAFI İKİYE BÖLME TEST - I	19
PARAGRAFI İKİYE BÖLME TEST- II	23
PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA	26
PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA TEST - I	30
PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA TEST - II	34
PARAGRAFTA NUMARALI YERE CÜMLE YERLEŞTİRME	38
PARAGRAFTA NUMARALI YERE CÜMLE YERLEŞTİRME TEST	40
PARAGRAFTA NUMARALI CÜMLEDEN SONRA CÜMLE YERLEŞTİRME	44
PARAGRAFTA NUMARALI CÜMLEDEN SONRA CÜMLE YERLEŞTİRME TEST	46
PARAGRAF OLUŞTURMA	52
PARAGRAF OLUŞTURMA TEST	55
PARAGRAFİN YANIT OLDUĞU SORUYU BULMA	62
PARAGRAFİN YANIT OLDUĞU SORUYU BULMA TEST	64

PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ.....	72
PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ TEST- I.....	75
PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ TEST - II	81
PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ TEST - III	88
PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ TEST - IV	94
PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER.....	99
PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER TEST - I.....	101
PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER TEST - II	107
PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER TEST - III.....	113
PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR.....	119
PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR TEST - I.....	120
PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR TEST - II.....	126
PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR TEST - III.....	133
CEVAP ANAHTARI	138

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Öncelikle psikolojik olarak kendini hazırla!
- “Paragraf sorularını çözmem, hayallerime ulaşmam için büyük bir araç. Bu tarz soruları çözerek pratik sağlayacağım ve sınavda tüm soruları doğru yapacağım.” “Bu yüzden zihnimi, enerjimi paragraf sorusu çözmek için hazırladım.” de!

Haydi, başlıyoruz!

1. Paragrafın akışını bozan cümle, parçanın tamamında ele alınan konunun ya da parçaya yön veren bakış açısının dışında bir cümledir.
2. İçerdiği mesaj, savunduğu ya da karşı çıktığı görüş itibarıyla parçanın tamamına aykırıdır.
3. Akış bozan cümle, paragraftan çıkarılıp paragraf okunsa anlamda bir eksilme, daralma olmaz.
4. Paragraf 1. cümleden başlanarak dikkatle okunmalıdır.
5. Her cümleyi birbirine anlamca bağlayan unsurlar, anahtar kelimeler, tekrarlayıcı sözler tespit edilmelidir.
6. Art arda sıralanan cümlelerde bir trenin birbirine bağlanan vagonları gibi cümleleri de birbirine bağlayan yükleyici kelime ya da ekler vardır, bunlar tespit edilmelidir.

7. Akış bozan cümle bazen gerçekten çok alakasız bir cümledir ve hemen bulunur. Tabii şansın varsa! Ama işini şansa bırakmamalı, uyanık olmalısın. Konudan bağımsız bir cümle de akış bozabilir, aynı konunun farklı bir yanını ele alan bir cümle de! Bunun için cümleyi çok iyi mercek altına almalı, dikkatle okumalısın.

8. Parçayı okumaya başladın. İlk cümleyi okudun, tertemiz. İkinci cümleyi okudun, evet dedin, ilk cümlelerin devamı. Üçüncü cümleye geldin, o da ne? Bambaşka bir konu, bambaşka bir bakış açısı ile alınan bir tez, alakasız bir durum... Hemen dedin cevap III, yapıştır! İşte, ÖSYM'nin en sevdiği öğrencisin!!!

SEN

Yanlış yoldasın!!!

Neden dördüncü cümleyi de okudun? Dördüncü cümleyi de okuyup ikinci cümleyle dördüncü cümle arasındaki anlamsal bağı görmeden üçüncü cümleyi işaretlememelisin!

Acele etme!

Doğru tekniği bilmeden soruyu hızlıca çözüp sonucu ulaşmak istemek seni hemen eletir!

9. Bu tür sorularda her cümlelerin birbirine nasıl bağlandığını, cümleler arasındaki anlamsal bütünlüğünü, konu-bakış açısı ortaklığını görmeyi gerekir.

Hazırsan sorulara geçelim...

SORU

(I) Bilimlerin sınıflandırılmasında; bilimlerin amaç, konu, işlev, yöntem, karşılıklı bağımlılık ve ürettikleri bilginin toplumsal yararlılığı hâlâ önemli parametrelerdir. (II) Herhangi bir bilgi alanının bilimsel bir konuma taşınıp incelenmesi ve araştırılması o bilimle anılan bir disiplini oluşturur ki bilimsel araştırmalar disiplinlere göre değişir. (III) Ayrıca, tarihsellikleri göz ardı etmeksizin bütüncül bir bakış açısı ve bilimlerin birbirleriyle olan ilişkileri de dikkate alınarak bir sınıflama yapılabilir. (IV) Yapılacak sınıflandırmada görülecek pramidal / hiyerarşik yapı, bu bilimler arasında değer farklılığı göstermez, bilimlerin kendi aralarındaki ilişki oranlarına dikkat çeker. (V) Sınıflandırmada göz önüne alınacak pek çok ölçüt olabilir ki öncelikle anlaşılır, açık olması, bilimle bilim olmayan etkinliklerin birbirine karıştırılmaması, adlandırılmada uygun kavramların seçilmesi gerekir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Öncelikle verdiğim teknikleri, yaptığım uyarıları iyi okuduğumu düşünüyorum.

Parçayı dikkatle okuduğunda genel olarak “bilimlerin sınıflandırılması” konusunun ele alındığını; I, III, IV ve V numaralı cümlelerde “bilimsel sınıflandırmaların belirli kriterlere göre yapılması” üzerinde durulduğunu ancak II numarayla verilen **“Herhangi bir bilgi alanının bilimsel bir konuma taşınıp incelenmesi ve araştırılması o bilimle anılan bir disiplini oluşturur ki bilimsel araştırmalar disiplinlere göre değişir.”** cümlesinde “bir bilgi alanının bilimsellik kazanıp incelenmesi ve araştırılmasının bir disiplini oluşturması”ndan bahsedildiğini, bilimlerin sınıflandırılmasına dair bir yargı içermediğini görmekteyiz.

O hâlde bana katılıyorsan paragrafın akışını II numarayla verilen cümle bozmuştur, diyelim mi?

CEVAP (B)

PARAGRAFTA AKIŞ BOZAN CÜMLE - I

1. (I) Mekândaki boyutsal algıyı arttırmak, onu oluşturan objeler arasındaki boşluğu anlamlı hâle getirmek demektir. (II) Boyutsal ilişkiler, ancak mekânsal deneyimin mekân içinde yaşatılması ile algılatılabilir. (III) Bu anlamda mekân, sadece fiziksel olarak bir alanın sınırlandırılması değildir çünkü mekânın bir görsel ve sembolik boyutu da vardır. (IV) En ilkel anlamda, yakındaki ağaç ile uzaktaki ağaç arasında kurulan ilişki bir mekân duygusu oluşturmaktadır. (V) Bu yüzden mimaride bir düzlemi biçimce sınırlandırmak mekânı tanımlamak olarak düşünülmez.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Çoğu kimse “düşünmek” ile “düşlemek” arasındaki ince ayrımları önemsemeksizin bu sözcükleri kullanır. (II) Öyle ki her ikisini de “zihin etkinliği” adı altında birleştirip “düş” ile “düşünce”yi ayıramaz. (III) Düşlerini “düşünce” olarak sunduğunu çoğu zaman kendisi bile bilmez. (IV) Düşünce sahibi olabilmek için düşünmek, düş sahibi olabilmek içinse düşlemek gerektiğini de fark etmez. (V) “Düşünmek” bir şaşkınlık evresinden sonra başlayıp merakla ve dikkat kesilmekle yola devam eder.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) İnsanlık ve insan yığınları yüzyıllar öncesinde bir ilerleme, gelişme hummasına yakalandı. (II) Bugün de insanların büyük bölümü önlerindeki hedefin ne anlama geldiğini düşünmeden “gelişme”, “kalkınma”, “zenginleşme” efsanesine kendilerini kaptırmış görünüyorlar. (III) Ancak bugünkü gelişmenin en uç noktasında yer alan toplumların en ileri, en zengin kesimleri sorularını diğerlerinden farklı soruyor. (IV) İlerlemiş ve zenginleşmiş olmanın, dünyevi kuvvetleri en uç noktada ellerinde bulundurmanın ne anlama geldiğini sorguluyorlar artık. (V) Ama onların hemen bir alt basamağında olanlar kendilerine ilk hedef olarak yine üst basamağı seçmiş durumda. (VI) Bugün medeniyetin diğer güçlü kesimlerinin imkânlarına kavuşmak isteyen ülke ve zümrelere en cazip teklifi, yoksulluktan kurtulmak.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) İnsanların, anlamadığı şeye felsefe, anlaşılmaz şekilde konuşana filozof demesi yeni bir şey değil. (II) Felsefe de diğer insan uğraşları gibi bir sorgulama ve arayış içinde değildir. (III) Ama bu, sistematik ve kolektif bir sorgulama değilse arayışla pek bir şey bulamazsınız. (IV) Yani neyin ne olduğunu, argümanın neye karşılık geldiğini, hangi varsayımları içerdiğini vs. düşünmek şart. (V) Tüm bunlar bir sistem dâhilinde düşünülmendiğinde "felsefe yapmak" havalı da olsa sonuçsuz bir uğraş.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Her ne kadar gelişen teknoloji bize doğayı ve kendimizi anlama konusunda yeni araçlar sunsa da hâlen bütün bilimsel bakışımız "modellere" dayanmakta. (II) Kurduğumuz bu modelleri, çoğunlukla bilgisayarlarda "işleterek" sonuçlar yahut değişkenlere verdiği tepkiler açısından ayrıntılı olarak inceleyebiliyoruz. (III) Ancak kurduğumuz modellerin tamamında ancak olaylara etki ettiğini düşündüğümüz ve ölçebildiğimiz bileşenleri hesaba katabiliyoruz. (IV) Yani modelleyerek anlamaya çalıştığımız şeyler gerçekte hemen her zaman, yapay modelimize göre çok daha karmaşık olaylardır. (V) Hesaplamalarda varlığı gösterilebilen, ölçülebilen ve sistem üzerine etki ettiği bilinen fakat etkileri "ihmal edilebilecek" bilgiler var.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Kendini bilmek, insanın yüzleşmek zorunda olduğu en zor süreçlerden biri olsa da bunun bir aşama sonrası her şey kolaylaşır. (II) Çünkü farkındalık boyutu insana kendisini ve gerçek yerini öğreterek evren içinde cisim olarak ne kadar küçük ve önemsiz olduğunu gösterir. (III) Bu küçüklüğe ve önemsizliğe rağmen içerik açısından eşsiz olduğunu kavrayan insan kendini değerli hisseder. (IV) Bu tip bir insan olma gayretinin, günümüz hâkim kültürü tarafından sürekli bastırılmaya çalışılmasını anlamak zor değil. (V) Rolünü ve sınırlarını iyi bilmenin sağladığı o sınırsız hareket özgürlüğüyle, önünde durulmaz bir zihin durumuna gelir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Nörobiyoloji alanında yapılan araştırmalar bir insanın, doğduğu andan itibaren yaşadığı tüm olayları kaydettiğini göstermektedir. (II) Birey, yetişkinlik döneminde geçmiş yaşantıları çağrıştırmaya durumlarla karşılaştığında çocukluk dönemine ait duygularını yeniden yaşayabilir. (III) Olaylar, onlara eşlik eden duygularla birlikte bazı beyin hücrelerindeki bellek moleküllerinde bir arşiv gibi saklanmaktadır. (IV) Beyin, işlevlerini ekonomik bir biçimde sürdürmek zorunda olduğundan, bu olay ve duyguların tümünü anımsamak olanaksızdır. (V) Ancak, yaşanan her olayın ve olaya bağlı olarak hissedilen duygunun, davranışları sürekli olarak etkilediğini kanıtlayan belirtiler vardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Bu model, milyonlarca insanın aynı hareketleri yaptığı aynı mekâna tabi olarak yaşaması sonucunu doğurur.
- II. Yaptığı işin felsefesiyle de ilgili olan bir mimar, mekânın insan üzerinde baskı kurmasını engelleyecek tasarımlara imza atmalıdır.
- III. Mekânın bu özel düzenlemesi, neyin nerede yapılacağını dikte ettiğinden aynı çatı altında yaşayanların birlikte-lik duygusunu da ortadan kaldırır.
- IV. Her şeyin yerinin belli olmasıyla çevrede bir düzen duygusu yaratarak sahte bir gerçeklik örneği koyar ortaya.
- V. Mekânın en etkili biçimde kullanıldığı apartman dairesi modeli, totaliter bir düzenlemeyi yansıtır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Son beş yüz yıl baş döndürücü devrimlere sahne oldu. (II) Bazı araştırmacılar tüm bu gelişmelerin tarıma geçişi engellemediğini söylüyor. (III) Dünya tek bir ekolojik ve tarihsel küre olarak birleşti, ekonomi daha önce görülmemiş şekilde büyüdü ve insanlık bugün eskiden sadece masallarda anlatılan bir zenginlikle yaşar oldu. (IV) Bilim ve Sanayi Devrimi insana süper insan gücü ve fiilen sınırsız bir enerji sağladı. (V) Toplumsal düzen siyaset, gündelik hayata ve insan psikolojisiyle birlikte büyük bir dönüşüm yaşadı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAFTA AKIŞ BOZAN CÜMLE - II

1. (I) Metafizik bilginin, yapısı gereği birtakım zorluklar barındırmasıyla birlikte anlaşılması da oldukça zordur. (II) Kişi, metafizik bilgiyi aktarmak istediğinde bunu muhatabının tatmin olabileceği bir açıklıkta ifade edemez. (III) Bununla birlikte her insanın metafizik alanla bağ kurması mümkündür. (IV) Aktarma çabalarında, imkânsızlıklardan kaynaklı olarak bazen karmaşık ve çelişkili ifadeler olabilir. (V) Metafizik bilgi, kişisel bilgi sınırları içinde çelişkilerden arındırıldığında bile ancak simgesel olarak ifade edilebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

HOCA Kafası

2. (I) Bir şeyler olup bittikten sonra geriye dönüp baktığımızda çoğunlukla binlerce ayrıntıyı göremeyiz. (II) Geleceği şekillendirecek şartları yorumlamak ve doğru şekilde değerlendirmek kolay değildir. (III) Sadece birkaç belli başlı aşama, sonuca etki etme potansiyeli olduğu için dikkatimizi çeker. (IV) Ortaya çıkan sonuçla ilgili olarak çok mantıklı olduğunu düşündüğümüz birkaç açıklama buluruz. (V) Açıklamalarımız bazen gerçekten doğru olsa da aslında çoğunlukla iyi bir hikâye uydurmuşuzdur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Felsefi eserler de edebî eserlerde görüldüğü gibi bireysel bir çabanın, ortaya belli bir ürün koyma kaygısının sonucudur. (II) Ancak edebî eserde estetik zevke önem verildiği için yazarın üslubu ve edebî zevk anlayışı eserde belirgindir. (III) Felsefi eserde ise amaç estetik zevk olmadığı için kullanılan dil soyut ve kuru olmakla birlikte akıl yürütme ve mantıksal çözümlerler yoğunudur. (IV) Felsefe ve edebiyat, varoluş meselesini ele alan metinler üreten iki sanat türü olduğundan birbiriyle temas hâlinindedir. (V) Edebiyat, kavram analizlerinden uzaklaşarak olayları somut bir hâle sokmak suretiyle felsefenin soyutluğunu ve kuruluşunu giderir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Çaba ve odaklanma gerektiren bir iş yapıyorsanız kısa süreli hafızanızı kullanıyorsunuz demektir. (II) Kısa süreli hafıza, beynin önemli fonksiyonlarından biridir. (III) Bilinen ve hatırlanan her şeyin, depolanma yolculuğundaki ilk adımı kısa süreli hafızadan başlar. (IV) Fakat kısa süreli hafıza, uzun süreli hafıza için bir bekleme salonundan çok daha fazlasıdır. (V) Bu bölge, beynin yaz-boz tahtası gibi, bilginin bekletildiği ve yönlendirildiği yerdir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Özel alan ve kamusal alan ayırımına dair bir köken araştırması yapıldığında, bu ayırımın şehir yaşantısının sonucu olduğu görülür. (II) Eski Yunanlılar şehrin ve politikanın alanı olan "polis" ile evin ve ailenin alanı olan "oikos" arasında bir sınır koymuşlardır. (III) Ama bu ayırımların bugün bizlerin yaşadığı modern bölünmenin aynısı olduğunu düşünmek yanlış olur. (IV) Kentleşme ve kent olgusu Antik Yunan uygarlığının en önemli göstergelerinden biri kabul edilir. (V) Modern insan, özel alanı daha özgür bir alan olarak görmeye; kamusal alanı ise zorunluluklar ve görevler alanı şeklinde tarif etmeye yatkındır. (VI) Oysa Eski Yunanlılar için özgürlükten çok bir zorunluluk anlamına gelen "oikos", insanın üretmesini sağlayan ev hayatının, çalışmanın, ekonominin alanıdır ve özgürlüğün alanına geçmek için "polis"ın alanına girmek gerekmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Çocuğun düşünce dünyasında nesnelerle onların adları arasında kopmaz bir bağ vardır. (II) Çocuk, dilin işaretlerini bir kelime ile kavram arasında gelişigüzel kurulan bir bağ olarak düşünmez; bizzat nesnenin kendisinin bir niteliği olarak kavrar. (III) Şeylerin adları onların ayrılmaz nitelikleridir ki çocuk için konuşmak, bir nesneyi onun bir özelliğiyle yani adıyla temsil etmektir; çocuğun algılaması da bu şekildedir. (IV) Bir yakınına kendisinin bildiğinden başka bir adla seslenilmesine ya da bir eşyanın başka bir adla anılmasına büyük bir tepki gösterir. (V) Piaget'e göre 6 yaşına kadar çocukların oyunlarında dışarıdan bir müdahalenin olmaması gelişim açısından son derece önemlidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Sahip olma, tamamen özel bir şeydir ve kişi ile bu kişinin sahip olduğu nesne arasında bir tür özgün ilişki olarak anlaşılr. (II) Hukuk, kişinin sahip olduğu mal ve değerli eşyaları her zaman korumak için vardır. (III) Sanki nesne, sahibine görünmez bir iple bağlıdır ve ona sonsuz bir kullanım hakkı tanır. (IV) Örneğin bu satırları yazdığım kâğıt parçasının sahibiysem ona ne yapacağıma ancak ben karar veririm, ona kitabımın bir bölümünü yazabilir ya da onunla bir sandviç sara-bilirim. (V) Gelgelelim sahip olma anlayışının mülkiyet ilişkilerine dair gözden kaçırdığı şey, sahip olmanın her şeyden önce “bu benim” derken “bu senin değil”i mesaj olarak karşı tarafa vermesidir, yani ona ulaşma imkânını karşı tarafın elinden almasıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Düşüncelerin, duyguların yazı ya da söz olmaksızın beyinler arasında iletilmesine “telepati” deniyor. (II) Telepati bir tür “duyular ötesi hissetme” olarak tanımlanabilir. (III) Telepati sözcüğü, eski Yunancadaki “tele” (kulak) ve “pati” (duygu) terimlerinden geliyor. (IV) Bu tanıma bakarak telepatinin yalnızca düşüncelerin ve duyguların aktarılmasını değil, çeşitli olayların önceden hissedilmesini de kapsadığını söyleyebiliriz. (V) İşitme, görme, dokunma, koklama ve tat alma gibi beş duyuya ek olarak altıncı bir duyu kabul edilen bu özellik, Sigmund Freud’a göre, baskılanmış eski bir özelliktir ve ancak belirli koşullarda ortaya çıkar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAFTA AKIŞ BOZAN CÜMLE - II

9. (I) Ailelerin, çocuklara öncelikli olarak ahlaki ve insani değerleri kazandırması gerekir. (II) Günümüzde anne babalar, çocukları daha 6 aylıkken onlara uygun olduğunu düşündükleri birtakım programlar oluşturmaya, etkinlikler hazırlamaya başlıyor. (III) Ailelerin bu davranışına pedagojide “aşırı anne babalık”, çeşitli etkinliklerle zamanı tika basa doldurulmuş bu “proje çocuk”lara da “aşırı programlanmış çocuk” deniyor. (IV) Türlü türlü etkinlikler için oradan oraya çeğiştirilen proje çocuklar çocukluklarını yaşayamıyor, huzursuz oluyor ve sonunda depresyona yenik düşüyor. (V) Bunun sonucunda giderek mutsuzlaşan çocuklar toplumsal yapı için bir sorun hâline geliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Disiplin, aile içindeki denge ve düzenin sağlanmasında büyük önem taşır. (II) Ancak, toplumumuzda çoğunlukla “cezalandırma” ile eş anlamlı olarak kabul edilmektedir. (III) Her ne kadar böyle kabul edilse de kelime anlamıyla “katılık” ve “kuralcılık” gibi kavramları çağrıştıran disiplin, cezalandırma kadar ödüllendirmeyi de barındırır ve çocukta topluma uyum sağlamayı kolaylaştıran davranışların gelişmesini amaçlar. (IV) Disiplin, tutarlılık ve esneklik gibi temel ilkeleri içermektedir. (V) Bu bağlamda topluma uyum sağlarken çocuğun kendi kendini denetlemesine ya da iç denetim yönünden gelişimine yardımcı olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAFI İKİYE BÖLME

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Buraya kadar 19 soru çözdün.
- Umarım soruları adım adım, acele etmeden anlayarak okudun.
- Artık, yavaş yavaş paragraf sorularına – soyut metinlere ısındığını düşünüyorum. Tempoyu biraz artıracakız.

• Amaaaa,

ilk bölümden sonra biraz dinlenip nerelerde hata yaptığını tekrar görmeyi için sorulara tekrar göz atman ya da bu başlıkta çıkmış soruları da çözmen faydalı olacaktır.

4. Kendinden önceki cümleye anlamsal göndermeler yapan, bir önceki cümle- nin devamı niteliğinde olan cümleleri tespit et, ele.
5. Yeni bir konuya, aynı konunun farklı bir bakış açısına geçilen cümleyi tespit et, ama hemen işaretleme. **Sakin!**
6. Bu cümledeki fikir, sonraki cümleler- de de geliştirilip, devam ettiriliyorsa o zaman ikinci paragrafın giriş cümlesi olacaktır. **Dikkatli ol!**
7. Hangi cümlelerin ilk paragrafı, hangile- rinin ikinci paragrafı oluşturduğundan emin ol ve doğru seçeneği işaretle.

unutma

1. Paragrafı ikiye bölme sorularında önce- likle altı cümle göreceksin. Ya hepsi numaralanmış olacak ya da ilk cümleye numara vermeden ikinci cümle "I" ile başlayacak ve devam edecek.
2. Her cümlelerin birbirine anlamsal bağlar- la bağlandığını görmüştük. Kimi cüm- lelerde cümle başı bağlayıcı kelimeleri (ama, fakat, oysa, çünkü, bu neden- le...) vardır, kimilerinde anlamsal gön- dermeler.
3. "Ama, ancak, fakat, oysa, çünkü, bu nedenle, dolayısıyla, öyleyse, demek ki, bununla birlikte vb." kelimelerle hiçbir paragraf başlamaz. Bunlarla başlayan seçenekleri ele.

- İkinci paragrafta her zaman yeni bir konuya geçilmez.
- Aynı konu etrafında o konunun değişik bir yönü / özelliği de ikinci paragrafta işlenebilir.

SORU

(I) Benlik bilincinin işlevlerinden biri, "ben" ile "ben olmayan" arasında ayrım yapmayı sağlamasıdır. (II) Bu ayrımı yapmak, bir anlamda kendini fark etmenin başlangıcıdır. (III) Çocuklarda başlangıçta benlik bilinci yoktur; bebek, kendisi ile kendi dışındaki şeyler arasındaki ayrımın farkında değildir. (IV) Zaman içinde kendisi ile annesi arasında ayrım yapabilir ve bu durumun bir uzantısı olarak kendisi ile dış dünya arasında da ayrım yapabilir. (V) Örneğin 9 aylık bir bebek aynadaki görüntüsünün kendine ait olduğunu bilmez, ancak 18 aylık bir bebeğin alına bir boya sürdüğünüzde elini kendi alına götürür. (VI) Ben bilincinin oluştuğunu, dış dünya ile kendi arasındaki ayrımı anlamaya başladığını gösterir bu durum.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Verdiğim teknikleri dikkatle okuduysan bu paragrafı ikiye bölmede sıkıntı yaşamamışsındır.

Öncelikle bütün paragrafta "ben" ile "benlik" bilincinin ele alındığını görmüşsündür. Peki, bütün paragrafta aynı konular ele alındıysa ikinci paragrafı nasıl tespit edeceğiz, diye soruyorsun sanırım. Konu aynı olsa da bakış açısının değiştiği cümle ve bu bakış açısının devam ettirildiği cümleler bir paragraf oluşturacak.

Paragrafı dikkatle okudun. I ve II numaralı cümlelerde "benlik bilincinin işlevlerinden birinin 'ben' ile 'ben olmayan' arasındaki ayrımı yaptırmak olduğu ve bunun kendini fark etmenin başlangıcı olduğu" yargısının işlendiğini gördün. III. cümle kritik bir cümledir çünkü "yine" "benlik bilinci" kavramından bahsetmektedir ancak bu sefer çocuklarda / bebeklerde benlik bilincinin olmaması durumu eklenmiştir. Sonraki cümlelerde de bebeklerde zamanla bu durumun nasıl değiştiği / geliştiği anlatılarak III. cümlede verilen yargı geliştirilmiştir.

O hâlde, I ve II bir paragraf, III, IV, V ve VI. cümleler bir paragraf olmalı; ikinci paragraf III. cümle ile başlamalıdır.

CEVAP **(B)**

Sana kısa bir taktik:

Hiçbir paragraf "bu ayrımı" ya da "örneğin" diye başlar mı? Başlamaz. O hâlde bu kelimelerle başlayan II ve V. cümleler kesinlikle kendinden önceki cümlelerin devamıdır der, elersin.

VI. cümlede "...bu durum" sözü var, bu söz de kendinden önceki cümleye gönderme yapmaz mı, "hangi durum" diye sorduramaz mı? O zaman VI'yı da ele!

1. (I) Bir düşünüş olarak varoluşçuluk, Batı kültüründe yaşanan krizlere bir yanıt olarak kendiliğinden ortaya çıkmıştır. (II) Edebiyat ve resimde olduğu gibi felsefi alanda düşünce üretenler de birbirlerinden habersiz olarak benzer görüşler ortaya koymuşlardır. (III) Örneğin çağdaş varoluşçu düşüncenin babası sayılan Martin Heidegger, en önemli yapıtı olan "Varoluş ve Zaman"ı 1927'de yayımlamıştır. (IV) İspanyol düşünürü Ortega y Gasset ise Heidegger'inkine çok benzeyen düşüncelerini, onun bu çalışmasından haberdar olmaksızın 1924'te açıklamıştır. (V) Varoluşçu felsefenin psikiyatriyle buluşması İkinci Dünya Savaşı sonrasında rastlamaktadır. (VI) İsviçreli psikanalistler Medard Boss ve Ludwig Binswanger, geliştirdikleri tedavi yaklaşımıyla varoluşçu psikoterapinin öncüsü sayılırlar.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Mekânsal sınır tanımayan ve gösterilmeyen öğelere dayanan sinema sanatı, özellikle korku ögesini kullanır. (II) Sinemada korku ögesinin, ürpertiden dehşete, endişeden ürkmeye kadar binlerce biçimine rastlanır. (III) Gerek gösterim koşulları gerek hiç görülmeyen ile henüz görülmeyen üzerine kurulu anlatım, korku ögesini kullanma biçimleri arasındadır. (IV) Seyircide bir korku uyandırmak için mutlaka kahramanı tehlikeli bir anın içinde göstermek gerekmez. (V) Önemli olan, seyircinin sahneyi izlerken bu tehlike duygusuna gerçekçi biçimde katılmasını sağlamaktır. (VI) Bu yüzden bazı senaryolarda sürekli korku içinde yaşayan, temelde korkuyu seyirciye iletmekle yükümlü bir kişi kullanılır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Dizi filmlerin toplum üzerindeki sosyokültürel etkilerini ve toplumun bunlara bakış açısını incelemek şarttır. (II) Dizi filmler çoğunlukla toplumsal yapının özelliklerine uygun bir donanımda hazırlanır. (III) Toplumun sahip olduğu hususiyetleri içerecek bir senaryo kurgulandıktan sonra çekim aşamasına geçilir. (IV) Dolayısıyla bu yapımlar toplumun sosyokültürel dokusuna ait olan önemli miktarda unsurdan oluşur. (V) Ancak dizi filmlerin her zaman toplum dokusuyla uyumlu bir çizgide olmaması da dikkat çeker. (VI) Arka planında toplumun belli bir istikamette yönlendirilmek istenmesi gibi bir niyetin olması da pekâlâ mümkündür.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Gelenek, sosyal bilimler alanında en temel olan ve üzerinde en çok tartışılan kavramlar arasında yer alır. (II) Doğu ve Batı dillerinde de muhtelif anlamları karşılamak durumunda olan talihsiz bir kelimedir. (III) Çünkü geçmişten günümüze intikal ettirilen ya da miras bırakılan herhangi bir şey gelenek kapsamına girer. (IV) Binalar, abideler, bahçeler, heykeller, resimler, alet vb. makineler de gelenek kavramının içinde değerlendirilir. (V) Bu yönüyle gelenek, dış dünyanın fiziksel süreçlerinin veya ekolojik ve fiziksel zorunluluklarının ürünü olmayan her şeyi içerir. (VI) Gelenek kavramı altında toplanan muhtevanın ardında, insandaki dil yetisinin ve eşyayla bilimsel ve pratik ilişkilerinin yer aldığı söylenebilir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Fotoğraf, icadından itibaren birçok sanat ve bilim alanıyla etkileşim içinde olmuştur. (II) Belgeleme özelliği sayesinde çok sayıda bilim dalına, o güne kadar benzeri görülmemiş olanaklar sunmuştur. (III) Ancak diğer bilim dallarına kıyasla astronomi ve fotoğraf arasında daha farklı bir etkileşim vardır. (IV) Astronomların fotoğrafla olan ilişkisi, fotoğrafın icadının ilk günlerine kadar dayanmaktadır. (V) Fransız Astronom Francois Arago, 7 Ocak 1839 tarihinde dagerotip fotoğraflama yönteminin icat edildiğini halka duyuran ilk kişidir. (VI) Astronomide "fotoğraf" terimini kullanan ilk kişi ise İngiliz Astronom, Kimyager ve Matematikçi John Hershel'dir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak ise ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) *Yabancı* adlı roman, felsefe ve varoluşçuluk manifestosu noktasında özel bir yerde konumlanır. (II) Roman bu konumu itibarıyla biyografik, felsefi, sosyolojik ve politik açılarından okunabilir. (III) Romanı elbette ontolojik, epistemolojik ve varoluşçu açılarından da incelemek mümkündür. (IV) Kısacası, *Yabancı* çok katmanlı ve temelinde roman-tez-varoluş bilincini ele alan bir metindir. (V) *Yabancı*'da Ernest Hemingway'in tekniğinden etkilenen Albert Camus, Nietzsche ve Dostoyevski'den de yararlanmışır. (VI) Nitekim "başkaldırı"yı merkeze almış, Nietzsche'den gelen nihilist yaklaşımdan yola çıkmıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak ise ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

PARAGRAFI İKİYE BÖLME - I

7. (I) Üzülmeyi âdeta yaşam felsefesi hâline getirmiş insanlarda distimik bozukluk / depresif kişilik vardır. (II) Bu tip bir insanda karamsarlık, sürekli duygulu hâl, kendini küçük görme ve değersizlik hissi belirgindir. (III) Üzüntü, "herhangi bir travmatik olay karşısında görülen ilk duygu" olarak tanımlanmıştır. (IV) İnsanın, psikolojik dengesini bozan bir olay yaşadığı zaman verdiği ilk tepki kaygı ve üzüntü şeklindedir. (V) Kişinin kendini üzgün hissetmesi, hayattan zevk alma duygusunun azalmasıyla birlikte gerçekleşir. (VI) Ancak üzüntü duygusu ile yaşamdan haz duymama durumu temelde birbirinden farklıdır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. (I) Kimi müzik türleri, birtakım yaş gruplarıyla özdeşleştirilir. (II) Genelgeçer kabule göre bir alt kültür olarak düşünülen gençlik, popüler müziklerin peşindedir. (III) Eğer bir genç, popüler bir müzik yerine geleneksel bir müziği tercih etmişse kendi kültürel grubu içinden dışlanabilmektedir. (IV) Benzer şekilde genç kategorisinde yer almayanların güncel popüler müzikleri tercih ettikleri de görülebilir. (V) Orta yaşlı ya da yaşlı olarak tanımlanan birinin güncel popüler müziklere yönelmesi de kendi topluluğuna göre "abesle iştigal"dir. (VI) Kimi zaman yüksek kültür taşıyıcısı müzik tercihinin, bireylere sınıf atlattığı düşünülmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

HOCA Kafası

PARAGRAFI İKİYE BÖLME - II

1. (I) Gerçekliği sürgit kullanmamak, onu her durumda yeniden elde etmek gerekir. (II) Gerçekçi olmak; aslında yeni daireler ve başka mümkünler yaratabilmektir. (III) Modern insanın gerçekler değil, korkular üzerinden şekillendirildiği açıktır. (IV) İnsan en kolay, kendini güvende hissettiği zaman dizayn edilir. (V) İnsanda olduğu gibi toplumlarda da güvenlik hissi, beraberinde uyuşukluğu getirir. (VI) Sabit bir emniyette olma hissinin uyuşturduğu toplum çürümeye başlar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Fotoğraf çeken kişi, bazen fotoğrafta gerçek hayat ile düşsel hayatı birleştirmek ister. (II) Çeşitli fotoğraf işleme programlarıyla fotoğrafa müdahale ederek kendi gerçekliğini kurgular. (III) Elindeki ve beynindeki malzeme ile kendine özgü, kişisel ve düşsel fotoğrafını yaratmış olur böylece. (IV) Kurgulanmış fotoğraf, fotoğrafı çekenin yaklaşımını ortaya koyduğu bir yaratıcılık sürecidir. (V) Fotoğrafçının yaşama dair düşüncelerini ve kendisine has yaklaşımlarını yansıtır. (VI) Kurgu fotoğrafı "belge" olmaktan çıkaran şey de zaten fotoğrafı çeken kişinin ona kattığı yorumdur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Yavaşlıkla anımsama, hız ile unutma arasında gizli bir ilişki vardır. (II) Bu yüzden de bir şeyi anımsamak isteyen kimse yürüyüşünü yavaşlatır. (III) Buna karşılık az önce yaşadığı bir olayı unutmaya çalışan insan da elinde olmadan yürüyüşünü hızlandırır. (IV) Yavaşlamak, hayatın içerisinde görülmeyeni, fark edilemeyi fark etme çabasıdır. (V) Aynı zamanda da bir keyif hâlidir. (VI) Modern insan bu keyif hâlini yitirdiği için kâinatın içinde artık kendisini bulamıyor ne yazık ki.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. Faydacılık, sonuççu etik kuramının en çok bilinen türüdür. (I) Onun en tanınmış savunucuları J. Bentham ve J. Stuart Mill'dir. (II) Bu kişiler faydacılığı insani tüm eylemlerin en nihai amacının mutluluk olduğu varsayımına dayandırılır. (III) Böyle bir bakış açısı hedonizm (hazcılık) olarak da bilinir. (IV) Faydacılığın diğer etik yaklaşımların bazılarını kıyasla avantajlarından biri onun ahlakın soruşturma alanına ilişkin, hayvanları da dâhil ederek açık bir yöntem sunabiliyor olmasıdır. (V) Hayvanların da acı çekebildikleri ve haz duyabildiklerinin kabul edilmesi şartıyla onların esenliğinin de faydacı hesaba dâhil edilmesi olası hâle gelir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Ötenazi genellikle "ölme hakkı" olarak tanımlanır. (II) Ötenazinin gerekçelendirilip gerekçelendirilemeyeceği meselesi genellikle çok yaşlı ve kronik hasta olup özellikle büyük acılar çeken insanlar üzerinde mevzubahis olur. (III) Söz gelimi acılar içinde bir insanın, bir yaşam sürdürme ihtimali yoksa onun bağlı olduğu yaşam destek ünitesini kapatmak, hatta belki de ona ölümcül bir ilaç vermek ahlaken kabul edilebilir midir? (IV) Bu, doktorların sıklıkla karşılaşmak zorunda olduğu pratik etik bir sorudur. (V) Ötenazi türleri arasında yapabileceğiniz bir dizi önemli ayrım bulunur ki bunlardan en önemlisi hastanın ölmek istediği ve bunu dile getirdiği gönüllü ötenazi. (VI) İkincisi hastanın bilincinin yerinde olmadığı ya da herhangi bir isteğini dile getiremediği irade dışı ötenazidir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Aristoteles, insanoğlu için kendini gerçekleştirme yolunun erdemlere sahip olmak olduğunu iddia eder. (II) Fakat bu sözünü ettiği erdem nedir? (III) O, davranış ile duygunun bir örüntüsüdür; uygun durumlarda belli biçimlerde eyleme, arzula ve hissetme eğilimidir. (IV) Çünkü erdem, düşünülmeden yerine getirilen bir alışkanlık değildir; içinde bulunulan duruma uygun karşılığı akli bir yargıyla vermektir. (V) Erdem kuramcıları genellikle yardımseverlik, dürüstlük, cesaret, cömertlik, sadakat vb. türden erdemlerin bir listesini oluştururlar. (VI) Fakat onların listeleri arasında tamamen bir örtüşme olmadığından bu listeye nelerin eklenmesi gerektiği konusunda tartışmaya hep yer vardır. (VII) Bir şeyin hangi zeminde erdem olarak tanımlandığı her zaman açık değildir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) V D) VI E) VII

7. (I) Diyojen, kendisine “Benden bir isteğin var mı?” diye soran Büyük İskender’e “Gölge etme başka ihsan istemem.” cüretkâr ve “kinik” yanıtını vermiştir. (II) İskender’e bile böyle bir yanıt veren, âdeta çılgın bir Sokrates olan bu dilenci filozof, kendisini “Köpek” olarak adlandırmıştır. (III) Çünkü onun yaşamında ağır basan, akıl yürütmekten çok saldırmak, karşılıklı konuşmaktan çok meydan okumak, söylemlerin, yasaların ve değerlerin yerine kendiliğinden gelişen alaycılığı koyarak tüm uzlaşma durumlarını jestlerle, alaylarla, kışkırtmalarla tartışılır hâle getirmektir. (IV) Kültür ve geleneğe karşıt olan bir şey gibi kabul edilen doğa, meşrulaştırmanın ve eylemin biricik ilkesidir Diyojen için. (V) Yoksulluk felsefesini gerekli kılar çünkü insanın düşündüğü, tasarladığı her şeye kibir, gurur bulaşmıştır ve boştur bunlarda anlam aramak. (VI) Çünkü uygarlığın ürettiği her şey bozuktur, kokmuştur; bencilliğin, kibrin, ego-nun yumağıyla bir çukur hâlini almıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. İkinci yüzyılda yaşamış ve Stoa okulunda yetişmiş olan köle bir adam, bir felsefi akımın temellerini atar ki bana da rehber olur. (I) Bugün pek çok doktor gibi bana da depresyon için gelen hastalarım önerdiğim tedavi yöntemlerinin temelini oluşturur. (II) Stoacılığın üstatlarından olan Epiktetos, düşüncelerimizi altüst etmemiz ve her şeyi olduğu gibi kabul etmemiz gerektiğini ileri sürer. (III) Çünkü olayların gidişatı bizim elimizde olmasa da bunları yorumlamak bizim elimizdedir. (IV) Bizi üzen olaylar değil, bu olayları yorumlama biçimimizdir. (V) İnsan gerçeğe bir yığın değer, korku ve arzu yükleri ki bunlar boştur ve kişiye sıkıntı verir. (VI) Beklenti içine gireriz, genelleriz ve abartırız çünkü tutkularımızı -hırs, korku, utanç, acıma ya da öfke- bunlara yansıtırız oysa yapmamız gereken bunları sağlıklı ve doğru değerlendirmelerle hayata geçirme fırsatı olarak görmektir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Bu başlığa kadar 35 soru çözdün ve kendini bir değerlendirmeni istiyorum.
 - Nerede hata yapıyorsun? Kaç yanlış var? Metinleri anlamakta güçlük çekiyor musun? Bunları belirleyip kendini bir değerlendir! Varsa eksiğin, bu başlıklardan soru çözmeye devam et. Unutma, farklı sorular çözdükçe gelişeceksin!
 - Anlamsal sıralamalarla ilgili kafanda az çok bir fikir belirdiyse bu bölüme geçelim.
1. Paragrafı oluşturan her cümlemin bir anlamı, bir yazılma amacı olduğunu unutma.
 2. Her cümle, kendinden önceki cümlemin devamı niteliğinde olacağı için kendinden önceki cümleye de anlam-yapı bakımından bağlıdır. Ayrıca kendinden sonraki cümlemin de hazırlayıcısıdır.
 3. Bu durumda sana düşen cümleleri bağımsız bir cumhuriyet gibi düşünmemek, birbiriyle ilişkili yargılar olduğunu bilmektir.
 4. Cümleleri birbirine bağlayan **köprü görevindeki kelimeler, bağlayıcı unsurlar ve yinelenen sözler** sana yol gösterecektir.
 5. Paragrafın başına gelecek cümleyi bulman istendiğinde hem tüm parçayı kapsayacak nitelikte bir ana fikir cümlesi bulmalısın hem de boşluktan bir sonraki cümleyle köprü kuracak kelimeler aramalısın.
 6. Paragrafın ortasında bırakılan boşluğa gelecek cümleyi bulman istendiğinde sadece boşluktan önceki ve sonraki cümleyi okuman yeterlidir. İki cümleyi birbirine bağlayacağı için anlamsal bütünlüğün burada olması yeterlidir. Boşluktan önceki ve sonraki cümleler aynı tezi mi savunuyor, birbirine karşı mı çıkıyor bunu iyi gör! Eğer "ama, fakat, lakin, oysa, ne var ki, ancak, ise" bağlaçları varsa aksi bir fikir; "bu nedenle, bu yüzden, dolayısıyla, çünkü" bağlaçları varsa neden-sonuç ilgisi kuracak bir cümle bulmalısın.
 7. Paragrafın sonuna gelecek cümleyi bulman istendiğinde ise seçeneklerde bütün paragrafı genelleleyen, özetleyen, toparlayan bir yargı bulmalısın. Getireceğin bu cümle, kendinden önceki cümleyle yapısal ve anlamsal bir bağ içermeli bu yüzden boşluktan önceki cümleyi daha dikkatli okumalısın.

Peki hocam, paragrafı okuyacak mıyım?

Kesinlikle, okuyacaksın! Artık paragraf okumadan AS-LA soru çözülüyor.

ASLA!!!

**ÖSYM ADAMIN CANINI ÇOK PİS YAKAR!
UNUTMA, HAYALLERİNE ELVEDA DERSİN!**

PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA

SORU

--- Çocuk, dilin işaretlerini bir kelime ile kavram arasında gelişigüzel kurulan bir bağ olarak düşünmez; bizzat nesnenin kendisinin bir niteliği olarak kavrar. Şeylerin adları onların ayrılmaz nitelikleridir. Şu hâlde çocuk için konuşmak, bir nesneyi onun bir özelliğiyle yani adıyla temsil etmektir. Çocuğun algılaması da bu şekildedir. Bir yakınına kendisinin bildiğinden başka bir adla seslenilmesine ya da bir eşyanın başka bir adla anılmasına büyük bir tepki gösterir. Ayrıca Piaget'nin belirttiği gibi özellikle 6 yaşına kadar çocukların oyunları sırasında iç veya dış monologlarında söz, eylemin bir parçası olarak kullanılır; onun tamamlayıcısı, bir temsilcisidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çocuğun bildiği kelimelerle dünyayı anlamlandırmaya çalışması, henüz dar bir çerçeveyeyle düşündüğünün bir göstergesidir.
- B) Dünyadaki bütün çocuklar önce ana dilleri ile çevrelerini algılamaya, nesneleri tanımlamaya çalışırlar.
- C) Çocuğun düşünce dünyasında nesnelerle onların adları arasında kopmaz bir bağ vardır.
- D) Nesnenin, yakın çevresindeki bir kişinin adını bildiği sürece çocuk, daha özgüvenli ve daha girişimci olur.
- E) Nesneleri adlandırmaya başlayan çocuk, önce çevresini gözlemler, sonra bu gözlemleri uygulamaya döker.

BÖYLE ÇÖZÜLÜR

Verdiğim teknikleri dikkatle okuduğumu düşünüyorum.

Paragrafın başında verilen **“Çocuk, dilin işaretlerini bir kelime ile kavram arasında gelişigüzel kurulan bir bağ olarak düşünmez; bizzat nesnenin kendisinin bir niteliği olarak kavrar.”** cümlesini dikkatle okudun. Bu cümledeki koyu yazılan sözleri daha dikkatle okumayı istiyorum. Ne diyor? Çocuğun dili, yani kelimeleri bir nesneyle doğrudan ilişkilendirdiğini söylüyor. Hatta sonraki cümlelere de göz atalım: **“Şeylerin adları onların ayrılmaz nitelikleridir. Şu hâlde çocuk için konuşmak, bir nesneyi onun bir özelliğiyle yani adıyla temsil etmektir.”** sözleriyle, yazarın çocuğun düşünce dünyasında nesneleri adlarıyla ilişkilendirme durumunun olduğunu görmekteyiz. O hâlde bu yargıya en yakın ifade C seçeneğindeki cümlede-dir.

A'daki “dar bir çerçeveyeyle düşündüğünün bir göstergesidir” sözü, B'deki “dünyadaki bütün çocukların ana dilleri ile algılamaları” sözü, D'deki “çocuk daha özgüvenli ve daha girişimci olur” sözü ve E'deki “önce çevresini gözlemler, sonra bu gözlemleri uygulamaya döker” sözleri parçada ele alınan konu ve bakış açısıyla uzaktan yakından alakalı değildir.

CEVAP (C)

SORU

Sahip olma tamamen özel bir şeydir ve kişi ile bu kişinin sahip olduğu nesne arasında bir tür özgün ilişki olarak anlaşılır. Sanki nesne, sahibine görünmez bir iple bağlıdır ve ona sonsuz bir kullanım hakkı tanır. Örneğin bu satırları yazdığım kâğıt parçasının sahibiysem ona ne yapacağıma ancak ben karar veririm. Ona kitabımın bir bölümünü yazabilir ya da bir sandviç sarabilirim. Çoğu insan da sahipliğin özünün bu bağa dayandığını düşünür. ---- Çünkü ben de gündelik hayatta ne zaman “bu benim” desem, aynı zamanda “bu senin değil” demiş olurum. Kısacası bir şeye sahip olmak diğer kişilere ona ulaşma imkânı vermemek anlamına geliyor.

Bu paragrafta boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu bağla hayatında olan ya da olmasını arzu ettiği “şey”leri kendininmişçesine sahiplenir.
- B) Gelgelelim sahip olma anlayışının mülkiyet ilişkilerine dair gözden kaçırdığı şey, sahip olmanın her şeyden önce bir dışlama ilişkisi olduğudur.
- C) Sahiplendiği her varlığın, nesnenin kendisiyle ayrılmaz bir bağla bağlandığına inanır.
- D) Bu, insanın sahip olduğunu düşündüğü nesneyi kontrol altına almaktaki yetersizliğinin bir göstergesidir.
- E) Çünkü mülkiyet kişi ile sahip olunan nesne ve o nesneye sahip olmayan kişiler arasındaki ilişkiler bütünüdür.

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Paragrafın ortasına cümle eklerken boşluktan bir önceki ve bir sonraki cümleyi dikkatle okuman gerektiğini hatırladın.

Anahtar kelime, bağlayıcı söz, yinelenen sözler var mı, baktın.

En önemlisi boşluktan sonraki cümlede kilit bir kelime var ki, tüm püf nokta orada: **Çünkü. Bu bağlaç, kendinden önceki cümlelerin gerekçesini bildirir.** Dolayısıyla boşluğa öyle bir cümle getirmelisin ki “Çünkü ben de gündelik hayatta ne zaman “bu benim” desem, aynı zamanda “bu senin değil” demiş oluyorum.” cümlesinin sonucu olsun.

Anlamsal bağlara baktığımızda kişinin bir varlığa “benim” derken başkalarına “senin değil” mesajını verdiğini, yani mülkiyetin aynı zamanda dışlamayı da beraberinde getirdiğini görürüz. O hâlde bu ilgi, B seçeneğinde verilen “Gelgelelim sahip olma anlayışının mülkiyet ilişkilerine dair gözden kaçırdığı şey, **sahip olmanın her şeyden önce bir dışlama ilişkisi olduğudur.**” cümlesinde vardır. Koyu dizilen söz, bizim için belirleyici olmuştur.

PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA

SORU

Doğu öğretilerinin psikolojik hedefi, insandaki olgun erdemleri tatmin etmekle onu olumlu duygular yaşamaya sevk etmesidir. Çünkü asıl amaç, insan ruhunun yüksek erdemlerini bulmasına ve bulduklarını da yaşamasına yardımcı olmaktır. Batı felsefesi ise, iyilik kavramını kullanmış ama aynı zamanda narsisizm gibi insanın aleyhine olan bazı duyguları da yüceltmıştır. Bunun doğurduğu üstünlük mücadelesi sonucunda yarışan on insandan ancak ilk üçe giren mutlu olmaktadır. Batı'nın zevkçiliği felsefi bir öğreti olarak sunması, arzularını kutsallaştıran ve adeta kendine tapan bireyler ortaya çıkarmıştır. Ne kadar çalışılırsa çalışılsın devamlı rekabetle gelen beklenti seviyesinin yükselmesi, toplumun huzurunu kaçırmaktadır. Böylece ----.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilebilir?

- A) Doğu değerleri vicdani hesaplaşmayı önemserken Batı felsefesi çıkarları kutsallaştırmaktadır
- B) Batılı insan sevmenin, aidiyet duygusunun ne kadar yüce bir duygu olduğunu geç anlayacaktır
- C) zaten Batı'da giderek içine kapanan birey, ciddi bunalımların eşiğine gelecektir
- D) Doğu'nun felsefi değerlerindeki yükseliş, hem erdemle hem de arayışla açıklanır
- E) kişinin hem iş hayatındaki verimi düşmekte hem de birey olarak sosyal ilişkilerinde yalnız kalmaktadır

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Öncelikle paragrafın son cümlesindeki "böylece" sözcüğünün sana bir ipucu verdiğini görmelisin.

"Böylece" sözcüğü, kendinden önceki anlatılanları toparlayan, aynı zamanda bir sonuca bağlayan cümle başı bağlacıdır. Hem bir önceki cümleye hem de paragrafta anlatılanlara, en çok üzerinde durulan yargılara dikkat ederek bağlantılara bakalım:

Paragrafta Doğu öğretileriyle Batı öğretilerinin artı ve eksilerinin karşılaştırıldığını, özellikle Batı felsefesinin insana olan olumsuzluklarının verildiğini görmekteyiz.

Parçadaki **"Batı'nın zevkçiliği felsefi bir öğreti olarak sunması, arzularını kutsallaştıran ve adeta kendine tapan bireyler ortaya çıkarmıştır. Ne kadar çalışılırsa çalışılsın devamlı rekabetle gelen beklenti seviyesinin yükselmesi, toplumun huzurunu kaçırmaktadır."** sözlerini dikkate alırsan, kişinin tüm çevrelerde kuşatılmışlık içine girdiğini, yalnızlaştığını, başarısız olduğunu hissettiren bir yargıyı araman gerektiğini görürsün. Bu anlamlar da E seçeneğindeki sözlerde verilmiştir.

CEVAP (E)

PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA - I

1. Tüm tasnifler aklidir çünkü doğada, tasnif (sınıflandırma) diye bir şey yoktur. Tasnifleri kendimiz, belirli bir bakış açısıyla yapıyoruz. Eskilerin deyişle "Nazar, manzarayı yaratır." Sizin bir nazarınız, bir bakış açınız (perspektifiniz) yoksa manzara ortaya çıkmaz. Fakat her nazar, bir manzara yaratsa bile sahih, doğru bir manzara yaratması için, bir nokta-i nazar gereksinim duyar. --- Dolayısıyla iyi bir yer, uygun bir nokta belirlemenin önemi büyüktür.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Farklı perspektiflerden görülen manzaraların doğru yorumlanması için yeni görüşlerden yararlanılmalıdır.
- B) Nazar ile ortaya çıkan manzara, kişinin bir yere sabitlenmesine ve zamanla yerinde saymasına sebep olabilir.
- C) Tasnifteki yanlışlıklar, kişinin bakış açısını zedelese de isabetli yorumlar yapmasının önünde her zaman engel değildir.
- D) Doğru yerden bakmak, meselenin tamamen kontrol edilebilir bir seviyeye dönüşmesini sağlayacaktır.
- E) Nokta yoksa, iyi bir yerde duramıyorsanız ya yanlış yeri görürsünüz ya da istediğiniz yeri görmezsiniz.

2. Kâğıt üzerinde pergel ile son derece mükemmel çizilmiş bir "daire"nin özellikleri düşünölmeye başlandığı zaman, bu özelliklerin bizzat kâğıt üzerindeki çizili daireden kaynaklandığı varsayılır. --- Dolayısıyla bir temsil olarak kendi başına hiçbir özelliği haiz değildir (taşımaz). Kâğıt üzerine çizilmiş daire şekline yüklenen özellikler, esasen, idrak edenin sahip olduğu kavramlar arasındaki ilişkilerden elde ettiği özelliklerdir. Ancak kişi, çoğunlukla bu hakikati unuttur; bütün özellikleri dışarıdaki temsillerde arar durur.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Oysaki dairenin kendisine has mahiyeti, onu çizen elden bağımsız bir bağlamda da değerlendirilebilir.
- B) Gerçekte ise kâğıt üzerinde çizili daire, yalnızca idrak edenin sahip olduğu dairesel mahiyetinin bir temsili, tersimdir.
- C) Başka bir deyişle sorunun kökleri yapılanda değil yapandadır; çizilende değil, çizendedir; hayatta değil, kafa-dadır.
- D) Herhangi bir temsili tasvir etmeden önce bu temsilin altına düştüğü kavram ya da kavramları tanımlamak önemlidir.
- E) Bu varsayım, gerçeği büyük ölçüde yansıtarak görünenin bazen göründüğünden ibaret olduğunu gösterir.

3. “Yaşam tarzı” anlamında kültür, tabiat mensuplarının tabiatla kurdukları ilişki tarzıdır diyebiliriz kısaca. İnsani anlamıyla kültür ise yeme-içme, barınma, iletişim gibi yaşamsal ihtiyaçların karşılanması da başvurulan yöntemlerin tümüdür. Kültürü daha geniş bir çerçevede, sadece insanın değil, tüm tabiatın varoluş tarzı / hayat üslubu olarak da görmek mümkündür elbette. --II-- Onu tabiatın bir uzanımı yapar. Medeni insanın tüm etkinliğiyle tabiata hükmedişine, onu bir nizama sokuşuna rağmen kültürel insan edilgendir; doğaya ve çevreye hükmetmeye değil, onlarla uyum içinde var olmaya çabalar. --II--

Bu parçadaki numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) I. Bu çerçevede tabiat, kendi içinde bir bütündür.
- II. Doğaya kendi ihtiyaçları doğrultusunda müdahale eder.
- B) I. İnsanın hayat üslubunda tabiata aidiyet belirgindir.
- II. Kendisini doğal hayatın zorluklarından korur.
- C) I. Topluluğun yaşam tarzını belirleyen, ortak bilinçaltıdır.
- II. Yakaladığı uyumu, kültürel değişim sürecinde değerlendirir.
- D) I. Tabiatdaki işleyiş, insanın kültür algısını şekillendirir.
- II. Tabiata kendinden birtakım katkılar sunar.
- E) I. Bu yaklaşım ile kültür, insanı tabiat ile birleştirir.
- II. Yaşantısını doğanın şartlarında biçimlendirmek için uğraşır.

4. ---- Berger bunu şöyle anlatıyor: “Bir şeyi gördükten sonra, aynı zamanda kendimizin görülebileceğini de fark ederiz. Karşımızdakinin gözleri bizimkilerle birleşerek görünenler dünyasının bir parçası olduğumuza bütünüyle inandırır bizi.” Sonra şöyle devam ediyor: “Karşıdaki tepeyi gördüğümüzü kabul edersek o tepeden görüldüğümüzü de kabul etmemiz gerekir.”

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bir seçme edimi olan “bakmak”, yalnızca odaklandığımız unsuru “görmek”tir.
- B) Görme ve görülme işlemi, karşılıklı bir konuşmadan farklıdır.
- C) “Görme” aslında gören kişinin tek taraflı gerçekleştirdiği bir eylem değildir.
- D) Sözcükler, “görme” eyleminden sonra ortaya çıkmıştır.
- E) “Görme”nin birbirinden farklı biçimleri vardır.

5. Kant'a göre sanatçının bir güzellik yaratması, amaç için amaçtır. Zanaatçının ya da tasarımcının bir eşya tasarlaması ise yarar için amaçtır. Tabii ki bir eşya tasarlanırken estetiğe de dikkat edilebilir. ---- Ancak estetiğin yanı sıra ruhu besleyip daha somut biçimde dünyada iyi yönde değişimlere neden olabilir. Yani bir duygu uyandırmasıyla birlikte yararlı bir durumu da ortaya çıkarabilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yani sanat olan her şey bir tasarımın sonucu olsa da her tasarım, sanat olamaz.
- B) Bununla birlikte tasarımda, nesnede form ve fonksiyon ilişkisi öne çıkar.
- C) Sanatçı ortaya bir şeyler çıkarırken faydalı olmayı düşünmez.
- D) Elbette bazı tasarımlar farklılığıyla ve yeniliğiyle sanat olarak nitelendirilebilir.
- E) Öte yandan sanatçının ortaya koyduğu sanat ürünü, zaten bir estetiğe sahiptir.

6. ---- Oysa gördüklerimizi algılama yeteneğimiz, dilin bizi içine hapsettiği sınırlı dünyadan çok daha zengin. Sözcüklerden, sözcüklerin abartılmış egemenliğinden ötürü, daha az deneyimliyoruz. Yaşama daha az dikkat ediyor, kendi basitleştirmelerimize, özel soyutlamalarımıza çok daha büyük dikkat gösterirken pek çok deneyimi es geçiyoruz. Sonsuz çeşitlilikteki deneyim olasılıkları bir yanda dururken gerçekten yaşayabildiğimiz tek tuk şeyleri de hemen sözcüklerle kodlayıp standartlaştırıyoruz.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yaşamın sözcüklerle kodlanamayan kısmı, ucu bucağı olmayan bir dünyadır.
- B) Duygu ve kavramdan yoksun sözcüklerin daha işlevsel olduğu düşüncesi doğru değil.
- C) Dilimiz; kendimizi, duygu ve düşüncelerimizi ifade etme noktasında oldukça sınırlı.
- D) Artık üretim ilişkilerindeki değişikliklere uygun sözcüklere eskisinden daha çok ihtiyacımız var.
- E) Pek çok insanın, gayet yetkin ve dinamik bir "dil öğrenme" yetisiyle doğduğunu biliyoruz.

7. Konuşma eyleminde aktif olarak iş gören lafız ve mananın tam olarak birbirini gerektirmeyeceğini savunmak ve bazı gizli manaların da olabileceğine olanak tanımak, haber veya metnin geçerli bir doğruluğunun olmayacağını peşinen kabul etmek anlamına gelir ki bu, doğru bir yaklaşım değildir. Çünkü kelimeler esas itibarıyla anlatılmak istenen mananın dışında bir şey anlatmaz. ---- Sembollerin ise gerek kendileri gerekse işaret ettikleri kavramlar hakkında neyi ifade ettikleri ayrı bir tartışmanın konusudur.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Konuşma sayesinde insan, aklın tek başına anlamaktan aciz olduğu iyilik ve kötülükler konusunda bilgi sahibi olabilir.
- B) Konuşma yeteneği, insana dair iletişim söz konusu olduğunda en verimli metot olup hâlen geçerliliğini korumaktadır.
- C) Varlığı anlamak için uğraşan insanın sembolik dile müracaat etmesinde bir sakınca yokmuş gibi görünebilir.
- D) Kelimelerin ifade ettikleri bağlamın dışında anlaşılmaları, onların dilin dışına çıkarak sembol olarak kullanılmalarıyla mümkündür.
- E) Eşyaya isim vermenin dil bilimdeki lafız-mana sürecinin başlangıcı olduğunu söylemek mümkündür.

8. ---- Bir sahipliği tanımlamanın ötesine geçip "ben" in sahip olunan eşya ile özdeşleştiğini yani eşyalaşmasını iki kelime ile özetler. Bireyi özneyen "ben" in, sahiplik ifade ettiğinde sahip olunan eşyaya dönüşmesini bir dil estetiği ile sergiler. Evimi gösterip "Burası benim." dediğimde aynı zamanda "ben'im" demiş yani kendimi evle özdeşleştirmiş olurum.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Hak iddiasının ortaya çıkması "Bu benim." cümlesinin söylenmesi ile eş zamanlıdır.
- B) "Bu ben'im." demek insanın, kendisini diğer olma olasılıklarından uzaklaştırmasıdır.
- C) Elde etme, birikim, birikimlerin üzerine kurulma, hep "Bu benim." şeklinde vurgulanır.
- D) Güç, insanı "Bu benim." güdüsünden "Burası benim!" sahipliğine yönlendirmiştir.
- E) İlginç bir şekilde "Burası benim." ifadesi aynı zamanda "Burası ben'im." anlamını da taşır.

PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA - II

1. Kişisel kanılar alanında bir tartışmaya şahit olmak, her zaman karşılaşılabilecek bir durumdur. ---- Hiçbir üstün ilkeye başvurmayınca da bir konuyu "leh"te ya da "aleyh"te savunmak için az ya da çok geçerli kanıtları hemen bulabilir. Bu tip bir tartışmayı da çoğu durumda hiçbir sonuca ulaşmaksızın sürdürebilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çünkü insan, modern akıl düzeyini öyle kolay kolay aşamaz.
B) Bu yüzden tartışılmayacak şeylerin olduğu gerçeğini kabul etmedir.
C) İnsan koşullara göre kendini yenilemesi gerektiğini kabul edemez.
D) Tartışma eylemi, toplum yararını ön-
celemelidir.
E) Öyle ki kişisel düşünceler de insanı doğruya ulaştırabilir.

2. Bir resmi analiz etme işlemi, çeşitli uyarıları ve etkileşimleri görmeyi gerektirir. Resim düzlemi üzerinde yer alan uyarı ve etkileşimlerin oluşturduğu her görsel veri, varlığıyla yüzeyi etkiler. Yüzeyin iki boyutlu niteliğini bozarak düzlem üzerinde kendi etki alanını oluşturup öznel devinimini tamamlar. ---- Esere bakarken bu görsel unsurların güçleri birbirleriyle karşılaştırıldıktan sonra resim analiz edilebilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İzleyicinin aktif düşünsel etkinliğe yönelmesi, kolayca ve bir anda gerçekleşmez.
B) Ancak bu işlemin dinamik etmenini tek bir görsel unsuru izleyerek görebilmek zordur.
C) Yine de bir arka plan üzerinde dikkati toplayarak bir ilgi alanı oluşturmak önceliklidir.
D) Aynı zamanda eseri diğer sanat eserleriyle kıyaslamak, içeriği büyük oranda açığa çıkarır.
E) Tıpkı görme sürecindeki bu olgu gibi, görsel düzenleme süreci de bir bilinç gerektirir.

3. Plasebo etkisinin ne olduğuna ve nasıl ortaya çıktığına dair tartışmaların tıp tarihindeki yansımaları çok eskilere kadar gider. --I-- Tartışılan yalnızca onun hangi hastalıkta ve hangi ilaçta ne düzeyde bir etkinlik oranına sahip olduğudur. Plasebo etkisi, hastalıktan hastalığa değişmekle kalmaz; ülkeden ülkeye hatta bölgeden bölgeye değişiklik gösterebilir. --II-- Çünkü plasebo etkisi, hekimin hastalığa yaklaşımını ve hastaya verdiği güveni de kapsayan bir durumdur.

Bu parçada numaralanmış yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Plasebo etkisi, ruhsal-toplumsal etkenleri içerebilir ama onlarla aynı değildir.
II. Genel olarak etkili ilaçlar, plasebonun ancak 1,3 katı daha fazla etkilidir.
- B) I. Plasebo etkisinin cerrahi rahatsızlıklarda bile ortaya çıktığı saptanmıştır.
II. Diğer tüm hastalıklardan ayrı olarak psikiyatrik rahatsızlıklar da plaseboyla bağlantılıdır.
- C) I. Ancak bugün tanım güçlüklerine ve bilinmeyen içeriğine rağmen plasebo etkisinin varlığı kabul edilmektedir.
II. Hekimin plaseboya inanması bile plasebo etkisini artırmaktadır.
- D) I. Plasebo tartışmalarında zaman zaman gündeme gelen etik sorunları göz ardı etmemek gerekir.
II. Plasebo uygulamaları için ilginç olan bir durum da yol açtığı yan etkilerdir.
- E) I. Plasebo etkisi ile ilgili konuşmanın zor olmasındaki temel nedeni onun değişkenliğidir.
II. Plaseboların nasıl işlediklerini ve nörofizyolojisini göstermek için en kullanışlı model, ağrı modelidir.

4. Anlam verici varlık olarak insan, değerlerin inşacıdır. Anlamlandırılabilir bütünlüğe de "âlem" diyoruz. Âlem dendiğinde bununla kastolunan, yalınkat "malumat" seviyesinde bilinenler yığını değildir. --- O hâlde âlem, insanın anlamlandırma ile değerlendirme işlemlerine koştuğu varlığın tümüdür.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her iki kesitin bütünleşmesiyle sözünü ettiğimiz daire ortaya çıkar.
- B) Bilgi öğretisinin kaçınılmaz şartı olan anlam verme işlemi zorunludur.
- C) Üzerinde konuşulamayanın anlamı ve değeri belirlenemez.
- D) Duyu imkânlarının yanı sıra içten bilgi edinme istidadı da denebilir.
- E) Anlamlandırma suretiyle kurulmuş bir değerler bütünüdür.

5. ---- Zira her kültürel biçimleniş, uyum göstermekte başarısız olanları kültürel baskı yoluyla “aykırı” olarak etiketler. Bunun aksine uyum sağlama konusunda talebi karşılayan kişileri başarılı bulup geliştirir. Bu baskı ya da onaylama aslında yalnızca sanatta değil, bilim alanında da görülen bir yetkedir. Bilim insanının çalışması veya tezi, topluluğun diline, dogmalarına ve normlarına uygun olmak zorundadır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kimi bireyler kendi toplumunda baskın olan biçimlenişe uyum göstermeyi ya reddeder ya da en azından görünüşte kabul eder.
- B) Bir kültürün kabullerine uygun davranmayan bireyin, kendini dışlanmış hissetmesi zamanla dengesiz davranmasına sebep olur.
- C) İnsan, içine doğduğu kültürün ve çevrenin estetik değerler ve seçimler konusunda yönlendirildiği seçeneklerle sınırlıdır.
- D) Bireyin, genelgeçer bir ortak sağduyu ile “normal” olarak ifade edilmesinde, baskın biçimlenişe uyumlu olması koşulu vardır.
- E) İnsanların, kendilerini belirli kategorilere uydurma eğilimleri bazı durumlarda huzursuzluk, rahatsızlık yaratabilir.

6. Bir çeviri cennetindeyiz. Hatırı sayılır miktarda Fransız şairinin, Alman filozofunun, Güney Amerikalı romancının eserleri zihnimizin dinamiklerini belirliyor. Ben de son zamanlarda okuduğum her tercümeden sonra aynı soruyu sorarak Tanpınar'ın tespitine geliyorum: “Coğrafya, kültür, her şey bizden bir yeni terkip bekliyor; biz misyonlarımızın farkında değiliz. Başka milletlerin tecrübesini yaşamaya çalışıyoruz.” ---- Bir filtre kullanmam gerektiğini ve bu filtreden süzülenin bu dil ve kültür içinde değerlendirilmesi gerektiğini gösteriyor.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre;

- I. Tespit, çeviri eserleri tüketirken eserin ardındaki tecrübeyi olduğu gibi benimsemeyi salık veriyor.
- II. Bu, elbette tercüme eserleri bir kenara bırakmayı gerektirecek bir sonuca götürmüyor beni.
- III. İşte ben de o eserlerdeki tecrübelerin bizi çoğu zaman makul bir birikime ulaştırdığını görüyorum.

yargılarından hangileri getirilmelidir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

7. --- Dolayısıyla bu toplumsal aktörlerce oluşturulan kolektivite, bireyin üzerinde normatif bir etki yaratır ve bireyin tercih düzeyini ve kriterlerini biçimlendirir. Alev Alatlının "bir bilen safsatası" olarak tanımladığı; kişinin kendi tercih ve sorumluluklarıyla ilgili kararlarının denetimini "kendisinden daha iyi bildiği inancıyla" başka birinin otoritesine bırakması demek olan bu durum, kültürel ifade ürünlerinin nasıl belirlendiği konusuna açıklık getirir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Birey yaşam içerisinde belirli kültürel etkilere maruz kalır ve bu ekseninde birtakım tutumlar sergiler.
- B) İnsan davranışı, toplumsal aktörler tarafından ancak belli bir sınıra kadar yönlendirilebilmektedir.
- C) Kimi kültürler, toplum gereksinimlerinin, onu oluşturan bireylerin kişisel isteklerinden daha önemsiz olduğunu düşünür.
- D) Birey üzerinde baskı kuran toplumsal aktörlerin etkisi günümüzde kısmen azalmıştır.
- E) Bir sanat yapıtına değer kazandıran, yapıtın kendisi değil, ona bu değeri yükleyen toplumsal aktörlerdir.

8. Mutlak iyi ve mutlak kötü diye bir şey yoktur; sadece bizim için yararlı ya da zararlı şeyler vardır, ahlakın işlevi bizi bu konuda doğru bilgilendirmektir. ---, tersine bir şeyin iyi olduğunu düşünmemizin nedeni onu arzulamamızdır. Ahlakî, siyasi ya da dinî değerlerin temelinde arzular vardır. Varlığımızı korumanın güvencesi olan, eylem gücümüzü koruyan ya da artıran şeyi arzu ederiz. Dolayısıyla erdem; güçle, hayatta kalma, kendini ifade etme kapasitesiyle eş anlamlıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yani biz bir şeyi iyi olduğunu düşündüğümüz için arzu etmeyiz
- B) Kötülük bir şeyin faydasız ya da değersiz olması demek değildir
- C) Ahlakın insanı yüceltirken sorgulaması gereken sorular yok mudur
- D) Pek çok değer yargısı içinde mutlak olan bir kavram oluşmamıştır
- E) Bir şeyi değerli kılan işe yarayıp yaramaması değil

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Öncelikle “numaralanmış yer” ifadesini doğru anladığından emin olalım.
- Paragrafta beş tane boşluk bırakılmış ve boşluklara I, II, III, IV, V numaralarının koyulduğunu düşünelim. İşte, bu her numara, bir boşluğu simgeler.
- Yani, numaralar cümlelerin değil, boşluğun sırasını verir. Numaraları, boşluk bırakılmış yerler gibi düşünelim:

----- (I) -----

----- (II) -----

----- (III) -----

----- (IV) -----

----- (V) -----

Tamam, burayı anladık, şimdi ne yapmalı?

1. Önce soru kökünde verilen cümleyi oku.
2. Hem cümlelerin anlamını, verdiği mesajı yakalamaya çalış hem de cümlede anahtar bir kelime / kelimeler bul.
3. Paragrafı dikkatle, tane tane okumaya başla.
4. Her cümlede neden bahsediyor, verdiği mesaj, ele aldığı konu ne, iyi gör.
5. Soru kökünde verilen cümleyi getireceğin yeri belirle. Cümleyi yerine koyup anlamın sağlanıp sağlanmadığına bak.
6. Doğru numarayı / seçeneği işaretle.
7. Soru kökünde verilen cümle, parçada II numaralı yere getirilebiliyorsa II'yi, III numaralı yere getirilebiliyorsa III'ü vd. işaretle.

PARAGRAFTA NUMARALI YERE CÜMLE YERLEŞTİRME

SORU

(I) Eski zamanlarda çocuklar, “küçük yetişkinler” olarak görülürdü. (II) Çocukların “kısa boylu birer yetişkin” olmadıkları anlaşıldığından beriye onlara nasıl yaklaşılması gerektiği çok önemli bir konu hâline geldi. (III) Eskilerin yetişkin merkezli dünyasında çocukluğa yer yokken günümüzde artık ebeveynler “çocukların dünyasına adapte edilmiş yetişkinlerden” ibaret olmaya başladılar. (IV) “Çocuğum için her şeyin en iyisini yapmalıyım.” düşüncesiyle yola çıkıp bütün yaşamı çocukların ihtiyaçlarına göre planlamak neredeyse bir mecburiyet hâline geldi. (V) Elbette bu kitapların her biri çok önemli bilgiler içeriyor ve yararlı teknikler öneriyor ancak pek çok teorik bilginin, uygulamada beklenen sonucu vermediği de bilinen bir gerçektir.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Bunun bir göstergesi olarak bugün hangi kitapçıya gitseniz çocuk yetiştirme yaklaşımları ve ebeveyn-çocuk ilişkisine dair yüzlerce kitap bulabilirsiniz.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Önce soru kökünde verilen cümleyi okudun ve “bunun bir göstergesi olarak”, “kitapçı”, “kitap”, “çocuk yetiştirme” sözlerinin anahtar kelime olduğunu gördün umarım. Daha sonra paragrafı okumaya başladın. Paragrafta verilen ilk üç cümle anlam olarak birbirine sıkı sıkıya bağlı çünkü eskiden “küçük yetişkinler” olarak görülen çocuklardan “kısa boylu yetişkinler”e, oradan da günümüzdeki “çocukların dünyasına adapte olmuş yetişkinler” kavramlarına gelişin anlatıldığını söyleyebiliriz. Bu son yargıya bağlı olarak paragrafın kilit cümlesi ise “Çocuğum için her şeyin en iyisini yapmalıyım.” düşüncesiyle yola çıkıp “**bütün yaşamı çocukların ihtiyaçlarına göre planlamak neredeyse bir mecburiyet hâline geldi.**” cümlesidir. Çünkü bu cümlemin neticesinde ebeveynler -soru kökündeki cümlede de dediği gibi- kitapçılara bu konularla ilgili kitapları aramaya gittiler. Dolayısıyla soru kökünde verilen cümlemin parçada V numarayla verilen yere getirilmesi gerekecektir. Hatta öyle ki devamında verilen cümledeki “**bu kitapların her biri çok önemli bilgiler içeriyor**” sözü de soru kökünde cümleye gönderme yapabilsin.

CEVAP (E)

PARAGRAFTA NUMARALI YERE CÜMLE YERLEŞTİRME

1. (I) Bilgi kelimesi, ihtiva ettiği anlam bakımından biçim bilgisi ve öz bilgisi olmak üzere iki yönlüdür. (II) Ancak günümüzde bilgi adına bütün toplumlarda geçerlilik sahibi olan, sadece biçimsel bilgidir. (III) Çağlar boyunca da çoğunluğu oluşturan bir insan kalabalığı, hayatını hep biçimsel bilgi ile idame ettirmiştir. (IV) Eve gitmek için hangi iskeleden vapura bineceğinizi, terli iken soğuk su içince hastalanacağınızı bilmeye kadar oldukça geniş bir alanı kapsar. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Biçim bilgisi elbette küçüm-senecek bir bilgi alanı olarak görülemez." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Felsefi nedenler bir yana, bir sanat eserini başlıksız bırakmak elverişli bir iş değildir. (II) Başlıksız eserlerin kaydını tutmak galericiler ve katalog hazırlayanlar için lojistik bir kâbus olabiliyor. (III) Psikolojik çalışmalara göre de başlıksız sanat eserlerine izleyiciler daha az ilgi gösteriyor. (IV) Yine de "başlıksız"lık o kadar yayılmış durumda ki kendisi bir başlık görevi görüyor ve de önemli bir başlık olarak kabul ediliyor. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Bu, başlığı olmayan bir eserin izleyicisi tarafından anlaşılmasının zorlaşmasıyla ifade ediliyor." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Epik tiyatro ne Brecht'le başlamıştır ne de onunla bitecektir. (II) Tarih boyunca çeşitli formlarda perakende olarak var olagelmıştır. (III) Brecht Uzak Doğu, Yunan "parabasis"leri, Orta Çağ "morahty"leri, Elisabeth devri tiyatrosu yabancılaştırmalarını derleyip bir sistem hâline getirmiştir elbette. (IV) Bilakis kendi çevrelerine, geleneklerine, kökenlerine ve katılımlarına yönelik yeni yeni epik yollar arayıp bulmalıdırlar. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Ancak Brecht'yen tiyatroyu, söylemek istediklerinin biricik ve vazgeçilmez aracı sanan yazarlar, donmuş kalmış bu kalıba saplanmak zorunda değildirler." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) 1970'lerin çocuk programlarında çoğunlukla yetişkinler tarafından oynanan dramalı oyunlar ya da kuklalar vardı. (II) Programlarda toplumsal ve gündelik hayat normları büyüklerden çocuklara aktarılıyordu. (III) Bu aktarımın içeriğinde çoğunlukla şehir hayatının gerekliliği olan modern temalar öne çıkıyordu. (IV) Dolayısıyla programlarda da geçen "Eğlenirken öğrenelim." yaklaşımı da aslında "Öğrenirken eğlenelim." şeklindeydi. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Çocuklar da bu yaklaşımda aslında gereklilikleri yerine getirmesi için eğitilen birer öğrenci ve alıcı durumundaydı." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Kafelerde, vapurların merdivenlerinde, caddedeki bankta hatta kaldırımlarda yazmak, günlük hayatımın parçasıydı. (II) Düşünüyorum da yaşamı bir film gibi durdurup dizlerimin üstüne çökerek durmadan yazıyordum. (III) Oysa şimdi asıl odama veya rahatsız edilmeyeceğim bir köşeye çekilip yazmayı tercih ediyorum. (IV) Aslına bakarsanız bunu daha önce keşfedebilmiş olmayı isterdim. (V) Çünkü yazmanın bir dikkat işi olduğunu artık iyi anlıyorum.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Günlük akış içerisinde, kalabalığın içinde kendime yer bularak kolayca yazdım eskiden." **cümlesi getirilirse anlam akışında bozulma olmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Varoluşçulara göre insan, "dünya-içerisinde-varlık" olarak her an şu veya bu biçime ayarlı ya da bir meyil içindedir. (II) Duygu durumu da bu ayarlı olma ve meyletme kapsamı içerisinde değerlendirilir. (III) Aynı şekilde, etkileştiği tüm şeylerin görünümü de insanın o anki meyli gereğince belirlenmektedir. (IV) İnsanın açken, sıkıntı içerisindeyken ve âşıkken fark ettikleri bu yüzden hep birbirinden ayrı şeylerdir. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Fiziksel bir ışıktaki renk veya parlaklığın, onun üstüne düştüğü şeyin nasıl görüneceğini belirlediğini biliriz." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Çevremizdeki şeyler kendilerini bize, yani duyularımıza sunarlar. (I) Biz ise onları zihnimize alırız, algılarız. (II) Bu anlamıyla algı -sanıldığı gibi- bir eylem değildir. (III) Kişi ilk adımda yani algıladığı anda bir eylem yapmayı istememiştir. (IV) Bakarken etkin değil, edilgendir. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Zira algı sahibinin niyet ve iradesinden söz edilemez." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Günümüzde 80'li ve 90'lı yılların nostaljisi, halk arasında oldukça revaçta. (II) Rağbetin, yalnızca ülkemizde değil, dünya çapında olması dikkat çekiyor. (III) Dünya üzerinde her coğrafyada o dönemlerin cafcıflı yönlerini öne çıkaran nostaljik filmler, moda esintileri yaygınlaşıyor. (IV) Yaygınlaşmanın başlıca nedeni, o dönemde çocuk ya da genç olanların artık geçmişî özlemle yad edecek yaşa gelmesi. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Bunun bir anlamı da o dönemin nostaljisini pazarlayan ürünlerin müşteri kitlesinin oluşmuş olması." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Her reklam, hedef kitleye yönelik iletilerle yüklüdür. (II) Sunduğu mesajlarla ulaşılmaz görünenleri ulaşılabilir şeylerle ilişkilendirir. (III) Oluşturulan bu inanç ve beklenti, içinde bulunulan ile olması istenen durum arasındaki sınırı kaldırır. (IV) Kolayca ulaşma fikri, duygularla beslenerek bir mutluluk yanılması oluşturulur. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Böylece bireyleri ulaşılmazlara ulaşabileceği konusunda inandırır.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Gözlem, hekimlikte, hele hele bir psikiyatrik muayenede teşhisteki yanılma payını azaltan, vazgeçilmez bir yöntemdir. (II) Ben de bunun bilincinde bir psikiyatrik olarak hastayı kapıdan girdiği ilk andan itibaren dikkatle incelerim. (III) Hastanın kapıyı nasıl açtığına, odaya nasıl girdiğine, nasıl yürüdüğüne, yüzündeki ifadenin ayrıntılarına ve değişkenliğine bakarım. (IV) Zira insanların hallerini, duygusal iniş çıkışlarını, ses tonlarını, yüz ifadelerini, duruşlarını gözlemek zannedildiğinden çok daha mühim. (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine “Karşıma oturup konuşmaya başladığında sesi çatallanıyor mu, gözleri buğulanıyor mu, bunlara özellikle dikkat kesilirim.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Zaman, duvar saatlerinin zamanı değil; bizim ruhsal durumlarımızın zamanıdır. (II) Bu ikisini karıştırmak, içselliğimizi mekânın koşullarına uyarlamak; onu yaşanmış bir şey olarak değil, uzam olarak tanımlamaktır. (III) Bilinci nesnelerin düzeyine indirgemek, onu nesneler gibi mekâna teslim etmektir. (IV) Süre ise nicelik değil, yoğunluktur ve ölçülebilir noktaların yan yana gelmesinden çok yaşayan bir melodi birliğine bağlıdır. (V) Bu birlik, birbirini izlemeyen ama birbiri içinde oluşan bir yığın belirsiz unsurdan oluşmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Oysa bilincin belirgin özelliği süredir." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) 1950'den sonra giderek artan bir hızla sanayileşen Japonya, zaman, mekân ve para tasarrufu sağlamak amacıyla geliştirdiği üretim planlama sistemlerini dış dünyaya da ihraç etmeye başladı. (II) Ancak bu sistemler diğer ülkelerde uygulanırken kültürel farklılıklar doğrultusunda birtakım değişikliklere uğradı. (III) Örneğin, bir üretim planlama sisteminde, Japon iş görenleri her gün şirket marşını söyleyerek güne başlıyorlardı. (IV) Aynı sistemin ABD'deki uygulamasında ise Amerikalı iş görenler, şirketlerine olan duygusal bağlarını şirketin sloganını taşıyan tişörtler ya da şapkalar giyerek ifade ediyorlardı ki bu da bizi aynı sonuca götürüyor: (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangilerine "Kültürel farklılıklar, üretim planlama sistemlerini etkilemektedir." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Bu soru köküyle oluşan soru cümlelerindeki “numaralanmış cümleden sonra” sözü, senin için son derece önemli.
- Bu tarz sorularda paragraftaki numaralar, kendinden sonraki cümlenin numarasıdır.
- Her cümlenin bir numarası vardır ve soru kökünde verilen cümle, paragraftaki numaralanmış cümlelerden uygun olan hangisiyse onun bittiği yere (Noktalama işaretlerini kriter alabilirsin.) getirilecektir.

Örneğin

1. cümle _____ 2. cümle _____
(I)----- (II)----- (III)-----
3. cümle _____ 4. cümle _____
-----? (IV)----- (V)-----
5. cümle _____

- Soru kökünde verilen cümle hangi numaralı cümleden sonra getiriliyorsa o numaralı seçenek işaretlenmelidir.

Örneğin

(I)----- (II)----- (III)-----
-----? Yazarın Türk şiirine yaptığı katkılar su götürmez bir gerçektir. (IV)-----
-----... (V)-----

Soru kökünde verilen cümle, III. cümleden sonra getirildiği için cevap III olmalı.

Peki, bu tarz sorularda ne yapalım?

Tıpkı, bir önceki testte olduğu gibi adımlar atmalısın:

1. Önce soru kökünde verilen cümleyi oku.
2. Hem cümlenin anlamını, verdiği mesajı yakalamaya çalış hem de cümlede anahtar bir kelime / kelimeler bul.
3. Paragrafı dikkatle, tane tane okumaya başla.
4. Her cümlede neden bahsediyor, verdiği mesaj, ele aldığı konu ne, iyi gör.
5. Soru kökünde verilen cümleyi getireceğin yeri belirle. Cümleyi uygun yere koyup anlamın sağlanıp sağlanmadığına bak.
6. Soru kökünde verilen cümleyi, hangi cümleden sonra getiriyorsan o cümlenin numarasını işaretle. Getirdiğin yerin numarasını değil!

PARAGRAFTA NUMARALI CÜMLEDEN SONRA CÜMLE YERLEŞTİRME

SORU

(I) İfade, olgu olarak biçimsel, sözel, görüngüsel, hareketli, duyusal, sezgisel gibi hemen her konumda varlığın kendi gerçeğinin ve gerçekliğinin yansımasıdır. (II) İnsanların konuşması olarak tanımlanan dil, ifadenin içerdiği araçlardan yalnızca biridir. (III) Nasıl ki bizim bilgimiz dışında olsun olmasın evrendeki gerçeklik belirti olarak var ise tüm bu gerçeklerin kendi varlıklarıyla ilintili ifadeleri bulunur. (IV) İnsan, varlıkların niteliklerini belirtirken söz ve eylemlerle onların ifadelerini de yansıtmaktadır. (V) Dil içinde ifade edilenler, üst boyut ifadenin dil içerisinde kalan yansımasıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "İnsanın diğer insanlarla ya da tüm evrenle olan bu anlaşma aracı ise dil değil, öncelikle ifadelerdir." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Verdiğim yöntemleri uyguladığımı umuyorum.

Önce soru kökünde verilen cümleyi okudun. Cümlede anahtar kelime, kendinden önceki cümleye gönderme yapan bir ifade –varsa- buldun.

Bu cümledeki anahtar kelime **"bu anlaşma aracı ise dil değil, ifadelerdir"** sözüdür. Öyle bir cümle bulacağız ki içinde **ifade etme aracının dil olduğunu** söylesin. Yine devamında da **"ifadelerin öneminden"** bahsetsin. İşte bu cümle paragrafta II numarayla verilen **"İnsanların konuşması olarak tanımlanan dil, ifadenin içerdiği araçlardan yalnızca biridir."** cümlesidir. Soru kökünde verilen cümle, bu cümlelerin devamına gelmelidir. Böylece III numarayla verilen cümleye de yumuşak bir geçiş yaparak "ifadeler" sözüne bağlanır.

(II) İnsanların konuşması olarak tanımlanan dil, **ifadenin içerdiği araçlardan** yalnızca biridir. **İnsanın diğer insanlarla ya da tüm evrenle olan bu anlaşma aracı ise dil değil, öncelikle ifadelerdir.** (III) Nasıl ki bizim bilgimiz dışında olsun olmasın evrendeki gerçeklik belirti olarak var ise tüm bu gerçeklerin kendi varlıklarıyla ilintili ifadeleri bulunur.

O hâlde soru kökünde verilen cümle, II. cümleden sonra getirilmelidir.

CEVAP (B)

PARAGRAFTA NUMARALI CÜMLEDEN SONRA CÜMLE YERLEŞTİRME

1. (I) Çoğu kez bir filmi izledikten sonra filmde geçen adların hiç çaba harcanmaksızın akılda kaldığını fark ederiz. (II) Bu, kişi adlarının film boyunca yerli yerinde ve uygun zamanda kullanılmasından ileri gelir. (III) Diğer bir ifadeyle kişi adlarının doğru seçilmemesi ya da seyirciye söylenmemesi, öykünün anlaşılmasını engelleyebilir. (IV) Çünkü kişinin adı seyirciye belirtilmemişse ya da yanlış bir zamanda söylenmişse seyircinin bazı şeyleri yanlış anlama ihtimali ortaya çıkar. (V) Yani kişiye ad verilmesi ve seyircinin bu adı öğreneceği an, kesinlikle ihmal edilmemesi gereken bir ayrıntıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Adların, rolünü doğru oynaması olarak da ifade edebileceğimiz bu durum, anlatılmak istenenin seyirciye ulaşması için gereklidir." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Sözcükler sayesinde yalnız nesneleri değil, kavramları ve duyguları da egemenliğimize alıyoruz. (II) Yani aslında sözcükler, deneyimlerimize sahip olma ya da sahip olmaya çalışma yöntemlerimizden biri. (III) Üstelik belki de deneyimleri sınıflandırmanın ve belleğimize depolamanın en kolay yolu. (IV) Bir kez depoladıktan sonra, tıpkı banka hesabımızdan para çeker gibi, gerektiği zaman çıkarıp kullanıyoruz onları. (V) Gelgelelim, paranın değeri zamanla nasıl değişiyorsa sözcüklerle ilintili dünya da öyle değişiyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bağlamla birlikte içerik de değişime uğradığı için bir sözcük, bugünden yarına hiçbir zaman tıpatıp aynı kalmıyor." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Toplumsal normlar bireyleri “ben” olduklarına ikna eder. (II) Aksi takdirde başka normların, sembollerin içerisinde kendini öteki, yabancı hisseder. (III) Üstelik bu durum, onun yalnızca kendi algısıyla da sınırlı değildir. (IV) Bu algı, toplum tarafından da bireyin ötekileştirilmesi ile ona yaşatılır. (V) Ancak birey normlara uyma eğiliminde, edilgen ve konformist bir tutum sergilerse bir sorun yoktur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Yani ilgili toplumsal normların yaşatıldığı alanın içerisinde kişi, kendini ve kimliğini bulur.” **cümlesi** getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Konuşmayı öğrenen çocuklara baktığımızda lisan yeteneğinin mükemmel bir şekilde organize edilmiş olduğunu görmek şaşırtıcıdır. (II) İlk aylarda sadece anlamsız sesler çıkarabilen bebeklerin, bir yaşlarından sonra ses birimleri ile iletişim kurmaya başladıklarını görürüz. (III) Bunun öncesinde bebeklerin beyinleri, duydukları sesleri sınıflandırarak konuşma yetenekleri için gerekli değişiklikleri oluşturmakla meşguldür. (IV) Bunun ardından da çocukların “boyundan büyük laflar ettiği” yaşlar olarak bilinen, karmaşık cümleler kurdukları dönem gelir. (V) Bu dönemlerdeki gelişimler, insan beyninin, lisan öğrenmek üzere kurgulanmış, biyolojik bir yetenekle doğduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “İki yaşından sonra ise çocuk, basit kelimelerle de olsa düzgün cümleler kurabilecek bir yetkinliğe erişir.” **cümlesi** getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Dostoyevski'nin kurduğu sahnelerde asla büyük oteller, şatolar, ticarethaneler bulunmaz. (II) Karakterleri ise dış görünüşleri bakımından kasten öyle seçilmiş, ilginç tiplerdir. (III) Giysileri paçavraya dönmüş üniversite öğrencileri, veremli kadınlar, müsrifler, aylaklar dikkat çeker. (IV) Hiçbiri katiyen olağan dışı ve umut verici olarak tanımlanabilecek kişilikler de değildir. (V) Yücelik, acıma duygusunu harekete geçiren trajedinin içinden şahane biçimde yükselir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Ancak o tam da bu karanlık sıradanlığın içine zamanın en büyük trajedilerini yerleştirir." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Çok eski dönemlerde insanların, "insan farklılıklarına" nasıl baktıkları hakkında bilgimiz yok. (II) Ancak uzak geçmişte "ırksal" kategorizasyonun bugün kullanılan biçimiyle kullanılmadığı, bir iddiadan ziyade tahmin edilebilir bir durumdur. (III) Muhtemelen "ırk" kavramı, o dönemlerde bir aile ya da bir kabile için kullanılan, tanımlayıcı kavramlardan biriydi. (IV) "Siyah", "Kafkas" gibi bugün kullanılan sosyal kategoriler ise birkaç yüzyıldan öteye gitmeyen sınıflandırmalardır. (V) Yani altını çizmemiz gereken şey, "ırkların" biyolojik değil, sosyal kategoriler olduğudur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Yine de ten rengi gibi farklılıklar da olmak üzere hiçbir fark görmediklerini söylemek iddialı olur." **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Postmodernler, evrenin, dilin sınırları içinde olduğunu iddia ederler. (II) Onlara göre evrendeki birçok şey istisnasız biçimde dönüp dolaşıp dille dolayımlanır. (III) Yani dil, birçok şeyin sebebini anlamak için başvurulmuş yegâne anahtardır. (IV) Onun bu değişkenlik özelliği, bünyesine dâhil edilen yaşamı ve özneleri de doğrudan etkiler. (V) Bu etkiden dolayı dilde, postmodern dönemde, belli sınırlara hapsedilmiş, sınırlı göndergesi olan anlamlara / yapılar yer verilmez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Ancak dil, istikrarsız ve belirli bir kaba sığdırılamayacak kadar kaygan bir zemine de sahiptir.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Spor, toplumdan topluma ve bir toplumda dönemden döneme değişebilen, sosyolojik bir olgudur. (II) Sporun, sözü edilen değişim içerisinde aileden dinî inanca, eğitimden siyasete geniş bir yelpazede kuşatıldığı söylenebilir. (III) Nitekim kültürlerin temelini oluşturan değer yargıları ve gelenekler, fertlerin spora karşı tutumlarının belirlenmesinde de etkilidir. (IV) Bunun din açısından tipik göstergesi, her dinin kendine özgü sportif faaliyetleri belirleyen ve sınırlandıran bir inanç içermesidir. (V) Benzer şekilde spor dallarının benimsenmesi açısından sosyal sınıf ve etnik gruplar arasında da farklılıklar vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Örneğin İspanya’da yapılan boğa güreşlerinin İslam dünyasında benimsenmemesi bu bağlamda değerlendirilebilir.” **cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) İnsanın merak konusu olan ilk özelliği, dış görünüşü ve bedeni / kalıbı olmuştur. (II) Doğal olarak insanla ilgili çalışmalar hep bu dış cepheyle ve biyolojisiyle ilgili olagelmıştır. (III) Ancak bu noktada temel bir sorunla karşı karşıya kalındığı da dikkatten kaçmamalıdır. (IV) Çünkü insanın, bedene / kalıba haddinden fazla önem vermesi öze, cevhere bakmanın önünde bir engeldir. (V) Cevher ihmal edildiğinde yaratılışı / yaşamı anlamak ve anamlandırmak mümkün olmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “İnsanın, fiziksel / biyolojik yönünü çözme noktasında, bir mesafe aldığı da elbette söylenebilir.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Karakterlerin dönüşümünü anlatmak için tüm filmlerimin tek tek analizini yapmam zor. (II) Çünkü bu tavır, okuru sadece yazarın niyetinin doğru bir yorum olduğu konusuna ve inancına endeksler. (III) Oysa ben, filmlerimin benim düşüncelerimden bağımsız biçimde yorumlanabileceğine inanıyorum. (IV) Filmlerimin izleyicileri farklı yorumlar yapma noktasında kışkırtmasını da özellikle istediğimi söyleyebilirim. (V) Bu durum eğer gerçekleşiyorsa o filmlerin enerjisinin genişliğini gösteren olumlu bir şeydir bence.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Üstelik ben kendi filmlerimle ilgili başka insanların fikirlerini etkileyecek “sırlar, içeriden tüyolar” vermenin tehlikeli olduğuna inanıyorum.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Bir sorunun cevabının doğru olduğu da yanlış olduğu da söylenemiyorsa bir paradoksla karşı karşıyasınız demektir. (II) Kendi içlerindeki çelişkiyle mantığa aykırı düşen bu yapılar da karşılaşılan sonuçlar, sonuçtan daha çok, bir kısır döngü biçimindedir. (III) Yani kesin bir yargıya ulaşmak mümkün değildir. (IV) Örneğin, vitrinine "Bu berber kendisini tıraş etmeyenleri tıraş eder." yazısını asan bir berberin kendisini tıraş edip etmediği sorusu bir paradokstur. (V) Yüzyıllar boyunca insanları büyüleyen böyle paradokslara bilim ve edebiyattan günlük yaşama kadar çok değişik alanlarda rastlanır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bir yerden başlanır ve sona varmadan başlangıç noktasına döner." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Daldan dala atlayarak konuşan çoğu kişinin bu alışkanlıklarını kontrol edemediklerini gördüm. (II) Söyleyecekleri diğer şeyi düşünmek için zaman kazanmak dışında, bu insanların daldan dala atlamak için genellikle belirli bir amacı yoktur. (III) Bu kişiler genellikle heyecan, kafa karışıklığı, güvensizlik, ilgi çekme isteği ya da zihinsel ve duygusal bir odaklanma eksikliği sergilerler. (IV) Konuşması normal koşullarda tutarlı ve organize olan birinin daldan dala atlaması, olağan dışı bir durumdur. (V) Böyle bir durumda kişinin sarhoş, çok yorgun ya da dikkati dağılmış olabileceğine dair işaretlere bakın.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bu işaretler de teorinizi doğrulamıyorsa o zaman o kişinin beden diline bakın." cümlesi getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Paragraf oluşturma soruları, neredeyse tüm öğrencilerin en sıkıntı yaşadığı soru tiplerindendir. Sen nasılsın? Senin aran nasıl bu soru tipiyle? Ben de hiç sevmem. :)
- Paragraf oluşturma sorularında ya karışık verilen cümlelerle ya da sadece iki cümle- nin yerinin değişmesiyle anlamlı bir paragraf oluşturman istenir.
- Önce, bir paragrafın giriş cümlesi olacak cümleyi bulman gerekir. Bu cümle; geliştiri- lirmeye müsait, açıklanmaya uygun bir cümledir. Farklı görüşlerle, örneklerle, karşı- laştırmalarla, tarihsel gelişimlerle -ele alınan konu her neyse- geliştirilebilir bir nitelik taşımaktadır. Kendinden önce başka bir cümle olmadığını cümle başı bağlaç ya da sıfatlarıyla gösterir.
- Her cümle anlam olarak birbirinin devamı niteliğinde olmalı. Kendinden sonraki yar- gının hazırlayıcısı olmalıdır. Bu yüzden art arda gelen cümlelerde mutlaka anlamsal bağlayıcılığı olan anahtar kelimeler, yineleyici sözler aranmalıdır.
- **Nelere dikkat etmelisin?**

1. Cümleleri art arda sıralarken cümlelerdeki anlamlara
2. Cümlelerde bulunan "bu, şu, o" gibi göndergesel sıfat ya da zamirlere
3. Cümlelerdeki "ama, fakat, ancak, oysa, çünkü, bu nedenle, dolayısıyla..." bağlaçlara
4. Art arda gelmesi gerektiğini düşündüğün cümlelerde yinelenen sözlere
5. Bilgi ağırlıklı metinlerde genelden özele gidildiğine
6. Fikir ağırlıklı metinlerde önce savunulan ya da karşı çıkılan görüşün verilip sonra bunu desteklemek için tanık gösterme/alıntı yapmaya başvurulduğuna
7. Alıntıların hangi durumlar için yapıldığına
8. Olay ağırlıklı metinlerde kronolojik sıralamaya, olayların gelişimine, özel isimlere vb. dikkat edilmelidir.

PARAGRAF OLUŞTURMA

SORU

- I. Bir grup, verilen konuyu kitaba bakarak, kavram haritaları ve akış şemaları kullanarak öğrenmeye çalışırken öteki grup, aynı konuyu geri çağırma yani hatırlama yöntemiyle çalışmış.
- II. Bu çalışma için 200 öğrenci seçilerek bu öğrenciler iki gruba ayrılmış.
- III. Hafızadaki bilgiyi geri çağırma yani hatırlama yöntemiyle öğrenilen bilgilerin, çeşitli akış şemaları ve kavramsal haritalar kullanılarak öğrenilen bilgilerden daha kalıcı olduğu saptanmış.
- IV. Uygulanan testler sonucunda iki grubun da hatırladığı bilgi miktarının eşit olduğu görülse de bir hafta sonra bilgi düzeyleri tekrar ölçüldüğünde hafızadan geri çağırma yöntemiyle çalışanların öteki gruba göre %50 daha başarılı olduğu görülmüş.
- V. Bu sonuca, "hafızadaki bilgiyi geri çağırma alıştırmaları" ile "kavram haritaları kullanarak detaylandırıcı çalışma" yöntemlerinin karşılaştırıldığı bir çalışmayla ulaşılmış.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Öncelikle verilen cümlelerin ilk kelimelerine bakarak paragrafın giriş cümlesi olabilecek cümleyi belirleyelim:

II. cümle "Bu çalışma", V. cümle "Bu sonuca" sözlerinden dolayı, kendinden önceki cümlelere atıfta bulunur, parçanın giriş cümlesi olamaz. Bu cümleler "çalışma" ya da "sonuç" sözcükleriyle tamamlanan yargıların devamında gelmelidir. IV numarayla verilen cümle de birinci cümle olamaz çünkü "uygulanan testler sonucunda" diyebilmemiz için öncesinde "testlerin uygulandığı"nı anlatan bir cümle olmalıdır. Geriye I ve III kalır. I. cümle de kendinden önceki cümlelerin devamı niteliğindedir. Ohh, nihayet paragrafın giriş cümlesinin III olacağını gördük! III. cümlede bir saptama/tespit/sonuca ulaşma anlamı vardır. Bu cümleden sonra V numarayla verilen "**Bu sonuca..... çalışmayla ulaşılmıştır.**" cümlesi getirilmelidir. Bu cümleden sonra II numarayla verilen "**Bu çalışma için..... iki gruba ayrılmış.**" cümlesi getirilmelidir. II. cümleden sonra I numarayla verilen "**Bir grup.....öteki grup yöntemleriyle çalışmış.**" cümlesi getirilmelidir. Son olarak da "**Uygulanan testler sonucunda....**" diye bir çıkarım yapan IV. cümle gelmelidir.

Cümleleri art arda sıralamamızı sağlayan anahtar sözcükler, köprü görevindeki sözcükler koyu dizilmiştir. Gördüğün gibi cümleler hem anlam hem de dil yönüyle birbirine bir zincirin halkaları gibi bağlıdır.

Haydi, sıralayalım halkaları:

Doğru sıralama III – V – II – I – IV şeklinde olmalıdır. Baştan dördüncü cümle I olmalıdır.

CEVAP (A)

SORU

- I. Minerva, Roma bilgelik tanrıçasıdır ve genellikle tarihin akışına dair bilgeliğin ve anla-
manın, günün olaylarını gece çöktüğünde gözden geçiren birinin simgesidir.
- II. Bunun bir nedeni tıpkı Kant'ınkiler gibi çoğunlukla oldukça soyut bir dille ifade edilme-
leri ve Hegel'in kendi bulduğu terimleri sıklıkla kullanmasıdır.
- III. Hiç kimse, muhtemelen Hegel bile, bu terimlerin tümünü anlamamıştır.
- IV. Minerva'nın Baykuşu metaforu ise anlaşılması en kolay tezidir.
- V. Hegel'in yazılarını okuyanlar kendilerine sıklıkla "Bu ne anlama geliyor?" sorusunu
sorarlar.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangile-
rinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?**

A) I ve II

B) I ve V

C) II ve III

D) III ve IV

E) IV ve V

BÖYLE ÇÖZÜLÜRİ

Yer değiştirme sorularında üç cümle sabit kalacak, iki cümle yer değiştirecek, unutma!

İlk iki cümleyi okuduğunda anlamsal olarak kopukluk olduğunu, bu cümlelerin art arda
gelmemesi gerektiğini gördün mü?

O hâlde ya I. cümle ya da II. cümle yer değiştirmeli.

Bunu belirleyecek olan III. cümledir. Oku!

III. cümle, anlamsal olarak II. cümlelerin devamıdır. O hâlde I. cümle yer değiştirmelidir.
Seçeneklerde I olanlar kaldı, diğerlerini ele. A seçeneği de cevap olamaz. Çünkü I ve II yer
değiştirse paragraf "Bunun bir nedeni..." diye bir cümleyle başlamış olur ki bunu istemezsin
sanırım. ☺ O hâlde cevap I ve V olmalı.

Ayrıca şunu da düşünmelisin: II. cümle bir şeyin nedenini anlatmakta. II. cümledeki **"terim-
leri"** sözcüğü, III. cümledeki **"bu terimleri anlamamıştır"** sözünün kesinlikle önünde
olmalıdır. Yani II ve III numaralı cümleler asla yerinden oynamamalıdır. Ayrıca IV. cümlede,
"...ise anlaşılması en kolaydır" sözü, kendinden önceki cümlede "anlaşılmayı güç/zor kılan"
bir yargı ister. Bu yüzden IV. cümle de III. cümlelerin devamında olmalı yani bu cümleler de
asla yerinden oynamamalıdır.

CEVAP (B)

PARAGRAF OLUŞTURMA

1. I. Bu değişimde geleneksel olarak yüceltilen hemen her şeyin giderek değersizleştirilmesine karşılık geçmişte değersiz ve süflü olan değer kazanıyor.
- II. "Bal tutan parmağını yalar.", "Yağmur yağarken küpleri doldurmak gerekir." gibi özdeyişlerimiz (!), geçmişte, çoğunlukla olumsuzlanmıştır.
- III. Verili değer hükümlerinin tepetaklak edilmesi olarak ifade edilebilen radikal bir değişim, artık gündelik hayatın sosyolojisinde gözlemleniyor.
- IV. Marjinal bir ahlaki tavır alışışı işaret eden bu sözler bugün, kabul gören bir söylemin parçası olarak dolaşıma girmiş bulunuyor.
- V. Tespitimde özellikle gündelik hayatın iktisat söyleminde öteden beri var olanın, bu defa hâkim bir konuma gelmiş olmasını kastediyorum.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Oysa ebeveynler kendilerini genellikle olumsuz davranışların avcılığını yapmak üzere koşullandırmaktadır.
- II. Bir çocuktaki davranışsal gelişimde anne babanın rol model olmasının yanı sıra takındıkları tutumlar önemlidir.
- III. Hâlbuki "zaten olması gereken" şeklinde düşünülüp göz ardı edilen olumlu davranış, görülür ve takdir edilirse çocukta alışkanlık hâlini alacaktır.
- IV. Sözünü ettiğimiz olumlu disiplin, çocuğun erdemli bir davranış sergilediği anda onu mutlaka takdir etmeyi de kapsar.
- V. Çocuğun kişiliğinin sağlıklı bir şekilde oluşması için öncelikle dengeli ve olumlu bir disiplin yöntemi uygulanmalıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Seyircinin kişiyle ilgili merak ettiği bu bilgilerin, kişinin görülmesinden birkaç dakika sonra seyirciye verilmesi, akışta belli bir amaca hizmet eder.
- II. Bir filmde yeni bir kişinin adı, öyküdeki konumu, oynayacağı rol ve kimliği gibi ayrıntılar bazen hemen belirtilmemelidir.
- III. O kişilerin ulaşacakları yeri, yolculukları sırasında ya da varacakları yere yaklaştıklarında göstermek daha uygundur.
- IV. Bunlara ek olarak film kişilerinin gerçekleştirmek istedikleri amaçlarla ilgili olarak birtakım tahminler yürütülmesi ne de izin verilmelidir.
- V. Aynı şekilde, filmde bir yolculuğa çıkan kişilerin nereye gideceklerini her zaman ilk anda açıklamamak önemlidir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle sondan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Hatta birkaç hafta sonraki hava hakkında tahmin yapmanız neredeyse imkânsızdır.
- II. Tahminler 3 - 4 günlük bir aralık için gayet isabetli olabilirken daha uzun süreler için tahminlerdeki isabet oranları düşmeye başlar.
- III. Bu kısıtlılık, teknolojik yetersizlikten kaynaklanan, ileride bir gün üstesinden gelmeyi umabileceğimiz bir durum değildir.
- IV. Sürekli olarak havadan ve karadan alınan yüzlerce ölçümle, sonraki birkaç günün hava tahmini yapılmaya çalışılır.
- V. Meteoroloji bilimi hesaplanması ve kaydedilmesi oldukça karmaşık değişkenlerle uğraşır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Bu objeler, ilğimizi uyandıran ve davranışlarımızı etkileyen elementlerdir.
- II. Oysa, görsel alana dikkatli bakarsak bu boşlukların objeleri gösteren alanlar kadar bütünü'nün parçaları olduğunu görürüz.
- III. Hatta boşlukların ve arka planın bazen farkında bile olmayız.
- IV. Görsel dünyada gözlerimiz çevremizi tararken ilğimiz objelerin üzerinde toplanır.
- V. Ancak bu objelerin arasındaki boşluklara hemen hemen hiç ilğ göstermeyiz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Bu da travma sonrasında topluma uyum gösteren bireyin kontrol edilebilen kimse olması sonucunu ortaya çıkarır.
- II. Ancak ortaya çıkan bu özellikler, yabancılaşmış bireyin başkalarının isteği üzerine davranması anlamına gelir.
- III. Yani bir bakıma başkasının benliği ile hareket eden birey, gittikçe güçsüzleşerek kendini gerçekleştirme imkânından mahrum kalabilir.
- IV. Travmalar, bireyi, özüne yabancılaştırarak çevreyle aşırı uyumlu hâle getirebilir.
- V. Artık birey acımasız, taklitçi, aşırı uyum davranışı sergileyen, istismar eden ve edilen bir yapıdadır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle sondan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Ancak hatıralar da bazen yalancı şahitlerin yaptığı gibi gerçekleri olduğu gibi anlatmayarak insanı yanıltıyor.
- II. Günümüzde dünyanın pek çok farklı yerinde yaşanan gelişmelerde bu eğilimi görmek mümkün.
- III. Bu patolojik durum toplumsal ya da siyasal alanda ortaya çıktığında sorunların sebebinin mazide arama eğilimi ağır basıyor.
- IV. Bazen de bir ayrıntıya saplanmaya sebep olup hem bireysel hem kitlesel hastalığa dönüşebiliyor.
- V. Mazi üzerine düşünmek, yaşananları ölçüp biçme ya da hatalarla yüzleşme imkânı sunan, faydalı bir şey.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. I. Gerçekten de kendimize ve çevremize baktığımızda "yakın çevre" diyebileceğimiz kişi sayısı 150 civarında görülüyor.
- II. Üstelik sosyal ortamlarda bu kadar insanı gerçekten tanıyormuşuz gibi bir sanrı da yaşıyoruz.
- III. Zira şimdiye kadar zihnimiz "sanal" ilişki diye ayrı bir iletişim kategorisiyle tanışmamıştı.
- IV. Ancak bu sayı, günümüzde en pasif sosyal medya kullanıcısı olanımızda bile bu sınırı kolaylıkla aşıyor.
- V. Biyolojik donanımımız gereği ortalama 150-200 insanla "gerçek sosyal ilişkiler" kurabileceğimiz söylenir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Sanırım "iyi insan" olmak uğrunda yapılması gerekenleri herkese duyurma isteğim beni yönlendiriyor.
- II. Ancak benim hoşnutluğum, ortaya her yazarın böyle yazması gerektiği gibi bir sonuç çıkarmamalı.
- III. Üstelik bu minvalde bir şeyler üretmekten de son derece hoşnut olduğumu rahatlıkla söyleyebilirim.
- IV. Ama genel olarak yazdıklarımın bir yere dayanması gerektiği düşüncesinden de uzak kalamıyorum.
- V. Aslında yazmaya başlarken "İlaki şu mesajı vermeliyim." gibi bir peşin kaanat sahibi değilim.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. I. Binaların, bütün enerjinin %40'ını tüketteceğini hesaba katarsak bu yoğunluk iklim değişikliği açısından riskli.
- II. Örneğin güneş enerjisi kullanan sistemleri yaygınlaştırmayı başararsak sera gazı salınımını azaltabiliriz.
- III. Yağmur suyu hapseden sistemler kullanılarak yer altı su tabakalarına olan bağımlılığın azaltılması da mümkün olur.
- IV. Öyleyse olumsuz etkileri azaltmak için binaları daha verimli hâle getirmek zorundayız.
- V. Hesaplamalara göre 2050 yılına kadar dünya nüfusunun %70'i şehirlerde yaşamaya başlayacak.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Bu enerji akışları da kaotik değil, kendince ritmik ve yasalıdır.
 II. Oluşumlar, daha sonra organik aşamaya geçerek çeşitli yaşam formlarını ortaya çıkarır.
 III. Doğa kuvveti, kuvvet olarak durağan bir enerji deposu değildir.
 IV. Yani mekanik düzeyde etki-tepki bağlamında formlar, doğal oluşumlar gerçekleşir.
 V. Onun kuvvetini enerji akışları olarak gözlemler ve deneyimleriz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istendiğinde hangi cümle baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. I. Modern öncesi toplumdaki geleneksel bağlar, katı davranış kuralları ve ardı arkası kesilmeyen talimatlar içeriyordu.
 II. Bu katı yapı çözüldükçe hareket alanları, seçim imkânları arttı ve hayatın akışı birçok noktada daha açık ve şekillendirilebilir bir hâle geldi.
 III. Bunlar da yetmezmiş gibi fiyat bilincine sahip olması, çevreyi koruması, nükleer enerjiden ilaçların nasıl kullanılacağına dair her konuda bilgili olması da gerekiyordu artık.
 IV. Artan karar verme mecburiyetlerine ek olarak bir de ondan fedakâr bir insan, bilinçli bir vatandaş, eleştirel bir tüketicisi istendi.
 V. Bu değişimle birlikte birey, giderek yaşamın basit sorunlarından karmaşık sorunlarına kadar karar verme zorunluluğuyla daha çok karşı karşıya kaldı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

- A) II ve III B) II ve IV C) III ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

13. I. Görevlerinden en önemlisi felsefenin varoluşuna uygun olarak kendi alanının sınırlarını çizmek ve o sınırlara uygun sorgulamalar yapmaktır.
- II. Dolayısıyla bilimsel her çaba felsefi bir alan oluşumuna, her felsefi yenilik de bilimler için bir güç kaynağı olmaya yöneliktir.
- III. Bu bakımdan sadece doğrudan felsefeye ilişkin olan düşünce alanları değil; ayrıca hukuk, tarih, siyaset, psikoloji, dil, din, toplum hatta doğa bilimleri ve teknolojik uğraşlar da felsefenin alanı içinde düşünülür.
- IV. Bu bilim dalları, içerik olarak birbirinden çok farklı alanlardır ve her birinin kendine özgü bir görevi vardır.
- V. Nesnel olgular dünyasında felsefenin alanına girmeyen, onunla ilişkisi olmayan herhangi bir obje yoktur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

14. I. İnsan vücudundaki en bencil hücreler, kanser hücreleridir.
- II. Bu ikisinin arasında bir benzerlik vardır:
- III. Otlar içindeki en bencil ot ise ayrık otudur.
- IV. Ayrık otu, bahçe yalnız kendininmiş gibi çoğalırken kanser hücresi de vücuda gelen glikozu acımasızca tüketir.
- V. Her ikisi de bulundukları yerde hızla yayılır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Her paragrafın bir konu ve o konuyu sınırlayan bir bakış açısı etrafında geliştiğini / şekillendiğini unutma.
- Yazar, savunduğu görüşü ya da karşı çıktığı tezi, ele aldığı veriyi paragraf boyunca işlemek; örneklerle, karşılaştırmalarla, tanık göstermelerle okura vermek zorunda.
- Yazar, paragrafta en çok neyin üzerinde duruyorsa soru da onu buldurmaya yönelik olacaktır.
- Parçadaki yinelenen sözcüklere dikkat et. Sürekli yinelenen, eş ya da yakın anlamlı sözcüklerle verilen kavramlar anahtar sözcük olabilir.
- Seçenekte doğru olan soru, paragrafın bir yerini değil tamamını kapsayacak şekilde olmalıdır.

1. Önce paragraf okunmalı.
2. Anahtar kelimeler, sürekli yinelenen kelimeler tespit edilmeli.
3. Yazar en çok neyin üzerinde duruyorsa eşlenecek seçeneklerle aynı yargıları içermeli.
4. Seçeneklerin tamamı okunup paragrafın genel çerçevesine en yakın, en doğru olan soru cümlesi işaretlenmelidir.

SORU

Kesinlikle, uzmanlar da bunu söylüyor zaten. Kırmızının dikkat çekici bir renk olduğunu biliyoruz. Ancak bunun yanında kanın akışını harekete geçirme ve hırçınlığı temsil etme özelliği de var. Turuncu rahatlatan bir renk, ayrıca sayıca kalabalık gösterdiği düşünüldüğünden genelde kafelerde kullanılıyor. Gri ise durağanlığı temsil eder. Yaratıcılığı öldüren renktir. Yollar, dikkat dağıtıp kazalara sebebiyet vermemek için rengârenk değil de grinin tonlarındadır. Levhalar için aynı şey geçerli değil. Uyarı levhaları dikkat çekmesi açısından kırmızıdır. Bilgi verici levhalar mavidir. Mavinin bilgi aşılama özelliği vardır. Bunun yanında sinir sistemini yumuşatır ve sakinlik verir. Bu yüzden kendinizi morali bozuk, sinirli veya tembel hissediyorsanız bulunduğunuz ortamın renklerini gözden geçirmenizde fayda var.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Renklerin duyguları harekete geçirdiği görüşünü tüm psikologlar kabul ediyor mu?
- B) Sadece belirli renklerin mi ruh hâlimize etkisi vardır?
- C) İçinde bulunduğu ortamın rengi, kişinin psikolojisini olumlu ya da olumsuz etkileyebiliyor mu?
- D) Hayatımıza yön veren renklerin tercih edilmesinde psikolojik durumumuz etkili midir?
- E) İş yerleri renklerin zevkleri etkilediğinden yola çıkarak bazı satış politikaları geliştiriyor olabilir mi?

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Öncelikle parçanın tamamında ele alınan konu, görüş; savunulan ya da karşı çıkılan görüşü tespit etmelisin. Bu paragrafın tamamında **“renklerin neyi temsil ettiği ve insanın ruh hâlini nasıl etkilediği”** üzerinde durulmuş ve kırmızı renkten turuncuya, gri renkten maviye pek çok rengin özellikleri ve etkileri örneklerle verilmiştir. Paragrafın sonunda bulunan “kendinizi morali bozuk, sinirli veya tembel hissediyorsanız bulunduğunuz ortamın renklerini gözden geçirmenizde fayda var.” cümlesi de toparlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Bu paragrafın tamamı C seçeneğinde verilen “İçinde bulunduğu ortamın rengi, kişinin psikolojisini olumlu ya da olumsuz etkileyebiliyor mu?” soru cümlesine cevap olarak söylenmiştir.

A seçeneğindeki “tüm psikologlar kabul ediyor mu”, B seçeneğindeki “sadece belirli renklerin mi”, D seçeneğindeki “renklerin tercih edilmesinde psikolojik durumumuz etkili mi” ve E seçeneğindeki “satış politikaları geliştiriyor olabilir mi” sorularına paragraftan yanıt alınamaz.

D seçeneğinde verilen yargı biraz çeldirici olabilir ama paragrafta “renklerin tercih edilmesinde psikolojik durumumuzun etkili olması”ndan ziyade “renklerin psikolojik durumumuzu etkilediği” üzerinde durulmaktadır.

PARAGRAFİN YANIT OLDUĞU SORUYU BULMA

1. Genellikle hayır! Zaten sorun da budur. Sanki tam aksiyimmiş gibi kendi doğrularını çocuğa empoze etmeye çalışırlar. Onlar da çoğunlukla gençliklerinde hayallerinin peşinden koşmamış, potansiyelini keşfetme şansı yakalayamamıştır. Onların da hayatları muhtemelen başkaları tarafından şekillendirilmiştir. Bu yüzden mutsuz hisseden, başarısız ya da vasat hayatlar yaşayan insan sayısı az değildir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Çocuklarının hayatını şekillendirmek isteyenler empati kurmalı mıdır?
- B) Çocuğa uygun bir hayat biçenler hayatta çok başarılı olmuş mudur?
- C) Bir davranış kalıbını çocuğuna benimsetmek isteyen bir ebeveyn, kendi yaşamından örnekler verebilir mi?
- D) Her ebeveyn çocuk eğitiminde sıkıntıları yaşar mı?
- E) Çocuk yetiştirirken geleneksel yöntemlere başvurmak doğru mudur?

2. Öncelikle beyin, öğrenmek için tasarlanmıştır ve sürekli bir anlam arayışı içerisindedir. Eğer sizinki bunu yapmıyorsa nöronlarınız canından bezmiş olabilir. Evet, nöronlar yenilik düşkünlüdürler. Yeni yetmeler gibi gözü hep farklı ve yeni olandadır. Mevlâna'nın dediği gibi "Dün, dünle beraber gitti cancağızım, şimdi yeni şeyler söylemek lazım." felsefesiyle yaşarlar. Yeni şeyler düşünürken, yeni fikirler öğrenirken, yeni bir aşk yaşarken, bilmediğimiz yerleri gezerken nöronlarımız çok canlıdır. Çünkü yeni durumlar, yeni nöral ağlar demektir. Yeni nöral ağlar da iç dünyamızın genişlemesi anlamına gelir. Hep bildiğimiz şeyleri yaparken nöronlar, daha pasiftirler çünkü mevcut ağlar üzerinden işlem yaparlar. Tamamen yeni şeyleri denerken beynimiz, daha önce gitmediği bir yere giden çocuklar gibi şendir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt niteliğindedir?

- A) Nöronlarımızı geliştirmek için neler yapmalıyız?
- B) Yeni şeylerle meşgul olurken beynin hangi lobu daha aktiftir?
- C) Nöronlar sürekli yeni şeyler denemek için mi doğmuştur?
- D) Yeni nöral ağların oluşması, insana ne gibi katkılar sağlar?
- E) Nöronların yeni durumlara adapte olması ne gibi zorluklar yaratmaktadır?

3. Duygu kavramı, sanıldığı gibi soyut değildir. Beyin; sevgi, nefret, üzüntü ve benzeri hislerin karışımından bir formül üretir. Hatta akyuvarlarda, lenfositlerde dahi her duygunun bağlandığı bir nokta vardır. Lenfosit hücresinin yani akyuvarların dışında da duyguları bastıran ya da harekete geçiren alıcılar mevcuttur. Mesela insan depresyona girdiğinde akyuvarlar baskılanır ve beynin hareket kabiliyeti azalır. Mutlu olduğunda ise akyuvarlar daha aktif hâle geldiği için hastalıklarla mücadele kolaylaşır. Bu durum bize bedeninin savunma gücü ile kişinin mutluluğu arasında bir korelasyon olduğunu gösterir.

Bu parça, aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olmaktadır?

- A) Bilim insanları duyguların temel nedenini bedensel aktivitelerle mi ilişkilendiriyor?
- B) Tıp dünyasında duyguların insan biyolojisiyle ilişkisi yeni yeni mi incelenmekte?
- C) Mutluluğun bedensel, zihinsel bir parametresi var mıdır?
- D) Bağışıklık sistemiyle mutluluk arasında nasıl bir bağlantı vardır?
- E) Duygu kavramı insan biyolojisi ile doğrudan ilintili midir?

4. Mitler; insanın kendini bilme, anlamlandırma, kendine ait olma arayışında çok önemli yol izleridir. Simgelerle, ritüellerle, masallarla bu yollar hep canlı tutulmuş. Sanat, “insanın kendini bilme, bulma serüveninde bu serüvenin imgeler ve simgelerle dile gelmesi, görünüşe çıkması” dersek esin dediğimiz, hayal dediğimiz yaratıcı alan ile mit alanı, bilinç dışı olarak aynı kaynaktan besleniyor diye kabul edebiliriz. Bu hâliyle ayrılmaları zaten mümkün değil.

Bu parçadaki sözler;

- I. Mit, olağanüstülük yönüyle gerçek hayatın neresindedir?
- II. Mitoloji ile sanatın buluştuğu nokta neresidir?
- III. Sanatın beslendiği yer, mitolojinin kaynaklarından niçin farklıdır?
- IV. Sanatın mitolojiden beslenmesi ne zaman başlamıştır?
- V. İnsanın kendini bilmesinde sanat ne kadar önemlidir?

sorularından hangisine cevap niteliğindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdakilerin hangisinde parça soruya cevap niteliğinde değildir?

- A) – Genç şair tanımının sizin için bir anlamı var mı?
- Bir şairi yaşlı diye nitelemiyorsak genç diye nitelememize de gerek yok. Yaşı mı genç yoksa şiiri mi? Bu tip kalıpları çok lüzumsuz buluyorum.
- B) – Öykülerinizde masalsı unsurlar neden bu kadar belirgin?
- Edebiyatta da sınırsızlığı seviyorum. Sınırlar olmadan anlatabilmeyi, gerçeği gerçek dışıyla harmanlayarak anlatabilmeyi... Masalların da olmazları olduran bir yanı var.
- C) – Şiir yazmak öğrenilebilir mi?
- Haydar Ergülen'in şiir ile ilgili atölyesi çok tartışılmıştı. Olumsuz eleştiriler gelmişti. Ama ben neden olmasın diye bakıyorum. Tabii bir yetenek varsa.
- D) – Çalışmalarınızın olgunlaştığını söylerken ne kastettiniz?
- Bu değişim sürecinde hoşuma giden bir taraf da birbiri ardına yaptığım heykellerin, bir öncekini hatırlatması. Sanırım bu, üslup değişimimiz şey.
- E) – Eserlerinizde rengin rolü nedir?
- Figüratif bir çalışmada izleyicinin eser ile ilişki kurması biraz daha kolay olurken bunu soyut bir yapıtta yaşaması daha güç. Renkler eserle ilişki kurmada oldukça işlevsel.

6. Bu, büyük bir sorumluluk yüklüyor insana. Özü içinde barındırırken çevresini bir kurguyla örmek ancak kendinizi onların yerine koymakla mümkün ve bu duygusal bir ağırlığı beraberinde getiriyor. Anlattığınız şeyleri kenardan izleyip not düşerken bir anda yer değiştiriyorsunuz. Yaşanan şeyin öznesine dönüşüyorsunuz, özne ise sizi bir kenardan seyreden oluyor. Ne düşündüklerini, ne hissettiklerini duyumsayabilmek için kendinizi onların yerine koyduğunuzda tepeden tırnağa içinizin titrediğini, duygularınızın birbirine doğru aktığını hissediyorsunuz. Bu, başa çıkılması güç bir durum olabiliyor.

Bu parçadaki sözler;

- Kitaplarınızla aranızda nasıl bir bağ var?
- Bir kurgu çerçevesinde yazmanın, yazara kendini geliştirme anlamında katkısı var mı?
- Yaşanmışlıkları yeniden kurgulayıp yazmak sizi hangi noktalarda zorladı?
- Romandaki kahramanları neden kendi hayatınıza çok uzak çevrelerden seçtiniz?
- Bir kitabın özünü okura dolaylı yollarla vermenin ne gibi avantajları var?

sorularından hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Araştırmacı:

(I) ----

Düşünür:

- Tarihin ne anlam ifade ettiği ve tarihi nasıl yorumlamamız gerektiği konusunda öncelikle nazari bir çerçeve çizmeliyiz. Ayrıca tarih üzerine konuşurken yalnızca zihnimizdeki şemaları kullanır ve dışarıdan gelen malzemeyle dikkate almazsak hafif bir tabir olacak ama “atmış” oluruz.

Araştırmacı:

(II) ----

Düşünür:

- Vatan, çift anlamlı bir kavramdır. İlki fiziki coğrafya dediğimiz, insanların üzerinde yaşadığı toprak olan “maddi vatan”. İkincisi ise vatan üzerinde yaşayan insanların, o toprakla kurduğu ilişkinin adı olan “manevi vatan”. Bu açıdan tarihle uğraşmak, tarihi anlamaya çalışmak, insanın aslında kendi yaşadığı topraklarla kurduğu ilişkiyi anlaması demektir.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Tarih alanında tarafsız kalmak mümkün müdür?
II. Genel tarih ile kişinin kendi tarihi arasında nasıl bir ilişki vardır?
- B) I. Sağlıklı bir tarih tasavvuru nasıl inşa edilebilir?
II. Tarihle niçin ilgilenmeliyiz?
- C) I. İyi bir tarih öğretiminde neye dikkat edilmelidir?
II. Vatan bilinci nasıl kazanılır?
- D) I. Tarihi hatalı yorumlamak ortaya ne gibi sonuçlar çıkarır?
II. Vatan toprağıyla manevi bağ nasıl kurulabilir?
- E) I. Tarihi bilmek neden çok önemlidir?
II. Tarih ile vatan ilişkisi nasıl açıklanabilir?

8. Muhabir:

(I) ----

Yazar:

- Dikkatim, buna yönelik değil. Gayretim en nihayetinde mahcup olmamak, emaneti yerine getirmektir. Elden geldiğince bir vazife bilinci ile iş yapmayı önemsiyorum. Çünkü şuna inanıyorum: Önceden tanımlanmış bir beklentisi olan, kaybetmeyi ya da kazanmayı önemser; yalnızca vazifesini yapan için “yapmak” yeterlidir.

Muhabir:

(II) ----

Yazar:

- İnsan olmağıdaki derecemiz, kendilik bilincindeki seviyemizle doğru orantılıdır. Kanaatimce bir insanın başına gelebilecek en büyük musibet, önce kendini ihmal etmesi, sonra da unutmasıdır.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Yazılarınızda vurguladığınız kavramlar geniş bir kitleye ulaşıyor mu?
II. İnsanın kendini tanıması nasıl bir süreçtir?
- B) I. Bir görev üstlenmek ne gibi bir sorumluluk gerektirir?
II. Kendini tanıma bilincine her insan sahip olabilir mi?
- C) I. Meslek hayatında beklenti sahibi olmak kişiye nasıl zarar verir?
II. İnsan bir felaketle karşılaştığında kendinde önce neyi fark eder?
- D) I. Bir düşünür olarak vazifenizi yerine getirdiğinize inanıyor musunuz?
II. Kendini ihmal etmenin doğurduğu zararlar nasıl giderilebilir?
- E) I. Eserlerinizin oluşturduğu etkiden memnun musunuz?
II. Kendilik arayışı sizin için neden bu kadar önemli?

9. Bir yazar "Bir şair için en dayanılmazı, en kırıcısı ona anlaşılmaz olduğunun söylenmesidir." diyor. Bu doğruysa siz yıllarca bu söylenenlere nasıl dayandınız?

Bu soruya aşağıdakilerden hangisi cevap olabilir?

- A) Aslında insanın düşünceleri belli. Yani bir yerde tekrara düşüyor çok fazla yazdığı zaman ama güncelliğe bağlı olarak şiir üstüne de -bilirim ki bu, şiirle fazla uğraşmamı önlemiş- öbür sanatlar üstüne de yazmak bana çekici geliyor.
- B) Kendi deneyimlerime bakarak, yüzde yüz inanarak söylüyorum. İleri yaşlarda şiir daha iyi anlaşılıyor, daha iyi yazılıyor. Nitekim insan birtakım ustalıklar elde etmiş, kalemi eline alınca yazabilecek duruma gelmiş oluyor.
- C) Bu tür yakınmalar karşısında hiç irkilmedim. Hemen hemen hiç rahatsız da olmadım. Hiç kırılmadım. Biraz da şöyle oldu: Karşımdakinin, malın alıcısı olmadığını görüyordum. Satıcı, alıcıyla ilgilenir. Ötekinin sorularını geçirir.
- D) Bizim kuşağın derdi iyi şiir yazmak olmadı. Yaşamın karmaşasını şiire de taşımak istedik. Evet, yetkin bir şiir amaçlanmadı denebilir ama bu, şiire önem verilmedi anlamında değil. Biz "mısra döktürmeye" özenmedik.
- E) Şiir kendisinden başka yere atmaz oklarını, varsa yoksa kendisidir. Okun bir yerlere gidip saplanması arızidir. Doğmak için çırpınır şiir, kimseyi bu yüzden görmez, kimse için var olmaz. Ondan yararlanan biziz.

10. Gazeteci:

- Aileler çocuk yetiştirirken en büyük yanlış nereden yapıyor?

Psikolog:

(I) ----

Gazeteci:

(II) ----

Psikolog:

- Öncelikle hata yaptı diye "Odana git, otur bekle." demek son derece yanlış. Çocuğa neden öyle yapmaması gerektiğini anlatmak lazım. Ceza vermek yerine "Hatırla tekrarlarsan haftaya sinemaya gitmeyeceğiz." diyebilirsiniz.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Püf nokta, organize olup zaman yönetimini iyi yapabilmek. Ben de çocuğum için öncelikler sıralaması yaptım.
II. Çocuğun aynı hatayı tekrarlaması ne anlama gelir?
- B) I. Temel olarak yapılması gereken, farkındalık sağlamak. Kişi, bu hengâmede "Çocuğumu ne mutlu eder?" sorusunu sormalı.
II. Çocuğu bir yanlıştan nasıl uzak tutabiliriz?
- C) I. İnsan, koşuşturmaya ve hıza odaklanınca diğer birtakım konuları es geçiyor. Bu da yalnızlaşmayı getiriyor.
II. Çocuğu cezalandırmak yerine ne yapmalıyız?
- D) I. "Çocuğumla arkadaş gibiyiz." diyenlere çok kızıyorum örneğin. Çocuğun arkadaşına değil, anne ve babaya ihtiyacı var. Sınırları doğru çizmemek en büyük hata.
II. Çocuk kurallara uymadığında ne yapılmalı?
- E) I. Her ailenin kuralları vardır. Şu saatte yemek yenir, şu ders yapılır gibi. Bunlar çocuğun sınırlarını belirlemek açısından önemli.
II. Çocuk eğitiminde ödülün yeri nedir?

11. Seçeneklerde verilen parçalardan hangisi;

- Çocukken yazar olmak istiyor muydunuz?
- Sizi Gabriel Garcia Marquez gibi büyümlü gerçekçilerle kıyasladıklarında şaşıyor musunuz?
- Editör, yazara gerçekten yardımcı olabilir mi?
- Yirmi yıldır editör olarak çalışmak, sizi bir yazar olarak nasıl etkiledi?

sorularından herhangi birine yanıt değildir?

- A) Bir kere bu durum yayıncılık endüstrisine karşı hissettiğim hayreti azalttı. Bazen yazar ve yayıncılar arasında gelişen reklam ilişkisini anladım. Tabii editörlerin ne kadar önemli olduğunu kavradım. Editör olmasaydım bunu asla bilemezdim.
- B) Benim için bu bir anlam ifade etmiyor. Ekoller ancak edebiyat öğrettiğinde benim için önemlidir. Burada bir yılın boş sarı kâğıtla oturduğumda pek umurumda olmaz. Ama elbette başlarda şaşıyordum.
- C) Benim duygularım da diğer insanlarda olduğu gibi ön yargılarının ve inançlarının sonucudur. Ama benim ilgimi çeken şey bir fikrin karmaşıklığı ve narinliğidir. Bu bir "İnandığım şeyler bunlardır." meselesi değil.
- D) Müthiş fayda sağlıyor eğer iyiye. Bu biraz psikiyatristlerin durumuna benzer, eğer kötü biri denk gelirse yalnız kalman daha iyi. Ama öyle nadir ve önemli editörler var ki peşinden koşmaya değer.
- E) İlk kitabımı yazma sebebim, okumak istediğim ama henüz yazılmamış bir kitabı keşfetmemdir. Ben esasen okur olmak istiyordum. Yazılması gereken her şeyin yazıldığını veya yazılacağını düşünüyordum.

12. Araştırmacı:

(I) ----

Felsefeci:

– "Felsefede önemli olan, cevaplar değil; sorulardır." diyenler var. İyi de, cevap aramıyorsam niye soru sorayım? Bu, tabii ki soruların önemsiz olduğu anlamına gelmiyor. Ama neticede amaç, bir cevap arayışı değil mi?

Araştırmacı:

(II) ----

Felsefeci:

– Felsefe, "üretmeyle", yani yeni felsefi bilgi ortaya koymayla ve olan bitenlerde problem görebilmemizle ilgili. "Problem" derken bir aykırılığı kastediyorum. Bir aykırılık yakaladığımız zaman, onu herhangi bir dille dile getirme yolunu da elbette buluruz. Türkçe için de bu böyle.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Yalnızca soru sorarak bir cevaba ulaşılabilir mi?
- II. Felsefi açıdan aykırı bir düşünce dile nasıl yansır?
- B) I. Felsefe "soru sorma"ya indirgenebilir mi?
- II. Türkçenin felsefe üretmede, diğer dillere göre bir eksiği var mı?
- C) I. Bir soru ve cevabın felsefeye dair olması ne demektir?
- II. Diller arasında felsefi yeterlilikler açısından fark var mıdır?
- D) I. Felsefi bir soruya nasıl cevap aranır?
- II. Felsefi çıkarımlarda dil problemi nasıl aşılır?
- E) I. Önemsiz görünen sorular felsefede nasıl anlam kazanır?
- II. Türkçedeki felsefi dili neden yetersiz görüyorsunuz?

13. Gazeteci:

(I) ----

Uzman:

- Sanal ortamın, sosyal çevrenin ve başka pek çok faktörün de etkisi sebebiyle evet, artık oldukça basit. Sosyal medyanın, gizli algoritmalarla geniş bir veri koleksiyonu oluşturduğunu örnekleriyle gördük. Bu veriler de sadece düşüncelerimizi değil, yapıp etmelerimizi kolayca biçimlendiriyor.

Gazeteci:

(II) ----

Uzman:

- İnsanların seçim yapma imkânı olması elbette çok önemli. Ancak günümüzde seçim, bir "tüketici hakkı" olarak anlaşıyor. Kapitalist ideoloji de bunu sürekli teşvik ediyor. Bireyin çok sayıda seçim yapabilmesi ise kaygı, suçluluk ve yetersizlik duygularının yeni biçimlerini türetiyor. Ben bu durumun bir çeşit esaret olduğunu düşünüyorum.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Sosyal çevrede insan ilişkileri nasıl oluşur?
II. Sürekli bir seçim yapma zorunluluğu insanı nasıl etkiliyor?
- B) I. Sosyal medyada bir araya getirilen veriler nasıl kullanılıyor?
II. İnsan neden sürekli seçmek ister?
- C) I. Sanal dünyanın insanın günlük hayatına etkisi nedir?
II. Kapitalizmin "seçme" anlayışının ardında ne var?
- D) I. İnsanların kararlarını yönlendirmek artık daha mı kolay?
II. Seçim yapmanın özgürlük olduğu fikrine katılıyor musunuz?
- E) I. İnsanın düşüncesi nasıl yönlendirilebilir?
II. Tüketme amacıyla seçim yapma anlayışı ne demektir?

14. I. Yakın zamana kadar tezhibi çoğu insan bilmezdi. Şimdi toplumda bu sanat yeniden yerleşmeye başladı. Artık özellikle tezhip, hat, ebru iyi biliniyor. Artan ilgi de bir yozlaşma değil, olumlu anlamda bir gelişme. **(Tezhip, hat gibi klasik sanatlar, modern sanat karşısında ne durumda?)**

- II. Emaneti edebinizle taşıyıp gelecek nesillere aktarabiliyor musunuz? Mühim olan budur. Sanatında kalıcı eserler vermek isteyenler, önce sanatın temel ilkelerini hazmetmeli, sonra ortaya çıkmalıdır. **(“Ben iyi bir tezhip sanatçısıyım.” demek doğru mudur?)**

- III. Bizde yenilik, “eski sıfatını taşıyan ne varsa hayatımızdan uzaklaştırmak” şeklinde anlaşılmıştır. Eğer tezyinî sanatlarda yaşanan bu “yenilik” zaman içinde şuurla hazmedilerek gerçekleştirilseydi, eminim ki, bezeme sanatımıza çok daha faydalı olabilirdi. **(Tezhip sanatında yenilenme ve zamanla bir gelişme görülür mü?)**

Yukarıdaki numaralanmış parçalardan hangileri ayraç () içindeki soruya cevap değildir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

15. Eleştirmen:

(I) ----

Şair:

- Bir şiiri okuyunca şairinin sanatsal geleceğini tahmin etmek zor. Belki yakın dönemde nasıl eserler üreteceğine dair fikir yürütülebilir ama daha ilerisi için konuşmamak lazım.

Eleştirmen:

(II) ----

Şair:

- Bence çok ciddi bir iştir. Bunu söyleyenler kendi çocuklarının kitap okumasını sağma buluyor olmalı. Gülüp geçmek mümkün ama üzerinde düşünülse daha iyi olur.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) I. Şiir okumak, şairin iç dünyasını anlamakla eş değer kabul edilebilir mi?
II. Çocuğa hitap eden bir eser vermek, küçümsenecek bir iş mi?
- B) I. Şairin, kendisiyle ilgili eleştirilere nasıl yaklaşması önerilir?
II. Çocuk edebiyatının vasat düzeyde olduğuna dair görüşleri ciddiye almak gerekir mi?
- C) I. Bir şairin büyük şiir kuracağı ilk çıkışı ile belli midir?
II. Çocuklar için yazmanın çocukça olduğu görüşüne katılıyor musunuz?
- D) I. Şiir, kendini okura ilk okuyuşta sunmalı mıdır?
II. Bir şairin çocuk edebiyatı alanında eserler üretmesini nasıl açıklıyorsunuz?
- E) I. Şairin ilk amacının sanatsallık olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
II. Çocuk edebiyatı ne kadar ciddiye alınmalıdır?

16. Bir sinema eleştirmeni kendisine yöneltilen;

- I. Eleştiri yazma yöntemleri üzerine bir çalışma konusunda sizi yönlendiren referans noktanız neydi?
- II. Bir film eleştirmeni, sahip olduğu yeterliliklerin hakkını verme noktasında hangi ayrımlarda daha hassas davranmalıdır?
- III. Sinemanın felsefeyle ilişkisinden hareketle hızlı tüketim çağında filmler üzerine düşündüren eleştirmenlerin esas görevi nedir?
- IV. Her sanatsal yapının, okuyucusu tarafından yeniden yorumlandığı düşünülürse film eleştirisinin amacı ve işlevi nedir?
- V. Film eleştirilerinin günümüzde geldiği noktaya bakacak olursak kapsamı ve niteliği hakkında genel olarak neler söylenebilir?

sorularından hangisine "Aslında bu, bilişsel hazzın öne çıktığı bir irdeleme çalışmasıdır. Bu noktada popüler okumadan farklılaşır. Film eleştirisinde duygusal hazzı öne çıkaran bir yapı yerine perdede görünenin temel anlamının yanında, yan anlamlarını da ortaya koyan daha derinlemesine irdeleme yapan bir anlayış vardır. İzleyiciye farklı bakış açıları sunar." **şeklinde cevap vermiş olabilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- **Konu**, “Paragrafta yazar **ne anlatıyor?**” sorusunun yanıtıdır.
 - Öncelikle, her şey ama her şey paragrafın konusu olabilir, unutma! Bir durum, bir kavram, olay, yazarın tespit ettiği bir sorun, bir duygu, bir gelişme... Yani aklına ne geliyorsa her şey paragrafın konusu olabilir.
 - **Bütün parçayı kapsayan**, parçada anlatılan her şeyi genelleleyen kavram ya da kavramlar, paragrafın konusudur.
 - **Ana düşünce** ise paragrafta, “**yazarın okuyucuya vermek istediği mesaj**”dır.
 - “**Yazarın okura vermek istediği mesaj nedir?**”, “**Yazar, bunları niçin yazmış?**” sorularının cevabıdır.
 - **Ana düşünce nerede?** Yok öyle bir yer, arama! Ana düşünce paragrafın bütününü kapsayan bir nitelik gösterir. O yüzden bazen bir cümle şeklinde paragrafın başında, bazen sonunda, bazen içinde, bazen de senin çıkarımında.
 - Paragrafın her cümlesi değerlidir, sadece bir kısmını okuyup ana fikir çıkarmaya kalkma. Çok sıkılıyorsan iki üç cümlede bir okuduklarını özetle; anahtar kelimeleri, sürekli yinelenen sözleri belirle, ona uygun seçenek ara.
 - Paragrafta “bence, böylece, o halde, bana göre, ama, fakat, oysa, önemli olan, dolayısıyla...” gibi sözlerin olduğu yerlere dikkat et, ana fikir buralarda olabilir.
1. Önce soru kökünü oku, ne istediğini gör.
 2. Paragrafı dikkatle oku. Son yıllarda gelen metinler bilimsel ağırlıklı ya da soyut metinler olduğu için kendini vermediğin paragraftan bir şey anlamazsın.
 3. Paragrafta en çok neyin üzerinde duruluyor, yazar en çok hangi kelimelerle neyi anlatıyor tespit et.
 4. Tüm seçenekleri oku. Seçenekleri içerdiği kelimeler yönüyle bile eleleyebilirsin. Bir seçenekte verilen kavram paragrafta hiç geçmiyorsa direkt ele. Affetme!
 5. Çeldirici olarak verilen seçenek ya da seçeneklerde de bir kelime oyunu mutlaka yapılmıştır, sen yer misin bu numaraları?! Heyt. Hatta höyt. Yemezsin! ☺
 6. Doğru yanıtın olduğu seçeneği işaretle ve tadını çıkar.

SOYUT PARAGRAF SORU BANKASI

SORU

- Kişi, üzülmekten kaçınma isteğine bağlı olarak geliştirdiği yalıtım mekanizmalarının birinde, diğer insanlardan bağımsızlaşmaya çalışır. İç ve dış ihtiyaçlarının onlar tarafından etkileneşine karşı önlem almak ister. Böyle bir insan için amaç, "kendi kendine yeterli olmak" ve "kimseye muhtaç olmamak"tır.
- İncinmekten korkan bazı insanlar, duygusal dünyalarını mantık ve düşünce yoluyla da yalıtırlırlar. Böyle bir insan kendisine acı veren durumlara ilişkin duygusal tepkilerini mantıksal açıklamalarla denetlemeye çalışır. Bunu kendi tepkisizliğine ya da karşı tarafın tepkilerine gerekçeler bularak yapar. Hissettiği değersizlik duygusunu böylelikle hafifletmeye çalışır.

Yukarıdaki iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir görüşün farklı şartlarda büyük ölçüde değışeacağı vurgulanmıştır.
- B) Aynı olgu farklı bakış açılarıyla irdelenip sonuca bağlanmıştır.
- C) Benzer davranışların birbiriyle ilgisi olmayan durumlardan kaynaklanabileceği gösterilmiştir.
- D) Bir problemin çözümü için sergilenen farklı davranış eğilimleri açıklanmıştır.
- E) Birçok eğilimin istenmeyen sonuçlara yol açtığına değinilmiştir.

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Öncelikle her iki paragrafta da yazarın, neyin üzerinde durduğunu, neyi ele aldığını tespit etmen gerekir. Sonra iki paragrafta da benzer – farklı durum neyse onu belirleyip seçeneklerde de bunu araman gerekir.

İlk paragrafta üzülmemek için insanın sergilediği davranışlar anlatılmaktadır.

İkinci paragrafta incinmekte korkan insanın bu duyguyu yaşamamak için duygusal dünyasını nasıl koruduğu ve zihinsel kontrollerle bundan nasıl en az etkileneşmeye çalıştığı anlatılmaktadır.

Yani iki paragrafta da **benzer bir sorunun çözümü / olmaması için kişinin neler yaptığı** ele alınmaktadır.

Bu doğrultuda bu çıkarıma en uygun cümle D seçeneğinde verilen **"Bir problemin çözümü için sergilenen farklı davranış eğilimleri açıklanmıştır."** cümlesidir.

CEVAP D

PARAGRAFIN KONUSU VE ANA FİKRİ - I

1. Temsil, kişinin düşünce ve eylemiyle gerçekte yaşadığı bir yaşama üslubudur. Fikri ya da amelî (uygulamalı) temsil, belirli bir niteliğe ulaştığında başkaları tarafından örnek alınır, benimsenir ve taklit edilmeye başlanır. Öyle ki yaşayan kişi için üslup olan, öykünen kişi için taklit hâlini alır. Zamanla temsilin delalet ettiği tecrübe unutulur, bir kalıba dönüşür. Bir zaman gelir ki taklit eden kişi, taklit ettiği kalıbın hem fikri hem de amelî düzeyde ne anlama geldiğini bilmeden biçimi ile işlevini dikkate almaya başlar ve içerisinde bulunduğu anlam-değer dünyasının o temsile yüklediği sembolik değerle / değerlerle yetinir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada vurgulanan düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Taklit edilen bir yaşam tarzı, kişide sembollerin arka planına dair merak oluşturur.
- B) Anlamsal değeri unutulmuş bir temsil, üzerinde düşünülmeyen bir kalıba dönüşür.
- C) Temsil edilen bir değerın yaşam tarzına dönüşmesi, kalıpları benimsemekle mümkündür.
- D) Kişideki anlam-değer dünyasının içeriği sembollerin çeşitliliğine bağlıdır.
- E) Düşünce ve eylemler, ancak belli sembollerin etkisiyle temsili bir nitelik kazanır.

2. Yüksek sanat, mutlu azınlığa hitap ediyor olabilir ama mutsuz çoğunluğa seslenmez. Yüksek sanat, insanların günlük yaşamlarında karşılaştıkları yerleri ve şeyleri anlamalarına yardım edemeyecek kadar çapraşıktır kesinlikle. Ortak bir temastan uzak olduğu için insani görünen şeylerden yoksun gibidir. Ancak yüksek sanat, kendisinden başka seçenek yokmuşçasına insanın tüm varlığı üzerinde hak iddia eder ki bu da bir nebze uzaklaşma şansı ve böylece bu hayatta var olabilmek için gereken zihin sağlığından daha farklı bir zihinsel sağlık kazandırır insana.

Bu parçadan hareketle "yüksek sanat"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsanlığın tüm varlığı üzerinde hak iddia eden anlayışlardan farklı bir yerde durduğu
- B) İnsanlar arasında fikişel temas imkânlarını artırarak mutsuz azınlığı, gündelik hayata dair bilinçlendirdiği
- C) İnsanın günlük hayatı için faydasız görünmekle birlikte hayata dair üst bir kavrayış esenliği sağladığı
- D) Mutsuz çoğunlukla mutlu azınlığın anlaşmazlıklarına bağlı düşünsel mesafelerden doğduğu
- E) Çapraşık bir görüntü sunarak insanı da bir gizemin ardını öğrenme isteği uyandırdığı

3. Bilim, görünmez (invisible) olanı görünür (visible) hâle getirme işidir. Ne demek bu? Bir fizikçi düşünün, dış dünyadaki olgu ve olaylara bakıyor, bu olgu ve olayları mı bize tasvir ediyor? Salt tasvir ederse o zaman o, bilim olmaz. Ya ne yapıyor? O olgu ve olayların, neye göre, nasıl öyle davrandığının kurallılığını, yasalılığını bize veriyor. Sosyal bilimlerde de benzer bir şey yapıyoruz. Olgu ve olaylara bakıyoruz, oradaki yasaları (genel örüntüleri) tespit etmeye çalışıyoruz. Sonuç itibarıyla da diyoruz ki “Bu tarihsel olgu ve olay, şu kurallılığa göre ortaya çıkar ve işler.”

Bu parçaya göre sosyal bilimler ile fen bilimlerinin ortak noktası aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Olgu ve olayları belli bir sistematüğün baskısından kurtarma
- B) Verileri belirli, akli bir işleme tabi tutarak kurallara bağlama
- C) Olayların bağlı olduğu kuralların değiştirilebilirliğini kontrol etme
- D) Farklı disiplinler arasında görünmeyen bağları açığa çıkarma
- E) Dış dünyadaki olayların iç dünyadaki yansımalarını değerlendirme

4. “İhlas” bir eylemi o eylemin özüne has kılmak demektir; düşünmek için düşünmek, eylemek için eylemek. Kısacası düşünmeyi ve eylemeyi bizzat amaç hâline getirmektir. Ama ikincil çıkarılar için değil, sırf doğrudan o eylemi gerçekleştirmiş olmak için.

Bu parçadan hareketle “ihlas” aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Bir düşünceden yola çıkan eylemlerin tartışılabilir olduğunu kabul etmek
- B) Bir eylemi başka bir eyleme ulaşmada birincil araç olarak kullanmak
- C) Bir eylemi araçsallıktan çıkarıp eylemin kendisine odaklanmak
- D) Düşünmeyi ve eylemeyi kişinin bireysel isteklerine has kılmak
- E) Eylemin ortaya çıkardığı sonuçları önemsiz olarak değerlendirmek

5. - Ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Bu soru karşısında Heidegger biraz duraklar ve şöyle der:

- Hem düşünmek hem yapmak... Bir soru içinde tam iki fiil birden! Bu benim için çok fazla.

Bu parçaya göre Heidegger'in cevabı aşağıdaki düşüncelerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Eyleme dönüşmeyen düşünce, hedefine ulaşmamış sayılır; düşünceden kaynaklanmayan eylem ise işlevsizdir.
- B) Düşüncenin eyleme dönüştürülmesi, zamana ve zemine bağlı olmakla birlikte zorlu bir süreçten bağımsız değildir.
- C) Düşünmenin hakkını veren bir zekâ, eyleme asla vakit ayıramaz; eylemin hakkını verense düşünme için gerekli zamanı bulamaz.
- D) Düşündüğü her şeyi gerçekleştirme eğilimi de her edimi düşünce olarak benimseme tavrı da makul değildir.
- E) Zihnin, içindekileri kontrolsüz olarak yani bir iradenin eseri olmaksızın dışarı çıkarması, güçsüzlük ve zayıflıktır.

6. "Ne kadar güzel!" dediğimizde duyumsadığımız güzelliğin başkalarıyla paylaşılabilir olduğuna da inanırız. Bilinçli veya bilinçsizce... Güzelliği bilemeyiz, öğretemeyiz de. Ancak hissedebilir ve hissetirebiliriz. Yani aynı duyguyu bizimle paylaşacak başkalarının olacağını varsayarız, hissettiğimiz başkalarının da hissedebileceğini kabul ederiz. Başkası yoksa güzel de yoktur. Her güzel, ancak yargıya başkalarının da katılımıyla güzeldir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

- A) Güzellik, dış çevreden bağımsız olarak kişinin şahsi algısıyla ilgilidir.
- B) Estetik bir perspektif kazanmak, öğrenilebilen bir durumdur.
- C) Duyumsanan pek çok şey, paylaşıldığında değerini yitirir.
- D) Takdirini ifade etme bilinci, toplumsal zemine göre değişir.
- E) Paylaşılabilirlik, beğeni yargısının vazgeçilemez koşuludur.

7. • Başkasının holdingine bakarak kendi bakkal dükkânımızı küçük görmeyelim. Bize ait olan küçük de olsa bize aittir, önemlidir ve bizimle hemhâldir. Ayrıca büyütülme olanağı da vardır. Başkasınınkı başkasınındır, ona dahilimiz olamaz.
- Her şeye rağmen "akmak"ta ısrarlı olmalıyız. Suyumuz cılız diye başka nehirlerle ram olmamamız gerekir. Akmakta ısrar etmek, bir süre sonra kendimize özgü arkaların oluşmasını sağlayacaktır.

Yukarıdaki iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir olgunun tartışmaya açık yönlerini ortaya koymaktadırlar.
- B) Benzer düşüncelerin dayandığı farklı kaynaklara işaret etmektedirler.
- C) Aynı düşüncüyü farklı imgeler üzerinden desteklemektedirler.
- D) Farklı gelişmelerin sonuçta aynı noktada buluşabileceğini açıklamaktadırlar.
- E) Bir düşüncenin çatışmalardan beslenebileceğini göstermektedirler.

8. "Düşünme" görünür sebepleri değil, sebeplerin sebebini merak eder; görülemeyeni görmeye çalışır. Tek tek ağaçlarla değil, ormanladır onun işi. Ağaçları ormanın içinde görmeyi ister; ormanı görmedikçe ağaçları görmüş olmakla yetinmez, yetinemez. Âdeta bir büyücü gibi, bir kâhin gibi hareket eder ve âlemi bir küre hâlinde önüne koyup o küreyi tamamıyla temaşa etmeye çalışır. Düşünmek, ağaca baktığında tohumu, tohuma baktığında ağacı görmektir. Hiç değilse bu türden bir görüşe ulaşmayı talep etmektir.

Bu parçada "düşünmek" eylemiyle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsandaki merak duygusundan beslendiği
- B) Bütüne ait parçalardan yola çıkmayı gerektirdiği
- C) Karmaşık bir zihin yapısından kaynaklandığı
- D) Sebepleri önemseme anlayışıyla ortaya çıktığı
- E) Varlığı bütün olarak anlamaya yönelik olduğu

9. İnsanın “dışarı”yı bilmesi, “dışarı”yı karşısına alması demektir. Bu ise “insan” ile “dışarı” arasında bir ayırmayı, farklılaşmayı hatta yabancılaşmayı beraberinde getirir. Bilgi de böyle bir resimde karşı karşıya konulmuş bu iki yabancının bir bağ ile tekrar bir araya getirilme işidir. Ancak, insan ister “evren”in en ücra köşelerinin ister “yer”in en diplerinin bilgisine ulaşsın, sonuç kendisini “ihmal”dir. Çünkü “dışarı”ya odaklanan insan, kendisini ne köşelerde ne de diplerde bulabilir.

Bu parçada anlatılmak istenen düşünce;

- I. “dışarı”ya dair bilginin insandaki öze ulaşma sürecinde son aşama olduğu
- II. insanın, bilgiyi “kendisi” ve “kendi dışındakiler” olarak ikiye ayırmasının hakikati perdelediği
- III. kendini bilme arayışında dışarıdaki yollardan gitmenin kendini bulma fırsatını engellediği

yargılarından hangileriyle desteklenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

10. Romanın bazı bölümlerini yazdıktan sonra böyle yazmayı planlamadığımı ve ummadığımı düşündüğüm oldu. Ama bu durumda roman bilinçaltımın bir yansımasıdır, demiyorum. Söylemeye çalıştığım, yazma uğraşının kendine has bir akışı, gidişi var. Pek çok etmen kaleme bir biçimde müdahil olabiliyor. Her romanda böyledir bu. Bilinçaltı da bunlardan biri kuşkusuz. Ama ne kadar etkili olduğu tartışılır.

Bu sözlerin sahibi aşağıdakilerden hangisine karşı çıkıyor olabilir?

- A) Bilinçaltının, yazarı yönlendirmede etkisiz olduğu iddiasına
- B) Roman yazarlarının birbirlerinden hayli etkilendiği savına
- C) Yazma eyleminin bilinçaltından az ya da çok etkilendiği görüşüne
- D) Yazarın bilinçaltının her romana egemen olduğu düşüncesine
- E) Yazara tesir eden her etmenin bilinçaltını değiştirdiği tezine

11. Psikiyatrinin, tıbbın evrensel uygulanabilirliğini sürdürme iddiasının önünde önemli bir engel vardır. Bu engel, rahatsızlık kategorilerini tanımlamakta kullanılabilecek, herhangi bir gösterilebilir patolojinin olmamasıdır. Bunun bir sonucu olarak psikiyatrik durumların sınırları, bilimsel kanıtların birikmesinden daha çok sosyopolitik baskılara bağlı olarak değişmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi parçada sözü edilen duruma örnek gösterilebilir?

- A) Hastalığı teşhis süreçlerinin tıbbi gelişmelere bağlı olarak kısılması
- B) Psikolojik rahatsızlıkların tedavisinde tıbbi yöntemlerin işlevsiz kalması
- C) Sosyal koşulların bireydeki ruh sağlığını olumlu ya da olumsuz etkilemesi
- D) Psikiyatrik kabullerin tıbbi gelişmelere bağlı olarak düzenlenmesi
- E) Bir eğilimin hastalık olup olmadığına oy çokluğuyla karar verilmesi

12. • Tarih hem insani varoluşu belirlemeye hem de insani olup bitmeleri ortaya çıkarmaya çalışan bir uğraşı anlamında kullanılır.
- Bu durumda tarih felsefesi hem insanın tarihine yönelik felsefi bir üst bakış hem de insani olup bitmelerin felsefi anlamda çözümlenmesidir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih felsefesinin insanın bireysel tarihine ve yaşamına yönelmesi, felsefi üst bakışlar sonucu ortaya çıkan çözümlerlerin, insani varoluşun ve insanın iç dünyasında olup bitenlerin açıklanmasındaki ihtiyacı belirginleştirmesiyle gerçekleşmiştir.
- B) Tarih felsefesinin, insanın tarihine felsefi anlamda bütünlüklü bir yaklaşım ve insanın yaşadıklarının felsefi bir analizi olması, tarihin anlamca insan mevcudiyetini tanımlama ve insanın başından geçenleri gösterme amacı güden bir faaliyet olarak açıklanmasındandır.
- C) İnsani varoluşu belirlemeye ve insani olup bitmeleri ortaya çıkarmaya çalışan tarih, felsefi bir üst bakışı önceleyen tarih felsefesinin insan tarihini ve insani olup bitmeleri çözümlemesi için eskiden beri çıkış noktası niteliğinde bir uğraş olarak kabul edilmiştir.
- D) İnsanın tarihini felsefi bir üst bakış ile inceleyen tarih felsefesi, insanın geçmişte tüm yaşadıklarını da çözümlemesine karşın insani varoluşun aşamalarını belirleme ve insani olup bitmelerin ardındaki gerçekleri ortaya çıkarma dışında amaçlara sahiptir.
- E) İnsanın varoluş sürecini tarihsel açıdan belirleyen tarih, insana dair tüm yaşananları da incelemekle birlikte insanın tarihine yönelik felsefi bir üst bakış olan ve insani olup bitmeleri felsefi olarak çözümleyen tarih felsefesinden farklı bir alandır.

1. "Özgünlük" kavramının mahiyeti üzerinde yeterince durulmamış olması ve neredeyse sözcüğün sıradan anlamının hesaba çekilmeyip özgünlüğün / orijinalliğin unsurlara hasredilmesi fevkalade irkilticidir. Oysa "düşünce"nin, özellikle "felsefi düşünce"nin özgünlüğü unsurlarında değil, terkip (birleşim) ve üslubundadır. Benzer şekilde şairi şair yapan, salt bilinen sözcükleri kullanması veya sözcük uydurması değil, herkesin kullandığı / kullanmakta olduğu sözcüklerden yeni bir terkip oluşturması, yeni bir üslup ortaya koymasıdır.

Bu parçaya göre "düşüncede özgünlük" aşağıdakilerden hangisiyle mümkündür?

- A) Sözcüklerdeki anlam kapsamlarının genişletilmesiyle
B) Düşüncenin hazır kalıplarının henüz yolun başındayken benimsenmesiyle
C) Kavramların arka planının detaylı incelemeye tabi tutulmasıyla
D) Üretilen düşüncenin ifade edilmesinde anlaşılır bir üslup kullanılmasıyla
E) Hâlihazırda var olan birikimin farklı biçimde bir araya getirilmesiyle

PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ - II

2. I. Tarih boyunca "zaman kavramı" belli birtakım olay ve olgularla ilişkilendirilerek açıklanmıştır.
II. Bunun en önemli sebebi, doğada "zaman" diye doğrudan gösterilebilen bir durumun mevcut olmamasıdır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğada "zaman" diye açıkça gösterilebilen bir somut durum mevcut olmadığı için "zaman kavramı" belli birtakım olay ve olguların tarih boyunca belirsiz kalmasına sebep olmuştur.
B) Tarih boyunca bazı olay ve olgularla ilişkilendirilen "zaman kavramı" doğrudan gösterilemese de "zaman"ın açıklanmasına doğal hayattaki birtakım gelişmeler üzerinden ulaşılabilir mektir.
C) "Zaman kavramı"nın tarih boyunca doğrudan gösterilemeyen bir durum olması, belli birtakım olay ve olguların birbirleriyle daha açık biçimde ilişkilendirilebilmesini sağlamıştır.
D) "Zaman kavramı"nın doğada doğrudan gösterilemeyen bir durum olması, tarih boyunca belli birtakım olguların ve olayların yanlış düşüncelerle ilişkilendirilmesine sebep olmuştur.
E) Tabiatla "zaman"ın somut biçimde işaret edilebilen bir durum olmamasına bağlı olarak zaman kavramı geçmişten bugüne başka olay ve olgularla bağlantılı olarak ifade edilmiştir.

3. Temsillerle tatmin olmayan, içsel yaşantısını dışa vurma özlemindeki bir ressam, günümüzün en maddi olmayan sanatı kabul edilen müziğin, bu sonuca ulaşmaktaki serbestliğine ancak gıpta edebilir. Hâliyle müziğin yöntemlerini kendi sanatına uygulamaya çalışır. Resimde ritme, matematiksel ve soyut yapıya ya da tekrarlanan renklere yönelik ve rengi harekete geçirme arzusu buradan çıkmaktadır.

Bu parçadan aşağıdaki genellemelerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat dalları arasındaki etkileşimler her çağda farklı şekilde ortaya çıkar.
- B) Sanatsal yöntemler her sanat alımlayıcısında farklı şekilde karşılık bulur.
- C) Bir sanat dalı diğerinin ifade biçimini kendine uyarlayarak kullanır.
- D) Farklı sanat dallarının birbirlerine etkisi belli bir noktadan öteye geçemez.
- E) Sanatçının kendini doğru ifade etmesi, kendi sanatına has yöntemlerle mümkündür.

4. • Kişi, üzülmekten kaçınma isteğine bağlı olarak geliştirdiğiyalıtım mekanizmalarının birinde, diğer insanlardan bağımsızlaşmaya çalışır. İç ve dış ihtiyaçlarının onlar tarafından etkilenmesine karşı önlem almak ister. Böyle bir insan için amaç, "kendikendine yeterli olmak" ve "kimseyemuhtaç olmamak"tır.
- İncinmekten korkan bazı insanlar, duygusal dünyalarını mantık ve düşünce yoluyla dayalıtabilirler. Böyle bir insan kendisine acı veren durumlara ilişkin duygusal tepkilerini mantıksal açıklamalarla denetlemeye çalışır. Bunu kendi tepkisizliğine ya da karşı tarafın tepkilerine gerekçeler olarak yapar. Hissettiği değersizlik duygusunu böylelikle hafifletmeye çalışır.

Yukarıdaki iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir görüşün farklı şartlarda büyük ölçüde değişeceği vurgulanmıştır.
- B) Aynı olgu farklı bakış açılarıyla irdele-nip sonuca bağlanmıştır.
- C) Benzer davranışların birbiriyle ilgisi olmayan durumlardan kaynaklanabileceği gösterilmiştir.
- D) Bir problemin çözümü için sergilenen farklı davranış eğilimleri açıklanmıştır.
- E) Birçok eğilimin istenmeyen sonuçlara yol açtığına değinilmiştir.

5. I. İleri teknolojik düzeye ulaşmış toplumların yaşadığı kendine özgü sorunlar vardır. Buna karşılık, gelişmekte olan toplumlar da kendi özelliklerine göre, dünyanın hızlı gidişinden çeşitli biçimlerde etkilendir. Özellikle, geleneksel toplum yapısından çağdaş bir topluma kısa bir sürede dönüşme zorunluluğu bireylerde uyum sorunlarına yol açabilmektedir.

II. Ülkemizde gözlemlenen hızlı kentleşme ve göç gibi olgular da daha önce hiç karşılaşılmayan sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Anadolu'nun da yüzyıllar boyu süregelen geleneksel örüntüsünün çözülmeye başlaması bu sorunlar arasındadır.

Yukarıdaki II numaralı parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. parçada açıklanan tespitin farklı kültürlerdeki kaynaklarına yer verilmiştir.
- B) I. parçada ifade edilen genelleme, daha özel bir bağlamda ele alınmıştır.
- C) I. parçada ortaya konan iddiaya karşı çıkılması amaçlanmıştır.
- D) I. parçada yer verilen değerlendirmenin eksik yönü vurgulanmıştır.
- E) I. parçada ileri sürülen düşünceyle ilgili argümanlar ortaya konmuştur.

6. I. Bir dönem içerisinde yer alan daha dar dönemler hakkında konuşmak istiyorsak düşünceleri, süreci, yaşananları bütün olarak dikkate almak zorundayız.

II. Bütünü dikkate almadan parça hakkında konuşmak bize ne sağlıklı bilgi verir ne de o parçaya ilişkin bilgimize ve anlayışımıza bir meşruiyet sağlar.

Yukarıdaki II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ele alınan gelişme farklı bir durum üzerinden sembolleştirilmiştir.
- B) I. cümlede işaret edilen değişimin farklı koşullardaki durumu irdelenmiştir.
- C) I. cümlede dile getirilen mecburiyetin gerekçesine dair açıklama yapılmıştır.
- D) I. cümlede sözü edilen durumun ortaya çıkardığı sonuçlara yer verilmiştir.
- E) I. cümlede açıklanan düşüncenin anlaşılması için örneklere yer verilmiştir.

7. I. “Duyu verileri”nden kaynaklanan “algı”ların iyice “biçimselleştirilmiş” hâli demek olan “izlenim”lerle zihinde oluşan, ilkin boş kalıplara benzebileceğimiz “kavramların” menşei “akıl”dır.
- II. Akıl, o kavramları ürettiği gibi bunların, izlenimlerle hangi biçimsel şartlarda nasıl buluşup kaynaşacaklarını dahi tayin ve tespit eder.

Yukarıdaki iki cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Benzer durumlar arasındaki farklılıkları açıklamaktadır.
- B) Yeni bir gelişmenin ortaya çıkardığı iki farklı sonuçtan söz etmektedir.
- C) Bir unsurun hem kaynak hem düzenleyici olduğuna işaret etmektedir.
- D) Aynı kişiye ait iki görüş arasındaki tutarsızlığı dile getirmektedir.
- E) Farklı iki durum arasındaki ortak noktayı ifade etmektedir.

8. Kimliğin ana desteği, daha önce de birçok defa belirtildiği üzere, yaşantıların biriktirilip işlendiği “hafıza”dır. Onun tamamen dumura uğramasıyla bilinç kaybı baş gösterir. Bu hâldeki kişinin kimliği çözülmüş sayılır. Kimliği çözülmüş olanın bütün insani vasıfları dahi, eğretilme yoluyla söylersek, iflas etmiş gözükür. Artık bu “varolan”ın sadece dirimlik faaliyetleri, yani beşerî ciheti yürürlüktedir.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kimliğin, toplumsal hafıza ile biçimlendirilerek geleceğe aktarıldığı
- B) Bireysel bir bilinç kaybının insandaki beşerî özellikleri olumsuz etkilediği
- C) Yaşantıların hafızada depolanmasının, bireysel kimliğin çözülmesine yol açtığı
- D) Kişinin kaybettiği hafızasını geri kazanmasında bireysel çabanın etkili olduğu
- E) İnsan olmayı sağlayan asıl niteliklerin belleğin körelmesiyle ortadan kalkacağı

9. I. Bilimsel veriler insanın anlam ve değer dünyasında yer edinerek her zaman doğru eylemde bulunmalarını sağlamaz.
- II. İklim krizi ile ilgili fikirleri sorulduğunda "Ben iklim krizine inanmıyorum." diyen ve eylemleriyle süreci hızlandıran birçok insan var.

Yukarıdaki II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede değinilen bakış açısının eksik bir yönü açıklanmıştır.
- B) I. cümlede ele alınan problemin çözüm yolu ifade edilmiştir.
- C) I. cümlede eleştirilen durumla ilgili tavsiyelere yer verilmiştir.
- D) I. cümlede ifade edilen düşünce, tanık gösterilerek inandırıcı hâle getirilmiştir.
- E) I. cümlede ortaya konan iddia örneklemeye yoluyla somutlaştırılmıştır.

10. • Küreselleşme, tüm insanları tek biçimde giyinmeye, yemeye ve düşünmeye zorlayan bir anlayıştır.
- Küresel düşünceye göre her insan üniforma giymiş bir topluluk gibi "bir örnek" olmalıdır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küresel düşünceye uygun olarak tek biçimde giyinen, yiyen ve düşünen insanların tüm insanları üniforma giymiş bir topluluk gibi "bir örnek" olmaya zorlamaları tutarsızlıktır.
- B) Tek tip üniforma giymiş bir toplulukta yer alan insanlar, küreselleşme anlayışına göre giyinme, yeme ve düşünme biçimlerinin tek biçimde gerçekleşmesinden yarar sağlamaktadır.
- C) Tüm insanların aynı üniformayı giymiş, tek tip bir topluluk olmasını isteyen küreselleşme anlayışı insanların hepsini aynı şekilde giyinmeye, yemeye ve düşünmeye mecbur etme üzerine kuruludur.
- D) İnsanların hep aynı biçimde giyinmesi, yemesi ve düşünmesi gerektiğini savunan küreselleşme anlayışı, üniforma giymiş bir topluluktaki tek tip insanları bir açıdan eleştirir.
- E) Her insanı üniforma giymiş bir topluluğa dâhil etmeye çalışan küresel düşünce; yeme, giyme ve düşünmede tek tip olan insanlar tarafından ortaya çıkarılmış bir anlayıştır.

11. • Fotoğrafçılar, daha en başından itibaren, kaybolup gitmekte olan bir dünyayı kayda geçirme görevini üstlenerek bu kayboluşu yavaşlatabileceklerini düşünmüşlerdir.
- Dünyanın kaybolup gidişini hızlandıran şuurlu güçler -ilginç bir şekilde- fotoğrafçıları kendi amaçlarına hizmet etme noktasında biçilmiş kaftan saymışlardır.

Bu iki cümleyle ilgili olarak aşağıdaki-lerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı zamanlarda ortaya çıkan düşüncelerin aynı kaynaktan beslenebileceğini ifade etmektedirler.
- B) Bir uygulamanın birbirine karşıt amaçlar üzerinden yorumlanabildiğini göstermektedirler.
- C) Kişinin bir davranışında birbiriyle çelişen maksatlara sahip olabileceğini örneklemektedirler.
- D) Biri diğerinin sebebi olan iki olayın bağlantısız gibi görülebileceğini kanıtlamaktadırlar.
- E) Aynı niyetle ortaya çıkan farklı eylemlerin birbiriyle çatışabileceğine işaret etmektedirler.

12. “Ben”, aynı zamanda bir başkasıdır. Biz, kişisel olanla toplumsal olan arasında bir fark olduğunu sadece zannederiz. O zannetmeler de zaten yapıp ettiklerimizi açıklama ve akla uygun hâle getirme gayretinden başka bir şey değildir. Ait olduğu vücudun tüm özelliklerini kendi kıvrımlarında taşıyan bir hücre gibi, toplumun en mikro örneği olan birey de içinde yer aldığı sosyal yapının tüm hafızasını benliğinde taşır. Bu yüzden “kişisel tarih” diyerek anlattıklarım, toplumun tarihinden başka bir şey değildir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki ana düşünceyle örtüşmez?

- A) Birey, kişisel özellik açısından toplumdan farklı değildir.
- B) Kişi, dâhil olduğu bütünün özelliklerini yansıtır.
- C) Toplum ile birey arasında ciddi benzerlikler vardır.
- D) Sosyal yapı, bireyin düşünce dünyasında kendisini gösterir.
- E) Kişilik, toplumsal kalıplara karşı durmakla gelişir.

13. Bir düşünceyi ortaya koyarken ya da anlamaya çalışırken yapılan yanlış çıkarsamalara "safсата" denir. Safsatalar "biçimsel" (formal, suri) ya da "serbest" (informal) olabilir. Argümanın şeklinden doğan biçimsel safсатаlara karşılık serbest safсатаlar "anlam"la ilgilidir.

Aşağıdaki tabloda "serbest safсатаlar"dan birkaçı açıklanmıştır.

Özelleştirme Safсатаı	Az rastlanan olayları genel kurallardan yapılan çıkarımlara göre yorumlama hatasıdır.
Kısır Döngü Safсатаı	Birinci önermenin ikinci bir önermeye atıfta bulunularak desteklenmesine rağmen ikinci önermenin de zaten birinci önerme ile destekleniyor olması hâlidir.
İndirgeme Safсатаı	Bütün için doğru olan bir ifadenin bütünün her parçası veya bazı parçaları için de geçerli olacağını varsaymaktan oluşan hatadır.
Yanlış Sebep Safсатаı	Yeterli delil olmaksızın iki durumdan birinin diğerinin meydana gelişine neden olduğu şeklindeki akıl yürütmedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tabloda açıklanan safсата türlerinden biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Televizyon seyretmek şiddete neden olmaktadır. Çünkü televizyonun evlere girmesinden sonra toplumdaki şiddet oranı artmıştır.
- B) – Size güvenebilmemiz için güvenilir bir referansa ihtiyacımız var. / – Ali bana referans verir. / – Güzel, ama Ali'nin güvenilir bir kişi olduğunu nasıl bileceğim? / – Onun için kefil olabilirim.
- C) İnsanlara vurmak yanlıştır. O hâlde sana saldıran bir insana da vurmamalısın.
- D) Sınavda kopya çekmeyen öğrenci yoktur. O hâlde kopya çekmek yanlış bir şey olamaz.
- E) Sofra tuzu insanlar için zararlı değildir. O hâlde onu oluşturan sodyum ve klor elementleri de insana zarar vermez.

PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ - III

1. • Güzel ve renkli çiçekleri, resimlerinde konuyu gizlemeye yardımcı bir süsleme unsuru olarak kullanan ressam- lar vardır. Onların tablolarında çiçek; resmi güzelleştiren, süsleyen, kusurlu yapıyı gizlemeye / örtmeye yarayan ve öncelikle pozitif / olumlu bir izlenim oluşturmayı destekleyen bir görev üstlenir.
- Natürmort tablolarında çiçeklere, çi- çegin türüne göre doğaya ve dört mevsime işaret etme amacıyla yer verilebilir. Çiçekler resimde özellikle "sevgi"nin ve "sevgili"nin temsilinde kullanılmakla birlikte zaman zaman dinî semboller olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Bu iki parçadan hareketle aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Farklı nesneler, bir amaç çerçevesin- de işlevsellik kazanabilir.
- B) Bir sanat anlayışında farklı ürünlerle karşılaşmak mümkündür.
- C) Karşıtlık içeren sanat anlayışlarının da ortak noktaları vardır.
- D) Bir unsur, aynı alanda farklı amaçlarla kullanılabilir.
- E) Sanatsal ürünler, farklı malzemelerle aynı duyguları yansıtır.

2. Eylemlerinde istediği sonucun ortaya çıkmasını sağlayamayan ve davranışla- rı ile bir sonucun ortaya çıkışını kontrol edemeyeceğine yani başarısız olacağına inanan bir insan, gelecekte davranışla- rıyla sonucu kontrol edebilecek bile olsa sonucu kontrol etmesini mümkün kılacak davranışları gösteremeyecektir. Yapı- lan araştırmalar, davranışlarıyla sonucu kontrol edemeyen organizmanın baş- langıçta hareketsiz kaldığını, denemeler ilerledikçe edilgin hâle geldiğini yani pa- sifleştiğini ve ilerleyen safhalarda duru- mun "davranış-sonuç" ilişkisi bakımından tam bir "çaresizlik" hâline büründüğünü ortaya koymaktadır.

Bu parçada anlatılmak isteneni aşağı- daki cümlelerden hangisi ifade eder?

- A) Davranışlar, dış koşullardan kay- naklanan ve denetim altına alınması mümkün olmayan birtakım etkenlerin belirginleşmesine bağlı olarak kont- rolden çıkabilir.
- B) Eylemleri ile ortaya çıkan sonuçlar arasındaki ilişkileri kavrayan birey, her koşulda aynı sonuca ulaşamadı- ğını fark ettiğinde çaresizlik hissinin üstesinden gelmeyi başarabilir.
- C) Benlikte çaresizlik duygusunun yoğun biçimde hissedilmesi, bireyin başka- ları tarafından sistemli olarak kontrol edildiğini düşünmesinden kaynakla- nır.
- D) Olumsuz durumlardan kaçınma veya istediği sonuca ulaşma yönündeki gayretlerinin bir işe yaramadığı dü- şüncesine kapılan birey, çaba sarf etmekten vazgeçer.
- E) Organizmayı başlangıçta hareketsiz bırakan, sonrasında aşama aşama pasif hâle getiren çaresizlik hissi, bireyde davranışlarının sonuçlarını kontrol etme ihtiyacını artırır.

3. Eğitim ve öğrenimini mevcut prizma içinde alan kişi, hayata karşı konumlanışını da aramaz; bilakis öğrenir, kendisini bulduğu yerde nasıl konumlanacağına dair eğitilir, eğilir. Süreç içinde dizgenin, çerçevenin anlamsal dünyasının katılaşmasına (kurumsal katılaşma) paralel biçimde, mensuplarının da kişilikleri sertleşir (kimlik sertleşmesi). Kurumsal katılaşma ile kimlik sertleşmesi bir süre sonra sistem körlüğüne neden olur. Mevcut prizma da bu bağlamda belirli bir zaman ve mekândaki sorulara verilen yanıtların oluşturduğu bir yöntem olmaktan çıkıp zaman ve mekândan arındırılmış, mutlak bir değer hâlini alır.

Bu parçada sözü edilen durumun aşağıdakilerden hangisine sebep olması beklenir?

- A) Mevcut düşünce prizmasını sistem körlüğünün egemenliğinden çıkarma
B) Kurumsal katılaşma çerçevesinde sistemin denetlenmesini teşvik etme
C) Dizgenin anlamsal dünyasını zaman ve mekân kaydının dışına aktarma
D) Mevcuda ilişkin sorularda hazır kalıpların olabildiğince dışına çıkma
E) Sorgulama bilincinde koparak donuk bir düşünce sistemine hizmet etme

4. Bilincin sözde temel olguları, salt temel olgular olmakla kalmaz. Haz ve hoşnutsuzluk boyutunda bu temel olgulara bedensel unsurlar nüfuz eder. Diyalektik düşüncenin motoru olan bütün ızdırıp ve olumsuzluk da aslında birçok kez dolayımlanmış olan, bazen tanınmayacak şekilde tezahür eden fizikselliştir. Aynı şekilde mutluluk da duyumsal düzeyde ifayı hedefler ve o ifade nesnellik kazanır.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilince ait olguların diyalektik düşüncüyü kısmen engellediği
B) Soyut kavram ve düşüncelerin duyular üzerinden belirlenmediği
C) İnsan bedenini etkileyen her olgunun nesnellikten uzak olduğu
D) Düşünce dünyasındaki temel olguların ızdırıp ve olumsuzluğa dayandığı
E) Mutluluğun duyumsal düzeyde ifade edilmesinin imkânsız görüldüğü

5. "Başkası" hem varoluşum hem de kendimi bilişim için gerekli. Nitekim benliğimin tanınmasını; beni düşünen, bana karşı ya da benim için bir şeyler isteyen bir "başkası"nın ortaya çıkarılması sağlıyor. Bundan sonra, "öznelerarası" adını vereceğimiz bir evren buluyoruz karşımızda. İşte bu evren içindedir ki insan kendinin ve başkalarının ne olduğunu anlıyor.

Bu parça aşağıdaki düşüncelerden hangisini desteklemektedir?

- A) Bireyde benlik algısı çevreden bağımsız bir durumdur.
- B) Kişi, ötekinin mevcudiyetiyle bir anlam ve değer kazanır.
- C) İnsanın, sosyal çevreden aldığı geri bildirimler bazı koşullarda işlevsiz kalabilir.
- D) Sorumluluk alanı, bireyin yakın çevresinden başlayarak genişler.
- E) Bireyin sosyalleşme süreci, varlığının kabul edilmesiyle başlar.

6. Aynı odada oturan pek çok kişinin bulunduğu bir durumda, bir kişinin "Bu odada kaç şey vardır?" ya da "Bu odada kaç nesne vardır?" sorusunu sorduğunu düşünelim. Bu sorulardan biri sorulur söylenmez herkesin etrafına bakındığını ve bulunduğu odadaki şey ya da nesneleri saymaya başladığını varsayıyoruz. Cevapların büyük oranda (saymadaki yanlışlıkları bir kenara bırakırsak) birbirinden farklılıklar içereceği açıktır. Ancak kimse "hiç" cevabını vermeyecektir.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "Şey"lere ya da "nesne"lere dair bilinenlerin insanın bireysel yaşantısındaki tecrübelerine dayandığı
- B) Varlığa dair sorularda esasların net biçimde belirlenmesi durumunda aynı noktaya ulaşmanın kolaylaştığı
- C) İnsanların "şey" ya da "nesne" sözcükleri üzerinde kısmen de olsa ortak bir anlamlandırma eğilimine sahip olduğu
- D) Bireyin dış dünyaya dair algısının oluşmasında ona toplum tarafından yöneltilen soruların rol aldığı
- E) Bir meseleyi farklı bağlamlarda ele almanın, "nesne" ve "şey"lerle ilgili farklı yorumlar ortaya çıkaracağı

7. "Dolanıklık" en az iki nesneyi içeren bir sistemin kuantum durumunun bir özelliğidir. Bu iki nesne, sistemin herhangi bir üyesinin durumunu -hızını ve konumunu- diğer üyesinin durumlarından bahsetmeden yeteri kadar tanımlayamadığımız şekilde birbirine bağlı olan iki nesnedir. Ve bu, nesneler birbirinden uzakta olsalar bile böyledir.

Bu parçaya göre "dolanıklık"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sistemler arasındaki çatışmadan beslenir.
B) Varlığın hızına paralel olarak artar.
C) Sürekli bir etkileşim hâlini ifade eder.
D) Nesneler arası uzaklığın artmasını gerektirir.
E) Sistemdeki varlıkların kusurlarına dayanır.

8. Birey olmanın ağır bastığı aile ortamında "ben merkezli", kendinden başkasını düşünmeyen, karşısındakini önemse-meyen, dinlemeyen insanlar yetişir. Bu insanlar ise karar verirken diğer insanların düşüncelerini hiç hesaba katmaz. Yani bu insanlarda sınırlar ve sorumluluk bilinci gelişmemiştir. Birey olmanın ağır bastığı iş yerinde yönetici diğerlerine danışma gereği duymaz, kendi bildiği biçimde karar verir ve sorgulamadan herkesin bu kararlara uymasını bekler. Bu tür iş yerlerinde yaratıcılık kaybolur ve bir süre sonra şirket, piyasanın gerisine düşer. Birey olmanın ağır bastığı toplumlarda kişi, kendini "desteksiz" ve "yapayalnız" hisseder; geleceğiyle ilgili sürekli kaygı içindedir. Böyle toplumlarda aile yapısı, dostluk ilişkileri, arkadaşlıklar yüzeysel ve yapaydır.

Bu parçaya göre birey olmanın ağır bastığı bir ortamda yetişen kişide;

- I. sadece kendi bildiğinin doğru olduğunu düşündüğünden gelişime kapalı olma,
II. aile ilişkilerindeki ve sosyal çevredeki samimi bağları önemsiz görme,
III. öne çıkma hırsını tetikleyen başarıma duygusunu kaybetme

durumlarından hangileri görülebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

9. Beyin hücreleri, yani nöronlar birbirleriyle ağ bağlantıları kurarak duygu ve düşüncelerimizi oluşturur. Bir insan ne kadar çok yeni şey öğrenir ve düşünürse beyindeki sinir hücreleri arasındaki bağlantılar o kadar artar. Bağlantılar arttıkça insan daha fazla öğrenme ve düşünme kapasitesine ulaşır. Bu da akıllı ve zekâyı keskinleştirir. Dünyanın en zeki insanlarından sayılan Einstein'ın beyini, izni doğrultusunda ölümünden sonra çıkarılıp incelendi. Ünlü bilimcinin beyninin fiziksel olarak ortalama insan beyninden büyük olmak bir yana %10 daha küçük olduğu görüldü. Buna karşın beyin hücreleri arasındaki bağlantıların -ki özellikle matematik ve uzaysal sorumlu olduğu kısmının- çok yoğun ve sıkı ağlarla örülü olduğu tespit edildi.

Bu parçadan beynin yapısı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Beyin hücrelerimiz arasındaki bağlantı sayısı çok önemlidir.
- B) Yaptığımız her şey beynimizin o işten sorumlu bölgesini aktifleştirir.
- C) Beynimizin hangi bölgesini yoğun kullanırsak o işin yapıldığı beyin bölgesindeki nöral ağlar artmakta, sıklaşmakta, çoğalmaktadır.
- D) Yeni durumlarla, problemlerle karşılaşan insan beyni çözüm üretme çabasına girdikçe beynini geliştirebilir.
- E) Beyin hücreleri arasındaki bağlantı miktarı, kişinin akıllılık derecesinin biyolojik göstergelerinden biri kabul edilir.

10. Belirli bir renk ya da ses bileşimini bayağı ve yavan bularak kullanmaktan kaçınan ressam ya da besteci de bazı basmakalıp ya da bilgiççe ifade biçimlerinden acı duyan yazar da aslında kendi içinde bir bölgenin bu yönelimlere aktığını bildiği için şiddetli bir tepki gösteriyordur. Bugünkü kültürel çamuru yadsıyabilmek için parmak uçlarımızda uyandırdığı o rahatsız edici kaşıntıyı duyabilecek kadar ona bulaşmış ama aynı zamanda onu reddedebilecek gücü de yine bu bulaşma içinde kazanmış olmak gerekir. Bu durum kendini bireysel direnç olarak ortaya koyarsa da sadece bireysel bir olgu değildir. Güçlü bir düşünsel vicdanın içinde, ahlaki süperego kadar toplumsallık anının da payı vardır.

Bu parçadan anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisiyle aynı doğrultudadır?

- A) Günümüzde herhangi bir kültürel üretime dâhil olan bireyin göstermesi gereken çaba, karşılıklı etkileşimi zorunlu kılar.
- B) Sanat ve edebiyat ortamları, toplumsal kabullerin koşulsuz reddedilmesine ya da sorgusuz benimsenmesine karşıdır.
- C) Kültürel dışavurumdaki tepkisellik, düşünsel yeterliliği oluşturan tabular ve sosyal öğretilerin iç güdülerle mücadelesinden doğar.
- D) Bir deneyimin reddedilmesinin arka planında bireyin sosyal alandaki tabulardan şahsi bir zarar görmesi olabilir.
- E) Düşünce ve duyguları edebiyat ve sanatla ifade etmek, güçlü toplumsal bir direnç karşısında ciddi bir ısrar gerektirir.

11. Paradoks, doğruluğu kabul edilen bir fikrin dışına taşan, düşünce için geçerli kabullerin sınırlarını aşan bir ifade anlamını taşır. Etimolojik olarak "karşı kabul" anlamına da gelebilen paradoks, ifadelerin mantıksal doğruluk değeri esas alındığında aynı anda açıkça ispatlandığında çürütülen, çürütüldüğünde ispatlanan mantıksal bir zorunluluk getirmektedir. Paradoksu bir argüman olarak ele aldığımızda bir önermede, bir fikirde, öncüller kabul edilebilir argüman olarak gayet "doğru" fakat yapılan çıkarım "yanlış", ulaşılan sonuç "kabul edilemez" görünmektedir. Gerçi burada öncüllerin, çıkarımın veya sonucun "doğru" görünürken tamamen yanlış olması, bazen bunun tam tersi olarak "yanlış" görünürken doğru olması paradoksu oluşturmaktadır.

Bu parçaya göre "paradoks" aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Birlikte gerçekleşmesi mümkün olmayan iki olgunun doğruluklar da içerecek şekilde bir arada bulunmasıdır.
- B) Yanlışlığından emin olunmayan bir çıkarımın mantıksal bağlantılar kurularak kendi bağlamına yerleştirilmesidir.
- C) Bir düşüncenin doğruluğunu, ona benzetmekle birlikte yanlışlığı kabul edilen önermelerden hareketle kanıtlama yöntemidir.
- D) Doğru görünmesine rağmen tamamen yanlış algılandığı için karmaşaya sebep olan bir düşüncenin alt önermeleridir.
- E) Bir çelişkiyi karşıtlık içeren önermelerden hareketle anlamlı kılmayı hedefleyen fikir yürütme tarzıdır.

12. Platon'a göre kendi başına var olmayan, objektif, sabit, kendi olmaklığını zaman ve mekândaki farklılaşmadan bağımsız olarak devam ettirmeyen bir ontolojik temel, ilkesel olarak özdeşliği de kurgulamaya elverişli değildir. Bu nedenle Platon, kendisinden önceki felsefi tartışmaların, bilgi teorisi açısından sürekli aynı kalacak, güvenilir, mutlak bir ontik zemin ihtiyacına tutarlı ve bütüncül bir şekilde cevap veremediği gerekçesiyle, varlığı idealar ve görüngüler olmak üzere iki farklı âleme ayırır. Görüngüler, algılanan ve duyumsanan, idealar ise duyumun ötesinde olup ancak akılla bilinen varlıklardır. Duyum ötesinde olan idealar her zaman kendileriyle özdeş kalırlarken duyumsanan görüngüler ise sürekli başkalaşır.

Bu parçadaki konuyla ilgili olarak Platon'un aşağıdakilerden hangisini savunmuş olması beklenir?

- A) Varoluşu hakkında tartışmaların sürdürüldüğü her şey, bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmekten uzaktır.
- B) Şeyler, bizim hayal gücümüze bağlı olarak kendi öz varlıklarına sonradan yüklenen anlamlarla mevcuttur.
- C) Kavram, yargı ve akıl yürütmeye bağlı olarak ulaşılan bilimsel bilgiler, rasyonal olanı kavramaya yöneliktir.
- D) Şeylerin kendisinde, hiç değişmeden süregiden bir varlığın bulunması ve bu varlığın duyulardan bağımsız olması gerekir.
- E) Varlık, algılama ve duyumsama yöntemiyle içselleştirilerek soyut dünyanın bütüncül zemininde anlaşılır hâle getirilir.

PARAGRAFİN KONUSU VE ANA FİKRİ - IV

1. Alet, insan ve üzerinde etkinlikte bulunan nesne arasında doğuyor; bir bağıntı, bir ilişki olarak ortaya çıkıyor. Bundan ötürü nesnenin olduğu kadar, bu nesneyi kavrama ve onu elde etme yollarını tasarlama yeteneği bakımından belli bir düzeyde bulunan öznenin düşünsel ve fiziksel özelliklerini de kendisinde yansıtıyor. Öznenin özellikleri alete, nesnede yansiyarak dönmüş, orada kırılmış ve nesneden uyarlanmış hâliyle geçiyor. İlişki, özneyi kendi güçleri hakkında uyandırıyor; kendisini ifade edebileceği, özelliklerini örgütleyip biçimlendirebileceği, yoğunlaştırıp etkili kılabilceği bir araca yönlendiriyor.

Bu parçaya göre "alet" in ortaya çıkmasında aşağıdakilerin hangisi belirleyicidir?

- A) Dönüştürülmek istenen nesne özelliklerinin diğer nesneye aktarılması
- B) Nesneye dair vasıfların öznedeki tasarımı eğilimini yönlendirmesi
- C) Genelleme düzeyinde bir parçalama işlemi gerçekleştirilmesi
- D) Öznedeki biçimlendirme şuurunun nesnedeki vasıflarla sentezlenmesi
- E) Nesne ve özne arasındaki tekrarlanabilir ilişkinin tanımlanması

2. Tümdengelim ve tümevarım belli öncüllerden ya da verilerden yola çıkarak yargılara ulaşmayı, belli kurallar içinde gerçekleştirmeye çalışan düşünme yöntemleridir. Tümdengelimde, genel ve evrensel olduğu düşünülen bir bilgidен, bir yasadan yola çıkılarak önermenin, bilginin, yasanın kapsadığı alanın üyesi olan tekil varlık hakkında bir yargıya ulaşılır. Tümevarımda tekil varlığın diğer başka varlıklarla genel ve evrensel ilişkisinin bulunduğu anlaşılmaması ve tek tek olayların bir yasa ile ifade edilebilir bağıntılarının bulunması için, tekil-bireysel varlığın kendisinden yola çıkılır.

Bu parçaya göre "tümdengelim" ve "tümevarım" kavramlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tümdengelim: Deneyim sonucu, aynı tür bütün varlıklara uygulanabilen açıklayıcı bir ilkeyi belirler.
Tümevarım: İlgili olduğu olgu ya da nesnelerin tüm üyelerini "bağlayıcı" bir genellik ortaya koyar.
- B) Tümdengelim: Varılacak sonuçların, başlangıç öncüllerinin içinde yer aldığı bir çözümlemedir.
Tümevarım: Bağıntının bilinmediği bir durumdan hareketle kapsamı geniş bilgeye ulaşır.
- C) Tümdengelim: Doğruluğunda şüphe olmayan genellemelerden, evrensel yasalardan, beslenir.
Tümevarım: Varlıklar arası özel ilişkilerin çok çeşitli olabileceğini ortaya çıkarma amacıdadır.
- D) Tümdengelim: Tekil önermelerden genel önermelere doğru yapılan bir akıl yürütme biçimidir.
Tümevarım: Tekil-bireysel varlığın belli bir düzene tabi olmayan davranışlarını önemser.
- E) Tümdengelim: Kapsamı geniş bir yarıdan çıkarım yapma yoluyla yeni bir genel yargı oluşturur.
Tümevarım: Bir tek varlıkta gözlemlenen niteliğin diğer varlıkları etkileyişini inceler.

3. Belli bir nesnenin belli bir uzam içindeki hareketi denilince o nesneyi kuşatan, o nesneyi ya da hareketi tanımlayan bir sistemle ilişki anlaşıyor. Yani bu dış sistem, nesnenin, bu anda, bu nitelikte ve bu doğrultuda hareket etmesinin kendi içinde anlamlandırıldığı bir çerçevedir. Onun anlaşılmasının temelidir. Ancak bu kadar da değil. Belli bir sistem içinde, belli bir andaki durumu ve hareketi tespit edilmiş bir nesnenin durum ve hareketi, yalnızca o anın bilgisini değil, geçmişinin ve geleceğinin de bilgisini verebilir. Mekanik nedensellik teorisi, bu beklentiye, "sağlam" bir felsefi temel sağlıyor. Bu anlayışa göre hareketin nicelikçe belirli ve sabit olma özelliği ile öğelerin birbiri üzerindeki etkisinin nedensellik ilişkisi içinde zorunlulukla belirlenmiş yapısı, matematiksel olarak delillendirilebilir bir evren tablosu ortaya çıkarıyor.

Bu parçaya göre "mekanik nedensellik teorisi"yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Veriler üzerinden kanıtlanabilen bir bütünlüğü savunur.
- B) Nesnenin uzamdaki devinim sistemini anlamlandırır.
- C) Nesnedeki hareketlilik ve sabit kalma eğiliminin yönüyle ilgilenir.
- D) Nesnedeki davranışı öncesi ve sonrası bağlamında ele alır.
- E) Devinim sürecindeki nesne etkileşimini en aza indirir.

4. Kendilerini kuramsal çalışmalara ya da sanata adanmış kişileri bekleyen tehlikeler vardır: Kendilerine yönelik tinsel taleplerini gevşetme, standartlarını düşürme ve hem konularında hem ifade biçimlerinde salim idrakle reddetmiş oldukları her türden alışkanlığa yeniden dönme çağrısı. Onlar için kültür alanında bile artık hiçbir sabit, garantili kategori kalmayabilir. Günün hayhuyu da binlerce talebiyle zihinsel yoğunlaşmaya müdahale ederken titizlikle yürütülen içsel düzenin, uyumluluğun bütün üreticilerce hissedilen baskısıyla zedelenmesi muhtemeldir.

Bu parçada sözü edilen kişileri bekleyen tehlike aşağıdakilerden hangisiyle genellenebilir?

- A) Alışkanlıkların zihin üzerinde baskı kurması
- B) Çevre baskısının algıda bulanıklık oluşturması
- C) Kolaycılıktan duyulan hazzın yönlendirici olması
- D) Zihinsel öz disiplinin çözülme sürecine girmesi
- E) Üretimdeki emeğin, önemsiz kabul edilmesi

5. İnsani olanın soyut niteliğine, Montaigne'in "insan koşulu biçimi"ne hassasiyet olarak insancılık (humanitarianism) ile genellikle insancılık diye adlandırılan ve somut olarak var olan insanlara duyulan sevginin kastedildiği his arasında bir ayırım yapmak gerekir. Birinci itki -ki bunu aslında insancılık (humanism) olarak adlandırmak daha doğru olacak- bir kavrama bağlanımdır. Hiçbir dünyevi sevgi içermemeyen bir hâl ve zekânın saf ihtirasıdır. Bir insanı görmeyi bile istemeden, insani olan şeyin kavramına bağlanan kişiyi anlamak kolaydır. Görüldüğü kadarıyla insanların kollarına atılmaya pek de hevesli olmayan Erasmus, Malebranche, Spinoza ve Goethe gibi büyük düşünce aristokratlarında rastlanan bir insanlık sevgisi biçimidir bu. İkinci insancılık biçimi ise yalın bir sevgi hâlidir ve bu nedenle avam ruhlarda rastlanan bir durumdur. Yüce düşünsel disiplinin kaybolup yerini duygusal yüceltmeye bıraktığı dönemde ahlakçılar arasında ortaya çıkar.

Bu parçaya göre "insancılık" kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir düşünme disiplini olarak kabul edilmesi, her bir insana derin bir sevgi beslemenin ötesindeki kavramsal algıyla ilgilidir.
- B) Duyular üstü bir hassasiyet olarak öne çıkarılması, kavramın telaffuzundan uzun bir süre sonra gerçekleşmiştir.
- C) Erasmus, Malebranche, Spinoza ve Goethe gibi düşünürlerce gerçek bir insanla duygusal bağ kurma biçimi olarak benimsenmiştir.
- D) İnsani olan herhangi bir durumu sahiplenme şeklindeki anlamsal çıkarımı, Montaigne tarafından eleştirilmiştir.
- E) İnsana duyulan sevgiyi, genel anlamda dünyevi herhangi bir varlığa hissedilen sevgiyle ilişkili olarak görme biçimidir.

6. Deleuze, Platon'un "idea", Descartes'in "cogito" ve Kant'ın "transandantal" kavramlarının yaratımını tarihsel düşünce düzlemlerine göre değerlendirir. Platon'un "idea" kavramı, Antik Çağ'ın düşünce düzlemine gereksinim duymuştur. Aynı şekilde Descartes'in "cogito"yu yaratması öncelikle "idea"yı anlam değişikliğine uğratması, kendine özgü bir anlama büründürmesi ve her şeyden önce var olan Antik Çağ'ın düşünce düzlemini tahrip edip yerine yeni bir düşünce düzlemi var etmesiyle mümkün olmuştur.

Bu parçadaki durum aşağıdaki yargılardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Tüm düşünsel yaratımlar, bir düzensizlik ve kargaşanın içerisinde çekip çıkarılmıştır.
- B) Kavramlardaki esneklik, onların bir tümelde tekilliklerini yitirmesine engel olur.
- C) Duyum ile felsefi kavram arasındaki bağıntı, her iki yaratımın dışsal olmadığı gösterir.
- D) Felsefe öncesi dönemde "aşkın olan"a göndermede bulunularak bir düzen elde edilmiştir.
- E) Felsefi kavramlarla ilgili anlamlandırma ve değişim, zamana ve zemine bağlı olarak gelişir.

7. Kavram, her ne kadar özerk ve kendi başına bir yaratım olsa da çoğulluklar ortamında farklı bir oluşum kazanır. Bu noktada kavramın yaratım zincirinde, kendisiyle ve başka kavramlarla birlikte gerçekleşen iki yönlü yaratım özelliğinden bahsedilir. Birinci yön: Her kavram, anlamını ancak sınırladığı düşünce kesitine dönerek aldığından, yaratım edimi olarak bir tamamlanmışlık ve doyuma ulaşmışlık noktasına işaret etmez. İkinci yön: Her kavram, ancak başka kavramlar doğrultusunda tanımlanabilir. Dahası, her kavram başka kavramlarla ilişkiye girmesi sonucunda yeni anlamlar ve görevler kazanabilir. Çünkü, kavramın bir diğer kavramla ilişkiye geçmesi sonucunda ortaya çıkan yeni oluşumda yüklendiği düşünce kesiti ile tekil şekilde yüklendiği düşünce kesiti farklıdır.

Bu parçaya göre "kavram"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çıkış noktasının değişime açık olması yönüyle nihai bir yargı değildir.
- B) Düşüncenin sınırlandırılmış yönlerini yeniden anlamlandırır.
- C) Farklı bir bağlamda sınırları ve kapsamı yeniden düzenlenir.
- D) Nitelikçe belirlenmesinde ilişkili olduğu öğeler etkilidir.
- E) Sabit bir düşüncüyü üstlenme özelliğinden uzaktır.

8. Başlangıcında kesin bir maddeci karakter taşıyan, başlıca ilgisini doğanın açıklanmasına yönelten ve bu yüzden de "doğa felsefesi" olarak adlandırılan felsefi düşünce, mitolojinin örtük olarak ifade ettiği "çokluk içinde birlik" ya da "bağıntılı bütünlük" anlayışını, tartışılması gereksiz bir gerçek olarak kabul ediyordu. Önem taşıyan soru, bu birliğin kaynağında neyin bulunduğu ve çeşitliliğin nasıl doğduğu idi. Sorunun bu yalınlaştırılmış biçim altında sunuluşu, cevabın üretilmesi için inançtan, dogmalardan ayrı bir yolun seçilmesini gerektiriyordu. Böylece doğa felsefesi, mitolojinin karşısına, deneyle, gözlemle donatılmış ve akla dayanan bir açıklama arayışı ile dikildi.

Bu parçaya göre "doğa felsefesi" aşağıdaki düşüncelerden hangisine dayanmaktadır?

- A) Bütüne ait parçalarda sürekli değişen bir "öz"ün yer aldığı
- B) Varlığın kökeninde onu açıklamaya elverişli, maddi bir "ilk" bulunduğu
- C) Var olan her şey arasında amaçsal bağlantı aramanın anlamsız olduğu
- D) Deney ve gözlem yöntemlerinin mitolojik anlatılarla örtüşmesi gerektiği
- E) Evrendeki değişimin kişiden kişiye farklılık gösteren bir algıdan kaynaklandığı

9. Özdeşlik yasası "Bir şey ne ise odur." biçiminde ifade edilir. Bu yasaya göre usamlamanın başlangıcında doğruluk değeri belirlenen bir önermenin, usamlama sürecinin gelişen aşamalarında da aynı değeri taşıması zorunludur. Yalnız önermelerin değil, kavram içeriklerinin de usamlama süreci boyunca değişikliğe uğramaması gereği, gene özdeşlik yasasının koyduğu bir kuraldır. Sofistik tarzda, bilerek düzenlenmiş mantık hataları, bilerek kaydırılan kavram içerikleri ve değiştirilen önerme değerleri üzerine kurulu tartışmaların, içinden çıkılmaz sonuçlar doğurduğunu gören Aristoteles, özdeşlik yasasını ortaya koymuştur.

Bu parçaya göre "özdeşlik yasası"nın ortaya konmasındaki amaç aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kavram içeriklerinin geniş bir kapsam üzerinden belirlenmesi
- B) Önermedeki itiraz edilebilecek noktaların açığa çıkarılması
- C) Zamana ve zemine bağlı olarak değişecek önermeler geliştirilmesi
- D) Düşüncedeki gelişimin farklılıklarla beslenerek hızlanması
- E) Düşüncenin kendi içinde tutarlı ve çelişkisiz gelişebilmesi

10. Yetişkin bir insan varlığının zihnindeki bazı düşüncelerin doğuştan var olduğuna inanan araştırmacılara "genetik rasyonalistler" adı verilmektedir. Genetik rasyonalistlere göre düşüncelerimizden ve inançlarımızdan bazıları, zihinlerimiz onlara duyularımızın ve içe bakışın sağladığı malzemeden bağımsız olarak başka hiçbir düşünceye değil de salt bu düşüncelere, başka hiçbir inanca değil de salt bu inançlara ulaşmak zorunda olacak şekilde kurulmuş ya da oluşmuş olmaları anlamında doğustandır. Duyuların, onlara göre düşüncelerimizin ve inançlarımızın en azından bazılarının içeriği üzerinde hiçbir katkıları yoktur. Duyuların rolü, insan zihninin organizasyonunda potansiyel olarak içerilen belirli düşüncelerin serbest bırakılması ya da gün ışığına çıkarılmasıyla sınırlıdır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi "genetik rasyonalistler"ın görüşüyle örtüşmektedir?

- A) Bir düşünceye ya da inanca sahip olma durumu, insanın çocukluk dönemindeki öğretileri tarafından yönlendirilir.
- B) İnsan zihninde, duyuların etki dairesi çerçevesinde var olmayan herhangi bir düşünce yoktur.
- C) Her düşünce, duyulardaki izlenimlerle üretilen malzemelerin süreç içerisinde sentezlenmesiyle oluşur.
- D) Zihin, üzerine insanın kendi işaretlerini ve çıkarımlarını yazdığı, tamamıyla boş bir levha değildir.
- E) Düşüncelerin duygulardan sonra oluştuğu düşüncesinin aksine, düşüncelerin duygulara yön vermesi söz konusudur.

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Her paragrafta bir ana düşünce, ancak o ana düşünceyi besleyen, destekleyen, geliştiren, örnekleyen birden fazla yan / yardımcı düşünce vardır.
- Bu düşünceler kimi zaman örnek, kimi zaman karşılaştırma kimi zaman bir alıntı şeklinde olabileceği gibi kimi zaman da ele alınan konunun özellikleri olabilir.
- Yardımcı düşüncelerde soru köklerinin “değilnmemiştir, ulaşılamaz, yoktur, uyuşmamaktadır, söylenemez” gibi olumsuz olduğunu unutma.
- Soru kökünü okuduktan sonra verilen metni iki üç cümle şeklinde bölümler yaparak oku. Koca metni aklında tutmak kolay mı akıllım?
- Anahtar kelimelerin altını çiz. Bu sözler sana hatırlatmalar yapacaktır.
- Metindeki her cümle kelimesi kelimesine seçenekte yer almayacak. Kimi zaman eş anlamlısı kimi zaman yakın anlamlısı kimi zaman da metaforlarla verilecek.
- Verilen seçenekteki cümlelerle metindeki cümleleri, anlamları eşleştir ve parçada verilmeyen, ele alınmayan seçeneği işaretle.
- Seçeneklerle parçayı eşleştirirken aman yorum yapma!
- Seçenekte verilen cümlelerin tamamı, verilen parçadaki bir cümle ile ya da parçayla anlamca uyuşmalı.
- Cümlelerin yarısındaki anlamı karşılamakta, o seçeneği doğrulamaz!

SORU

Ahlak, insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen temel kuralların ve değerlerin oluşturduğu bir bütündür. Bu kurallara göre her şey için “iyi” ya da “kötü” diyerek değerlendirme yapar, bir yargıya varırız. Gündelik yaşamda sık sık ahlaka vurgu yaparız. Ahlak kuralları insanların elinde yazılı belgeler hâlinde bulunmaz. Toplumdan topluma, devirden devre farklı özellikler gösterebilir. Dönem dönem kimi ahlaki ilkelerin yıprandığı görülür. Ama bu durum onlara bir gün gereksinin duyulmayacağı anlamına gelmez. Özellikle kargaşa ve kriz dönemlerinde, onlardan güç alarak ayağa kalkmak, ahlakın önemini ortaya koyuyor. Toplumsal sorunlar söz konusu olduğunda, insanları kendi davranışlarını sorgulamaya yöneltten bir güç olan bu kurallar değer kazanıyor.

Bu cümlede ahlakla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplumsal yaşamın temelini oluşturduğuna
- B) Zamanla, ilkelerinin etki gücünün zayıflayabildiğine
- C) Her kültürde kendine özgü kurallarının olduğuna
- D) Toplumsal bellekte yaşayan sözlü kurallar olduğuna
- E) Hiç kimse tarafından eleştirilemeyen yönlerinin bulunduğuna

BÖYLE ÇÖZÜLÜR!

Önce soru kökünü okuyarak soruyu çözmeye başladığını umuyorum. Olumsuzluk bildiren “değinilmemiştir” sözünü görmek çok önemli. Daha sonra paragrafı dikkatle okudun. İki üç cümlede bir zihninde kısa özetler yapıp, anahtar sözlerin altını çizip okumaya devam edip seçeneklere geldin. İstersen iki üç cümlede bir seçeneklere kısaca göz de atabilirsin ancak bu, kimi zaman ciddi kafa yorar, gözlerini ağrıtır.

Parçadaki “Ahlak, insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen temel kuralların ve değerlerin oluşturduğu bir bütündür.” sözünden ahlakla ilgili olarak “toplumsal yaşamın temeli olduğuna”, “Toplumdan topluma ... farklı özellikler gösterebilir” sözlerinden “her kültürde kendine özgü kurallarını olduğuna”, “Ahlak kuralları insanların elinde yazılı belgeler hâlinde bulunmaz.” sözlerinden “toplumsal bellekte yaşayan sözlü kurallar olduğuna” ve “Dönem dönem kimi ahlaki ilkelerin yıprandığı görülür.” sözlerinden “zamanla, ilkelerinin etki gücünün zayıflayabildiğine” değinildiğini söyleyebiliriz. Parçada ahlakla ilgili olarak “hiç kimse tarafından eleştirilmeyen yönlerinin bulunduğuna” değinildiğini gösteren bir cümle, yargı yoktur.

CEVAP (E)

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER - I

1. Farkındalık temelli terapiler, biliş üzerinde çalışarak davranış değişikliği sağladığı için bilişsel davranışçı terapi ailesinden kabul edilmekte ve üst biliş şekillendirmektedir. Üst biliş kavramı, kişinin kendi düşünme / bilişsel süreçlerinin işleyişini bilmesidir. Bir başa çıkma biçimi olan "olumsuz duygu ve düşüncelerden kaçınma" anlık rahatlamalar sağlamasına rağmen iyileşmeyi engellediği için farkındalık temelli terapiler ortaya çıkmıştır. Çünkü birey ancak kendi işlevsiz olumsuz düşünme şeklini fark ederse iyileşebilir. Hoşnut olunmayan düşünceleri sabırla gözlemleme, iyi ya da kötü olarak yargılamama, onları kişiliğin bir parçası olarak değerlendirmekten vazgeçerek geçip gitmelerine izin verme, farkında olma ve kabullenme, farkındalık temelli terapilerde iyileşme adımlarıdır.

Bu parçada "farkındalık temelli terapiler"le ilgili olarak;

- I. bireyin, kendisine yönelik art niyetleri fark etmesi üzerine kurulduğu,
- II. kişinin kendi bilişsel sürecinin işleyişini biçimlendirdiği,
- III. anlık bir iyileşme algısı veren durumların iyileşme sağlamadığı düşüncesi-ne dayandığı,
- IV. kişinin davranışlarında değişiklikler ortaya çıkardığı,
- V. gözlemleme, anlama ve kabullenme gibi aşamalar içerdiği

yargılarından hangisine değinilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. İnsana dair ne kadar tanım yapsak nihai ve kuşatıcı bir noktaya varamayız. Çünkü insan hep kendisinin ötesine geçen, varlığını gerçekleştirdiği her sınırdan yeni sınırlara itilen; yetinmeyen, merak eden, bilmek isteyen, huzursuz ve kaygılı bir doğaya sahip. Doğa dediğimizde belirli yetilerle yüklü ve bu yetileri gerçeğe dönüştürmeye yazgılı, hem yapıcı hem de yıkıcı olan, "yaşayan" özgür iradeli bir varlığı anlıyoruz.

Bu parçadan hareketle "insan"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tahrip etme eğilimleri de taşıdığı
- B) Sahip olduğu kabiliyetleri uygulamaya yöneldiği
- C) Ulaştığı her hedefinin ötesine geçmek istediği
- D) Tercihlerinde bağımsız olduğu
- E) Endişe yüzünden dış dünyadan uzak durduğu

3. Modernizmde, olayların açıklanması için somut olanın dışında hiçbir şeye müracaat edilmemiştir. Varlık olarak ruhi yönü ile anlam kazanan insanı tanımak için de somut olanın dışına çıkılmamıştır. İnsanı sadece maddi bir varlık olarak kabul eden bu yaklaşımda, onun aşkın bir özelliğe sahip olduğu göz ardı edilerek düşünceleri sınırlandırılmıştır. Modern düşüncede duysal olarak algılanamayan şeyler, ön yargılı bir şekilde, kabul edilmemiştir. Bilginin herkes tarafından rahatlıkla anlaşılabilir bir seviyeye indirgenebileceği düşüncesi hâkim olmuştur.

Bu parçada “modern düşünce”nin eleştirilen yönleri arasında;

- I. insanı sıradan ve basit görme,
- II. varlığı sadece duyular üzerinden anlamlandırma,
- III. herkesin bildiği şeyleri küçümseme,
- IV. insanı sadece fiziksel varlığı açısından ele alma,
- V. soyut ve anlaşılmaz bir anlam evreni kurma

durumlarından hangileri yoktur?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

4. Soyut dışavurumculuğun biçime ve duyguya verdiği aşırı öneme karşı bir tepki olarak 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan minimalizm süslü, dekoratif unsurlardan uzaklaşarak sadeliği savunmuş; nesnenin sadece nesne olma özelliğine dikkat çekerek geometrik öğelerin birim tekrarlarını kullanmış ve yalınlığı ile elit bir estetik biçim mefhumu geliştirmiştir. Başta resim ve heykel olmak üzere edebiyat, sinema, müzik ve mimarlık gibi birçok sanat dalında da kendisini hissettirmiş olan bu akım, eserlerin bütünüyle nesnel ve ifadesiz olmasıyla dikkat çekmiştir. Minimalizmde gerek renk gerekse biçimsel değerler, en aza indirgenerek estetik bir tavır ile uyumlu bir şekilde bir araya getirilmiş; sınırları keskin, geometrik düzenlemelerle kompozisyonlar oluşturulmuştur.

Bu parçaya göre “minimalizm”le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Biçimsel tekrarlardan yararlandığı
B) Seçkin bir güzellik kavramı ortaya çıkardığı
C) Duyguya ve kişisel yoruma kapalı bir anlayışı savunduğu
D) Sadeliği esas aldığı
E) Tasarımda canlı renkleri öne çıkardığı

5. Tereddüt, tek başına bir zihinsel ya da duygusal olgu olmaktan ziyade, kararlar ve ayrımlarla çok yakından ilişkili bir teorik figürdür. Tereddüt; kararsızlık, umursamazlık ya da karmaşa gibi ruhsal durumlardan farklıdır çünkü karar verme sürecinin merkezine nüfuz eder. Yani berraklıkta, muallakta ve karar verilemez durumlarda hiçbir şey tarafından kanallize edilemez ve yönetilemez. Tereddüt hâlinde muhtemel, gerçekleştirilmemiş ve gerçekleştiremeyecek bütün olasılıklar bir araya toplanır; bir tür ihtimal darboğazı meydana gelir. Bu hâlde iken belirsizlikten farklı bir şey ortaya çıkar. Tereddüt, gerçekleştirilmek için birbirleriyle mücadele eden aşırı kararlılık hâlindeki güçlerin ve kararların aşırı dinamik çarpışması olarak tanımlayabiliriz.

Bu parçaya göre “tereddüt”le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yönlendirilemeyen bir durumdur.
- B) Farklı ihtimallerin bunalımlı bir durum oluşturmaktadır.
- C) Düşünsel anlamda bir mücadeledir.
- D) Karar verme sürecini doğrudan etkiler.
- E) Aşırı davranışlar sergilenmesine neden olur.

6. Kişide “kendilik” ideallerinin yerleşmesi, özellikle babanın idealleştirilmesi üzerinden gelişir. Bu çizgide çocuk, babasını güçlü ve ideal bir varlık olarak algılar. Çocuğun kendine güveni, babası tarafından benimsenmesine, onaylanıp sevilmesine bağlıdır. Çocuk ancak yüce bir varlık olarak gördüğü babasının bir parçası, bir uzantısı olarak güçlü ve güvendedir. Bu varlık onun yol göstericisi, doğruyla yanlış ayırt etmesini sağlayacak rehberi, bu dünyada ne gibi amaçlar, idealler geliştirilirse saygın bir insan olunacağını modelidir. Idealleştirilmiş babayla yakın bir ilişki kurma imkânını bulan çocuk, zamanla ondaki yetersizlikleri dereceli olarak kavrarken ondan kendine uydurarak, devşirerek içselleştirdiği idealler sayesinde kendiliğinin idealler kutbunu oluşturur.

Bu parçaya göre baba ve çocuk ilişkisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çocuk tarafından idealleştirilmiş bir baba, çocuğun beklentisinde ona kılavuzluk edecek kişidir.
- B) Çocuğun, idealize ettiği babasının eksik yönlerini görmesi de kendine uygun idealler geliştirme sürecinin bir parçasıdır.
- C) Babanın çocuk üzerinde güçlü ve ideal bir imaj oluşturmaması çocuğun, babası dışındaki insanlarla iletişimini güçleştirir.
- D) Babanın, çocuğuna sahip çıkıp onu kabul etmesi ve onu sevmesi, çocuktaki öz güveni geliştirir.
- E) Çocuk, kendi gözünde babasını üstün bir konuma yerleştirerek kendi olma yönünde idealler edinir.

7. Güzel sanat nesnelerinden farklı olarak fotoğraf, sanatçının niyetiyle esastan uyuşmaz. Dahası, fotoğrafın varlığının dayanağı, fotoğrafçı ile malzemesi / konusu arasındaki gevşek (yarı-sihirli, yarı-tesadüfi) iş birliğidir. Üstelik bu iş birliğini mümkün kılan araç, yorulmak nedir bilmeyen, hatta keyfince kullandığında dahi ilginç ve asla tamamen yanlış diyemeyeceğimiz sonuçlar üretebilen, gide-rek daha basit ve otomatik hâle gelen bir cihazdır. Bu sihirli kutu, fotoğrafın kendi masalında, doğruluğu sağlayıp hatayı dışlamakta, tecrübesizliği telafi edip masumiyeti ödüllendirmektedir.

Bu parçadan yola çıkılarak "fotoğraf"la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yorumlayıcısına masalsı bir dünya sunmayı amaçlar.
- B) Kaynağı, tümüyle rastlantısal olan manzara ve olaylardır.
- C) Doğruluğuna kısmen de olsa itiraz edilemeyecek bir görseldir.
- D) Fotoğraf sanatçısının amacıyla bire bir örtüşen bir üründür.
- E) Sanatçının deneyim eksikliğini direkt olarak ortaya çıkarır.

8. Hekim, tıbbın bilimselliğinden aldığı açıklayıcılığın gücüyle hastanın açıklama girişimlerinin yetersiz kaldığı yerden iyileşme sürecini başlatır. Hekimin, bilimsel model üzerine temellenmiş yorumları, tedavinin başlangıcında teşhisi netleştirmeye ve mistifikasyonu (esrarenleştirme) ortadan kaldırmaya yöneliktir. Bilimsel açıklamalar sayesinde hastanın belirtilerini çevreleyen sembolik belirsizlikler azalacak, ön yargıları, boş inançları ortadan kalkacaktır. Bilimsel açıklamalar, aynı zamanda hekime ve hastaya birlikte çalışabilmeleri için düzenleyici bir ilke sunar.

Bu parçaya göre "bir hekimin hastaya bilimsel açıklamalar yapması" aşağıdakilerden hangisine yönelik değildir?

- A) Hastanın zihninde oluşan yanlış düşünceleri ortadan kaldırma
- B) Hastalığın tedavi sürecini belirsizliklerden kurtarma
- C) Hastanın hekimle ortak bir bakış açısı üzerinden yol almasını sağlama
- D) Hastalığın tarif edilişindeki eksiklikleri tamamlama
- E) Hastalık belirtilerini hastanın gözünde önemsizleştirme

9. Modern tragedya dendiğinde 1880'li yıllardan, yani Henrik İbsen'den bugüne kadar olan süreci düşünmek gerekir. Ancak tragedya olarak açıklanan birçok çağdaş oyunun tragedya olup olmadığı da tartışılabilir. Böyle de olsa insanın, evrendeki yeriyile ilgili düşüncelerinin değişmesine bağlı olarak tragedyada da pek tabii değişiklikler olmuştur. Modern tragedyanın kahramanları artık krallar, prensler ve tiranlar değildir. İsviçreli yazar Frederick Dürrenmatt'ın dediği gibi "Büyük kahramanlar yok artık, bugünün trajik kahramanları adsızdır. Bir işçinin, bir odacının, bir polislin durumları bugünün dünyasını daha iyi yansıtır."

Bu parçada "modern tragedya"yla ilgili olarak;

- I. Zamanı toplumsal yapısına göre kurgusunun şekillendiği
- II. kurgulanan kişilerin soylu olması yönündeki tercihlerde değişim görüldüğü,
- III. asıl biçimini Henrik İbsen'in eserleriyle aldığı

yargılarından hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

10. Onun şiirindeki "kaygı"nın merkezinde her zaman "dil" var. "Bir şeyi nasıl anlabılırım?" kaygısından bahsetmiyorum. Bahsettiğim kaygı, dilin kendisinde yoğunlaşan bir karaktere sahip. Onun şiirleri dergilerde yayımlanırken eleştiriler daha çok, şiirin zor anlaşılır hatta anlaşılmaz olduğuna odaklanıyordu. Bu eleştiriler, şiirlerin, bir dilin kıyısında yapılan arkeolojik kazı gibi olmasıyla ilişkilendirilebilir. Bir kelime arkeolojisidir onun şiiri. Anlamdan dile doğru değil de dilden anlama doğru bir seyrüsefer hattı kurmaya çalışır. Bu açıdan dil, kelime oyunları, imgeler, analogiler bir gerilim hattında bizi şiirin / şairin uyanıklığıyla baş başa bırakır.

Bu parçada sözü edilen şairin şiirleriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Unutulmaya bağlı olarak kullanımdan kalkmış sözcükler içerir.
B) Anlamlandırılma noktasında ciddi güçlükler içerdiği için eleştirilmiştir.
C) Sözcükleri önceleyerek bir anlam kurma tavrının ürünüdür.
D) Hayal gücünden beslenen imajlar ve mecazlarla yüklüdür.
E) Kaygılı bir ruh hâlinin çıkmazlarını etkileyici biçimde aktarır.

11. Motivasyon, kişinin belirli bir şekilde davranmasını ve hareket etmesini sağlayan bir "güdü"dür. Kişi, iç dünyasının, bireysel gereksinimlerinin yanı sıra dış unsurların etkisiyle de motive olabilir. Dış unsurların belirleyiciliği, kişinin hedeflenen davranışa yönlendirilmesi doğrultusunda onun fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamayı ve psikolojik durumunu düzenlemeyi kapsar. Ödüllendirmek, gerekli çevresel şartları sağlamak, değerli olduğunu hissettirmek, onaylamak ve takdir etmek gibi davranışlar bireyin motivasyonu için kullanılan yöntemlerdendir.

Buna göre bir yöneticinin aşağıdaki davranışlarından hangisi parçada sözü edilen motivasyon yöntemleriyle ilişkilendirilemez?

- A) Sunulan bir imkânın kullanım sınırını yukarı çekmek
- B) Dinlenme amaçlı bir oda tahsis etmek
- C) Tebrik yazısı göndermek
- D) Aynı statüdeki kişilerle iletişim kurmayı kolaylaştırmak
- E) Bir konuda fikrini sorup uygulamaya geçirmek

12. Bir düşünceyi ortaya koyarken ya da anlamaya çalışırken yapılan yanlış çıkarımların tamamına "safсата" denir. Safsatalar, ilk anda geçerli ve ikna edici gibi gözükken ancak yakından bakıldığında kendilerini ele veren sahte argümanlardır. Günümüz Türkçesinde safсата kelimesi, "kusurlu akıl yürütme" anlamını kaybetmiş, "yanlış inanç" manasında kullanılır olmuştur. Oysa safсата, insanın muhakeme yetisinin yanlış yönde kullanımıdır ve çoğu kez ön yargı, eksik bilgi, batıl inançlar, duygusallık, yersiz göndermeler, acelecilik, özensizlik, genelleme, duygu sömürsü, Türkçeyi kötü kullanma gibi sebeplerden kaynaklanır.

Bu parçada "safсата"yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bir inancı değil, düşünme biçimini yansıttığına
- B) Gerçekliği yansıtmayan bir sav olduğuna
- C) Bir yargıya ulaşma çabasındaki kusurlardan kaynaklandığına
- D) Türk dilinde anlamsal açıdan değişime uğradığına
- E) Geçerli ve ikna edici düşüncelerin yerini aldığına

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER - II

1. Rönesans'tan 19. yüzyılın sonlarına kadar sanat, doğanın duyularla algılanan dış görünümünü yansıtmıştır. Ancak kübizm, 20. yüzyıl sanatında biçimsel açıdan büyük bir devrim gerçekleştirmiştir. Kübizm akımı, duyulara güvenilemeyeceğini, bu nedenle natüralist sanatın bir aldatmaca olduğunu savunmuştur. Ayrıca Rönesans'tan itibaren devam eden yansıtmacılığın kurallarını tamamen değiştirerek çağdaş yaşama aktarabilecek yeni bir biçim dili geliştirmiştir. Kübistler nesnenin hacmini çeşitli yanlarından göstererek onu yeniden oluşturmuşlardır.

Bu parçada "kübizm"le ilgili olarak;

- I. ışığı kullanma yöntemi,
- II. nesneyi yansıtmı biçimi,
- III. eleştirdiği sanat akımı,
- IV. sanatta duyulara yaklaşımı,
- V. yansıtmacı sanat anlayışı karşısındaki konumu

konularından hangisine dair bilgi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Fransız-Amerikan kavramsal sanatçı Marcel Duchamp, var olma ve zamanı deneyimleme konularında yeni olanaklar keşfetmeye yönelik, meşhur "tembel eylem"ini tanımlamıştır. Bu, ona göre hem bir öznesizleş(tir)me hem de yeni bir özneleş(tir)me tekniğidir ki potansiyelini, nesnenin hareketsizliğinden ya da eylemin asgari düzeyde olmasından değil, katışık ve kimliksiz kalabilmekten ve eylem dışı olmaktan alır. Sanatının ilkesi, nesnenin güzel olması değil, özneliği dönüştürmeye yönelik eyleme ne kadar meylettirdiği ve zihni farklı istikametlerde düşünmeye ne kadar ittiğidir. Onun "bir tasnif bozma ve boyunduruklardan kurtulma hamlesi" olarak tanımladığı "tembel eylem"inin altında, alışılmış olandan reddederek kurtulma ve yeni olanaklarla karşılaşma potansiyeli yatar.

Bu parçaya göre "tembel eylem"le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Esarete tepki üzerine şekillenir.
- B) Farklı bir düşünme biçimi kurgular.
- C) Sanatta aittliği ve estetiği önceler.
- D) Özneyi eylemden uzaklaştırmayı amaçlar.
- E) Yaygın olanı değiştirmeyi teşvik eder.

3. Akli dünyamızdaki süreklilik bilginizdeki doğruluğun, vicdandaki / anlam-değer dünyamızdaki süreklilik de eylemlerimizdeki güzelliğin sürekliliğini sağlar. Kişinin aklındaki kopukluk, fırtına, karışıklık bilgisine; vicdandaki / anlam-değer dünyasındaki kopukluk, fırtına, karışıklık ise eylemine, eserine yansır. Ahmedî'nin "Âlem ilm [akıl] ü amel [adalet]dir." demesi boşuna değildir; ilim ile amel, akıl ile adalet hem akılda hem de vicdanda süreklilik isteyen durumlardır. İdrakî süreklilik bilginin sıhhatine, vicdani süreklilik ise eylemin istikametine yön verir. Biri doğruluğu, diğeri güzelliği muhkem kılar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Davranışın belli bir minvalde ilerleyişi vicdanın muhafazasına bağlıdır.
- B) Kişinin ilmî donanımındaki artış, eylemsizlik meyli oluşturur.
- C) Eylemlerin daimî bir güzellik arz etmesi, değerlerin istikrarıyla ilişkilidir.
- D) Düşünce dünyasında yerine oturan her şey, bilgilerde tutarsızlık yaratır.
- E) Bilinç düzeyinde bir istikrar, bilgideki eksiklikleri giderir.

4. Harper Lee'nin çok ses getiren romanı *Bülbülü Öldürmek*, köle ticareti ile ateşi yakılan ve herkesi kuşatan bir yangına dönüşen sosyolojik bir travmanın 20. yüzyıldaki iz düşümüdür. Afroamerikanlara karşı kemikleşmiş ön yargılarla yüzleşen altı yaşında, küçük bir kız çocuğu olan Scout Finch'in ve ırkçılığa karşı mücadele eden ailesinin hikâyesidir kaleme alınan. Hayal gücüyle şekillendirilen roman, aslında Lee'nin otobiyografik belleğinde iz bırakmış hatıra ve anıların farklı kimliklerde tekrardan canlandırılması ile kurgulanmıştır.

Bu parçaya göre *Bülbülü Öldürmek* adlı romanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahramanlarından birinin bir çocuk olduğu
- B) Yazarının hayatından izler taşıdığı
- C) İfade tarzı ve sözcük seçimleri açısından takdir edildiği
- D) Kurgulanan olayın 1900'lü yıllarda yaşandığı
- E) Konusunun toplumu ilgilendiren bir mesele üzerine kurulduğu

5. İnsanın olgunlaşma sürecinde attığı adımlar, onu sıradan bilinçten benliğin yaratıcı bilincine taşıyabiliyorsa ya da Feridüddin Attar'ın o enfes istiaresiyle söylersek "kişi Simurg'u görmek için kanatlarının yanmasını göze alabiliyorsa" doğru yolda yürüyor demektir. Bu, insanın seçim yapan bir varlık olmasıyla ilişkilidir. Seçmek, hür iradenin imtihanıdır. Kişi, seçmek suretiyle imkânların sınırlılığıyla yüz yüze gelir ve dünyadaki varlığının biricik olduğu efsanesinin sarsıldığına şahit olur. Seçim yapmak / karar vermek, kişisel sorumluluğu ve varoluşsal yalnızlığı kabullenmeyi gerektirir. Kişinin, hayatını bir muhasebeden geçirmesini gerekli kılar.

Bu parçada "seçim yapmak"la ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Varoluştaki birlikte olma bilincini belirginleştirdiğinden
B) Bir zorluk ve bilinç içerdiğinde kişiyi geliştirdiğinden
C) Yaşama dair sorgulamalara kapı araladığından
D) Kişide "özel olma" ve "sınırsız özgürlük" yanılgısına dair farkındalık oluşturduğundan
E) Bir sınanma süreci olduğundan

6. Tanınma arzusu, yani ötekinin sizin değerlerinizi kendi değerleriymiş gibi onaylaması, bütün insanların temelde toplumsal varlıklar olduğunu gösterir. Tanınma, ancak ötekinin mevcudiyeti ve onunla yüzleşmekle mümkündür. Öteki tarafından tanınmak, birinin öz değerini, kimliğini hatta insanlığını teyit eder. Ancak öteki / başkası tarafından tanınmalıdır ki insan hem kendisi hem başkaları için gerçek bir insan olur.

Bu parçadan "tanınma"yla ilgili olarak;

- I. Bireye verilen değerin onaylanmasıdır.
II. Kişiliğin inşası sürecinde son aşamadır.
III. Diğer insanlar tarafından kabul görmeyi kapsar.
IV. Bireyin varoluşunun toplumla ilişkisidir.
V. Kişisel niteliklerin gerçekliğini tasdikler.

yargılarının hangisine ulaşamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Neye yönelmiş olursak olalım yön ancak sözle vardır. Sözü değiştirmeden yönü değiştiremiyoruz. Sözü varlıktan ya da varlığı sözden tecrit etmek, insan gücünün ötesindedir. "Atbaşı" ibaresi eşya ile söz arasındaki münasebetin atbaşı gittiğini ispat ediyor. Sözsüz fiil yok. "Oluş" demek, söze kavuşmak demek. Söze dökmediğimiz takdirde kendi fikirlerimizin ne olduğundan kendimizin de haberi olamaz.

- I. İnsan, istikametinde bir farklılığa niyet ediyorsa önce sözlerini değiştirmelidir.
- II. Nesnenin varoluşundaki anlam, sözle sınırlandırılmayacak kadar derindir.
- III. Söz ile ifade edilmeyen bir düşüncenin mevcudiyetinden söz edilemez.

Yukarıda numaralanmış yargılardan hangileri parçadaki düşünceyle aynı doğrultuda değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. "Beyaz Bale" denince akla ilk gelen eser kuşkusuz Çaykovski'nin *Kuşu Gölü* adlı dört perdelik balesidir. 1877'de Moskova Bolşoy Tiyatrosunda gerçekleştirilen ilk sahnelenişi başarılı bulunmamış olsa da bir süre sonra hak ettiği yere oturmuş ve klasik bale sembolü, kült bir eser hâlini almıştır. *Kuşu Gölü*, bir bale kurumunun düzeyini gösteren bir kalite ölçütüdür de aynı zamanda. Nitekim ülkemizde 1965'te ilk sahnelenişi Türk balesinin çitayı o düzeye çıkartığının işareti olmuştur. O günden bugüne kadar da defalarca Devlet Opera ve Balesi sahnelerinde yer almıştır.

Bu parçada *Kuşu Gölü* adlı eserle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Türkiye'de ilk olarak 1960'tan sonra sahnelendiğine
B) Dünyada en çok sahnelenen bale olma özelliği taşıdığına
C) Sahnelendiği kurumun kalitesine işaret eden bir kriter olduğuna
D) İzleyiciyle ilk olarak Moskova'da buluşturulduğuna
E) Hak ettiği değeri, sahnelendikten bir süre sonra görebildiğine

9. Kavramsal zeminini Hegel'de bulan, sosyolojik ve iktisadi içeriğini ise Marx ile kazanan "yabancılaşma"; güçsüzlük, anlamsızlık, kültürel boyutta yaygınlaşma, toplumdaki yalıtılma, kendine yabancılaşma gibi başlıklar altında incelenmektedir. Marx'a göre bu kavram, insansal ürünlerin insanı boyunduruğu altına alan karşıt güçler hâline gelmeleri ve bunun sonucu olarak da insanı insan olmayana dönüştürmeleri sürecini dile getirir. Tarihsel süreçte insan, tarihsel ve toplumsal yasaların hakiki bilgisini edinememiştir. Bu bilgisizliğin sonucu olarak tarihsel süreçte hep kendisine yabancı, insansal olmayan ürünler ortaya koymuştur. Bundan ötürü insan, yarattığı dünyayı durmadan zenginleştirdiği hâlde bizzat kendisini tinsel olarak durmadan yoksullaştırmıştır.

Bu parçada "yabancılaşma" kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sürekli bir üretime rağmen tinsel bir eksilmeyi ifade ettiğine
- B) Ekonomik ve toplumsal bir yönü de bulunduğuna
- C) Toplumsal yasalara bağlı olmaktan kaynaklandığına
- D) Farklı açılardan ele alınan bir kavram olduğuna
- E) İnsanı kendi benliğinden uzaklaştıran bir sürece işaret ettiğine

10. İlginçtir ki en basit konuda bile uzmanlık isteyen insanlar, beşerî / sosyal bilimlerde aynı hassasiyeti göstermez. Basit işlemleri çözen bir bilgisayar programı için kursa gidenler, insan olma yolunda manevi dünyalarını belirleyen metnin bir cümlesini anlamak için gayret sarf etmez; bilenlere sormaz. Hatta konuşma hakkını sürekli saklı tutarlar. Benzer biçimde lafız ve mefhum düzeyinde anlamadıkları tarihî bir metin üzerinde ahkâm keserler, geçmişî yargılarla.

- I. Olayların uzmanlar tarafından yorumlanması sürecinde birtakım gerçeklerin görmezden gelinmesi
- II. İnsanların, manevi gelişim süreçleri için uzun vadede çok daha önemli olan bilgilere ısrarla kayıtsız kalmaları
- III. Beşerî / sosyal bilimlerin, alanda yetkin olmayanların da istediği gibi konuştuğu bir sahaya dönüşmesi

Yukarıdaki numaralanmış durumlardan hangileri bu parçada yakınılanlar arasında değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) II ve III

11. Freud, 1923'te geliştirdiği "yapısal kuram"ında, ruhsal aygıtta birbiriyle bağlantılı çalışan üç yapıdan bahsetmiştir: Alt benlik, benlik ve üst benlik. Freud'a göre alt benlik, doğuştan sahip olduğumuz, hayatımızın ilk yıllarında ruhsal aygıtımızın tümünü kapsayan yapıdır. Zaman ilerledikçe ruhsal aygıtta alt benlikten farklılaşarak ayrı işlevsel özellikler kazanan benlik ve üst benlik birimleri oluşur. Üst benlik, bireyin davranışlarını sürekli süzgeçten geçirerek bireye, "Bu yaptığın doğru, aferin!" ya da "Bu yaptığın yanlış, utan kendinden!" mesajlarını verir. Benlik ise hem alt benliği memnun etmeye çalışır hem de üst benlik tarafından azarlanmaktan kurtulmak ister. Üst benliğin işlevleri, alt benlikten gelen, toplumun hoş karşılamadığı nitelikteki dürtüleri bastırmak ve benliği salt gerçekçi hedeflere değil, ahlaki hedeflere ve kusursuzluğa yönlendirmektir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Üst benlik kavramı, bireyi erdemli olmaya yönlendiren bir sistemi ifade etmektedir.
- B) Alt benliğin taleplerinin sorgusuzca yerine getirilmesi, kınanma gibi durumlara yol açabilir.
- C) Benliğin ruhsal sistemde alt benlik ile üst benlik arasında dengeleyici bir rolü vardır.
- D) Bireyin davranışları üzerinde takdir ve azarlama ile baskı kuran mekanizma benliktir.
- E) Üst benlik ve benlik kavramları sonradan oluşmasına rağmen alt benlik baştan beri vardır.

12. Analoji; matematik, mantık gibi merkezî bilimlerden doğa bilimlerine ve sosyal bilimlere değin tüm bilimlerde kullanılan bir çıkarım şeklidir. Tarihi varlık alanını ve bu alan içerisinde cereyan eden sosyal varlığı tipleştirmede analoji sıkça başvurulan bir yoldur. Bugünkü olaylarla, geçmişteki olaylar birbirine benzetilir, olayların geçmişte de aynı nedenlerle meydana geldikleri düşünülür. Eğer meydana gelen olaylarla geçmişteki olaylar birbirini andırıyorsa gelecekte de bu tür olayların yaşanabileceği varsayılır. Analojide kural mümkün olduğu kadar çok ve esaslı benzerliklere dayanmaktır. Basit ve geçici benzerliklerden acele sonuçlar çıkarmak yanlışlara neden olabilir. Tikel olaylardan genel ve tümel kanunlar bulmaya çalışmak, analojinin amacına ters düşer. Analoji şeklindeki bir benzetmeden çıkacak sonuçlar, gözlem ve deney yolu ile kontrol edilirler.

Bu parçadaki analoji ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tek bir durumdan değil birden fazla örneklemin esas alınması gerektiğine
- B) Elde edilen sonuçların değerlendirilmesinde gözlem ve deneyin etkin olduğuna
- C) Pek çok bilim dalının başvurduğu bir teknik olduğuna
- D) Özelden özele bir benzetme ya da çıkarım yöntemi olduğuna
- E) Yaşanılan olayların neden-sonuç ilişkileri bakımından öngöründe bulunmamızı sağladığına

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCELER - III

1. Oyuncaklar, bir açıklama olmaksızın çocukların anlayabileceği nesnelerdir. Oyuncaklar, her çocuk tarafından aynı amaçla, farklı şekillerde kullanılma potansiyeli taşımaktadır. Tüm hareketli parçalar, keşfedilecek beklenmedik şekillerin veya hareketlerin dizilimini artırır. Çocuklar, oyuncaklarla girdiği etkileşim sonucunda çevresinde yer alan canlı ve cansız varlıkları tanıma fırsatı bulabilmekte ve bu birikimleri de kendi dünyasında kurgulayabilmektedir. Günümüzde eğitim aracı olarak da kullanılan oyuncakların anlamlandırılması bu bağlamda önem taşımaktadır.

Bu parçadan hareketle "oyuncak"la ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Çocuklar için eğitici bir işleve de sahiptir.
- B) Çocuğun dış dünyayla ilişki kurmasında bir basamaktır.
- C) Çocuklardaki aşırı hareketliliğin giderilmesini sağlar.
- D) Çocuğun yeni bir şeyler üretmesine imkân verir.
- E) Çocukların dünyasında kolayca anlamlandırılır.

2. Estetik deneyim, sadece sanatçıya atfedilen bir deneyim değil, aslında izleyicinin de öznel duygu kapsamında deneyimini içeren bir algı biçimidir. Bir nesnenin seyredilmesinde hayal gücü ve anlama yetisi arasında meydana gelen uyumdan doğan hoşlanmanın hissedilmesi anlamına gelmektedir. Yetiler arası bu uyum duygusu, nesne ile tamamen biçimsel bir tasarımı ilişkisini kapsamakta ve nesnenin tanımının ortaya çıkardığı bu uyuma, hiçbir kavram eşlik etmediği gibi, bu uyumun ortaya çıkardığı hoşlanma da insanın ihtiyaç ve isteklerine bağlı olan bir doyumu da içermemektedir. Bu anlamda estetik deneyim, bir bilme tarzı değildir; ilgiden bağımsız bir hoşlanmanın kendisini ifade etmektedir.

Bu parçaya göre "estetik deneyim"le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanat alımlayıcısının tasarıma dair bilgisini yansıttığı
- B) İdrak etme kabiliyeti ile hayal gücünün ortaklığı sonucu ortaya çıktığı
- C) İnsanın talep ve gereksinimleri dışında gerçekleştiği
- D) Seyircinin kişisel algılama tarzıyla ilgili olduğu
- E) İnsanın ilgi duymadığı bir nesne dolayımında oluştuğu

3. Tabiatın, içerdği türleri ve bu türler içerisinde var olan bireyleri korumasına karşın bir süreç hâlinde bulunmasına benzer biçimde, hayat da temel yapılarını sürdürmesine karşın sürekli kendini ören bir örüntü hâlinindedir. Bu nedenle hayat hem varlığı hem de idraki insan türüne bağlı olmakla birlikte, sanıldığından tersine, canlı, oluş içerisinde, bütüncül, her şeyin öteki her şeyle ilişkili bulunduğu bir küredir. Bu kürenin içerisinde yaşayan bireyler, bütüne bir şey kattıkları oranda kendilerine de bir şey katılır; sayısız değişkenin belirlediği bir alan içerisinde kişiliklerini kazanırlar.

Bu parçada "insan"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmmiştir?

- A) Bir arada yaşadığı diğer türlere benzeyen özellikler taşıdığına
B) Tabiatın doğal dengesini olumsuz yönde etkilediğine
C) Değişkenlerin artmasına bağlı olarak kimlik karmaşası yaşadığına
D) Hayatın sistematüğinde bir alışveriş dengesine tabi olduğuna
E) Tabiattaki diğer türlerin korunması noktasında etkin görev üstlendiğine

4. Sosyolojiyi farklı bir yere koyan ve ona belirleyici karakterini veren şey, insan eylemlerini geniş çaplı oluşumların öğeleri olarak görme alışkanlığıdır. Bu oluşumlar ise karşılıklı bir bağımlılık (eyleme girişilme ihtimalinin ve eylemin başarı şansının öteki faillerin kimler olduğu ya da ne yapabileceklerine bağlı olarak değıştiğı bir durum anlamında bağımlılık) ağına takılmış faillerin rastlantısal olmayan birlikteliği biçiminde düşünülebilir. Sosyologlar bu şekilde hep birlikte ağa takılmanın insan faillerinin muhtemel ve fiili davranışları açısından sonuçlarının neler olduğunu soracaktır.

Bu parçadan "sosyoloji"yle ilgili olarak;

- I. insan topluluklarında ortak hareket etme eğiliminin ortaya çıkardığı durumları incelediğine
II. toplumsal özellikleri yorumlarken kişilerin bir arada bulunmalarını tesadüfle açıkladığına
III. bireyin davranışını toplumsal olayların unsuru olarak değerlendirdiğine

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. İdealar, duysal dünyada kopyalarını ya da yansımalarını gördüğümüz nesnelerin ezeli ve ebedi ilk örnekleri veya örüntüleridir. Örneğin güzel bir insan "güzellik ideasının" bir kopyasıdır. Platon'a göre, biz bu insanın güzel olduğunu ancak "güzellik ideası"nı bildiğimiz ve o insanın "güzellik ideası"ndan pay aldığını fark ettiğimiz için söyleyebiliyoruz. Yani aslında her güzel şey, eylem ya da birey ölüme ve unutulmaya mahkûm iken "güzellik ideası"nın kendisi yok olmaz. O, varlığa gelmemiştir ve yok olmayacaktır; ezeli-ebedi olarak ve gerçekten vardır.

Bu parçadan hareketle "idealar"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Suretlerin asıllarıdır.
- B) Öncesi ve sonrası yoktur.
- C) Dış çevreye dair algının esasıdır.
- D) Duyu etkileşiminin sonucudur.
- E) Geçici olan her şeyin kaynağıdır.

6. Yaygın olarak kabul gören tanıma göre sosyal destek, "kişinin sevildiğine, önemsendiğine ve karşılıklı yükümlülüklerin olduğu bir sosyal ağın üyesi olduğuna inanmasını sağlayan bilgi"dir. Bireyin gereksinim duyduğunda başkaları tarafından kendisine yardım edileceğine yönelik inancını içermektedir. Sosyal destek, zor durumdaki bireye aile, arkadaşlar ve yakın çevre tarafından sağlanan fiziksel ve psikolojik yardımı içermekte ve bireylerin sevgi, bağlılık, benlik saygısı ve bir gruba ait olma gibi temel sosyal gereksinimlerini karşılamaktadır. Bununla birlikte yaşlanmaya bağlı olarak bireyin yaşantısında çok daha önemli bir yer tutmaya başlar.

Bu parçaya göre "sosyal destek"le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Bireye zor durumda yalnız kalmaya çağına dair güven verdiği
- B) Bireyler arasındaki aşırılık içeren ilişkilerle şekillendiği
- C) İnsanda yaşı ilerlemesiyle birlikte daha büyük bir ihtiyaca dönüştüğü
- D) Kişinin, kendisini değerli hissetmesini sağladığı
- E) İnsanda bir bütünün parçası olma duygusu oluşturduğu

7. İnsan ile eylemin sorumluluğu arasına perde çeken kendini kandırma durumunda, "ben ve bir başkası", "bir kandıran ve kandırılan ikiliği" söz konusu değildir. Kendini kandırmada "ben", hakikati bizzat kendisinden gizleyendir. Kendini kandıran sadece bilinçtir. İnsanın bu kendini kandırma durumundan sıyrılması, iç daralması hissetmesiyle başlar. Var olanın kendini sıkıntı, bulantı duygularıyla açığa çıkarması Sartre'a göre yalnızca özgür insan için olanaklı olacaktır. Çünkü her bir olumsuzlama veya hiçleştirme, insanın bütün olarak tamamlanmadığını gösterir.

Bu parçaya göre "kendini kandırma" eylemiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ruhsal bir sıkıntının sonrasında ortaya çıkar.
- B) Bireyin özgürleşememiş olmasıyla ilişkilendirilebilir.
- C) Bireyin, kendi fiilleriyle ilgili sorumluluk hissini azaltır.
- D) İnsanın, bütüne varma sürecindeki eksikliğine işaret eder.
- E) Diğer bireylerin dahlinden bağımsız olarak gerçekleşir.

8. Bilginin üç türü vardır: Yaratıcı bilgi, uygulamalı bilgi ve kuramsal bilgi. Yaratıcı bilgide, ortaya konan eserler gözle görülebilir. Yani bilgi, somut bir nesne üzerinde uygulanarak görünür kılınır. Uygulamalı bilgide ortaya konan ürünü gözle görmek mümkün değildir ama bu bilgilerle bir şey gerçekleştirilmiştir. Yani bilgi, ortaya bir ürün çıkarır ancak bu ürün görme duyusuyla algılanmaz. Kuramsal bilgide ise ne bir şey gerçekleştirilir ne de yeni bir şey oluşturulur. Var olanların incelenip bir bilgi birikimine ulaşılması kuramsal bilginin kapsamındadır.

Bu parçaya göre;

- I. ağaç yetiştirme,
- II. devlet yönetme,
- III. flüt çalma,
- IV. gemi inşa etme,
- V. yıldızları gözleme

eylemleri, ilgili oldukları bilgi türüne göre eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Kant, mantığın genel amacının öznenin nasıl düşündüğünü değil, nasıl düşünmesi gerektiğini ele almak olduğunu ifade eder. Bu bakımdan Kant, mantığın nesnel ilke ve kurallarının olduğunu savunur. Mantık, ona göre nesnelere ilişkin olumsal (olması zorunlu olmayan) kavramlar ortaya çıkarma sanatı değil, aksine nesnelerin doğru anlaşılmasını sağlayan apriori (deneyden önceki bilgi) ve nesnel yasalar ortaya koyma etkinliğidir. Bu yönüyle, Kant'a göre mantık, öznenin gerçekliğe ilişkin olarak doğru düşünmesini amaç edinen nesnel ilke ve kuralların bilimidir ve diğer tüm bilimlerin temelinde bulunan bir etkinliktir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi "Kant'ın mantık ile ilgili düşünceleri" arasında yer almaz?

- A) Gerçekliğe ulaşma sürecinde prensipleri belirli hâle getirdiği
- B) Kişisel görüş sahasının dışında bir yerde konumlandığı
- C) Bireye, doğru düşünme kaidelerini öğrettiği
- D) Bilimsel faaliyetlerin esasında yer aldığı
- E) Fikir yürütme sürecinde şartlara bağlı olarak değiştiği

10. Yazarın en sevdiği huyu, her iki romanında da hangi yılda veya ortamda geçiyorsa onu gayet gerçekçi ama bir o kadar trajikomik anlatması. Özellikle *Cehennem Çiftliğinden Kaçış*'ta "İstanbul'dan bir okur"sanız bastığınız kaldırımları bile gözünüzde canlandırabilir, "Ah o gemide ben de olsaydım." diye düşünebilirsiniz. Bunların dışında ülke siyaseti, düzensizlik, günlük hayatta karşılaşılan kandırmacalar ve türlü komplo teorileri de romanın konusunu süslüyor. Ama bu süsleme, okuru zerre kadar yormuyor; roman bir keskin nişancının gözyaşları gibi akıyor. Biraz mola vermek istediğinizde arkamızdan bir kurşun sıkılacağını hissedip kaçar gibi romanı okumaya devam ediyorsunuz.

Bu parçaya göre sözü edilen romanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olay örgüsüne gündelik hayata dair ayrıntılar da dâhil edilmiştir.
- B) Okurun, kitabı elinden bırakamayacağı bir sürükleyiciliğe sahiptir.
- C) Okuru bunaltmayan bir anlatımla yazılmıştır.
- D) Mekânlar gerçekte sahip oldukları özellikleriyle betimlenmiştir.
- E) Kurgudaki düzensizlik, sık kullanılan mizahi unsurlarla perdelenmiştir.

11. Sürünge beyin, beynimizin en alt kısmında bulunan, kertenkelelerde de insanlarda da ortak olan beyin bölgesidir. Onun üstünde "duygusal beyin" yani "limbik sistem", en üstte de "neo-korteks" yani "mantıklı / düşünen beyin" bulunur. Bu, en genç beyindir çünkü en son oluşmuştur. "Sürünge beyin" adlandırması, aşağılayıcı çağrışımlar yapsa da "hayatta kalma" içgüdüsünün merkezidir. Bu nedenle ona "survivor beyin" de denir. Ahlaklı ve iyi olma ilkelerine değil, çıkarlarına endekslidir. İstedğini elde edemeyince hırçınlaşır, güçlüyse şiddete başvurur, güçsüzse dedikodu yapar. Beynin bu bölgesini akıl değil, içgüdüler yönetir. İçgüdülerin de birinci önceliği, ölmektir. İkinci önceliği üremektir. İçgüdüsel kod basittir: Hayatta kal ve çoğal. Bu beyne R-kompleks adı da verilmektedir.

Bu parçaya göre sürünge beyin hareketlerinin karakteristik özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi olmaz?

- A) Yeni şeyler öğrenmeye kapalı, değişime karşı son derece dirençlidir.
- B) Hareketleri belirli tekrarlara dayalı, gelenekselleşmiş yapıdadır.
- C) Sürünge beyin düşünmez, otomatik ve içgüdüsel hareket eder.
- D) Yoğun acılara ve yoğun zevklere öncelikli olarak odaklanır.
- E) Akıl ve duyu sağlığını değil, bedensel güvenliği önceler.

12. Eski Mısır firavunları için mezar işlevi gören Mısır piramitleri, günümüzde bir kültürün tamamını temsil eden bir nitelik kazanmıştır. Böyle yapıları inşa etmek için gerekli muazzam iş gücü ve kaynak miktarı üzerine düşünmeye dalan bir kişi, her zaman aynı sorunun cevabını merak eder: Niçin? Piramidin biçimi, yaratılış sürecinde ezeli sülardan çıktığı söylenen ilk toprak tümseği akla getirir. Her piramidin çevresinde ölü firavuna adanmış bir tapınak kompleksi yer alırdı çünkü firavunun ölünce bir ilaha dönüşerek Osiris ve Ra adlı tanrılara katıldığına inanılırdı. Özenle kuzeye doğru hizalanan piramit ve ona bağlı tapınak, inanışa göre kutup çevresindeki yıldızlar için Mısırlıların kullandığı ifadeyle "ölümsüz yıldızlar"a katılmak üzere firavun ruhunun gökyüzüne doğru yolculuğunu kolaylaştırırdı.

Bu parçada Mısır piramitleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) Her piramidin etrafında bir tapınma alanının bulunduğuna
- B) Yüzyıllar içinde sadece dinî bir ritüel olmaktan çıkıp bir milletin kültürünü simgelediğine
- C) Kutup Yıldızı'na olan konumuna göre inşa edildiğine
- D) Şeklinin yaratılış teorisindeki bir duruma benzer nitelik taşıdığına
- E) Yapımında kullanılan malzeme ve insan emeğinin şaşkınlık verdiğiğine

Soruya Nasıl Yaklaşmalı?

- Bu tarz sorular, kimi sınavlarda gelmekte kiminde gelmemektedir.
- Bir metinden iki, üç bazen de çoşup dört soru yazıldığı soru tarzlarıdır.
- Bir soruda ana fikir, bir soruda yardımcı düşünce bir soruda altı çizili sözün anlamı ya da cümlede anlam özelliğı sınanabilir.
- Ne yapalım, nasıl çözelim dersin sana tavsiyem önce soru köklerini oku. Evet, doğru duydun. Önce her sorunun kökünü oku ki metni o soru köklerine göre daha dikkatli oku. Böylece metni önce okursan son soruya geldiğinde paragrafta anlatılanları unutma ihtimalini de ortadan kaldırmış olursun.
- İki üç cümlede zihinsel özetleme yaparak anahtar kelimeleri belirlemen işini kolaylaştırır.

PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR - I

1 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Genellikle “reddiye, karşı çıkma hat-
ta hakaret etme” olarak anlaşılan eleştiri,
esasen düşüncenin üç özelliğinden biridir.
(II) Kavramsal ve nedensel bir örgü olan
düşünce, başka bir kişi tarafından yeniden
“elden geçirilme”ye uygunsa eleştirel özellik
taşıyor demektir. (III) Bu anlamda eleştiri, bir
düşünce manzumesini kavramlarına ayrış-
tırmak, aklın temel ilkeleri, mantık kuralları
ve takip edilen yöntem açısından neden-
sel bağlantılarla bir daha kurmak demektir.
(IV) Ele alınan düşünce, çeşitli ölçütler çerçe-
vesinde ya benimsenir ya gözden geçirilir ya da
başka bir düşünce manzumesiyle değiştirilir.
(V) Ancak her hâlde elekten geçen unsurla-
rıyla geleceğe taşınıp farklı renklerle sonraki
düşünce çabalarına katkıda bulunur.

1. Bu parçada “eleştiri”yle ilgili olarak
aşağıdakilerden hangisine değnilme-
miştir?

- A) Düşünme eyleminin gelişimine yar-
dım ettiğine
- B) Belli birtakım ölçütlere dayandığına
- C) Çoğunlukla bir düşüncüyü kabul etme-
mek olarak algılandığına
- D) Düşüncenin başkalarınca da değer-
lendirilmesi anlamına geldiğine
- E) Kavramlarla ve nedensel açıklama-
larla kısıtlandığına

2. Bu parçadaki numaralanmış cümlele-
le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi
doğrudur?

- A) I. cümlede eleştirinin “reddetmek” ile
ilişkisi somutlanarak aktarılmıştır.
- B) II. cümlede düşüncenin yeniden el-
den geçirilmesinin dezavantajına de-
ğnilmiştir.
- C) III. cümlede eleştirinin, bir düşüncüyü
irdeleyerek yeniden oluşturduğu vur-
gulanmıştır.
- D) IV. cümlede gözden geçirildikten son-
ra benimsenen düşüncelerin sabit bir
hâl aldığı ifade edilmiştir.
- E) V. cümleden hareketle düşünce ça-
balarının çağın şartlarına göre artış
azaldığı söylenebilir.

3. Bu parçadaki numaralanmış cümlele-
le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi
söylenemez?

- A) I. cümlede “aslında” anlamında bir
sözcük kullanılmıştır.
- B) II. cümlede koşul ilgisine yer verilmiş-
tir.
- C) III. cümlede bir düşüncenin eksik
yönü ifade edilmiştir.
- D) IV. cümlede mecazlı sözlerden yarar-
lanılmıştır.
- E) V. cümlede altı çizili söz “doğru ile
yanlışın birbirinden ayrılması”yla iliş-
kilidir.

4. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak;

- I. Saptama yapılmıştır.
- II. Bir kavramın ne olduğunu ifade eden cümleye yer verilmiştir.
- III. Örnekleme yönteminden yararlanılmıştır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

5. Bu parçaya göre "hakiki bir yazar"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sözü etkileyici imgelerle besleyerek dikkat çekmeyi amaçlar.
- B) Hitap etmek istediği okur kitlesinin yönlendirmelerine açıktır.
- C) Eserini farklı düzeydeki okurlara hitap edecek bir zenginlikle oluşturur.
- D) Edebiyatı faydalı olma amacı gütmek-sizin estetik kaygıyla değerlendirir.
- E) Aktarmak istediği hakikatleri doğru bir zamanda sunmayı bilir.

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kelamın büyüünden her seviyedeki okurun faydalanacağı, katmanlı derinliklere ulaşma arzusu, ezeli bir uğraş olan edebiyatın ve hakiki yazarın vazifesi olmalıdır. Bir yazar zamansız olmak istiyorsa bunu başarmalıdır. Zaten bunu başaranlar ancak "hakiki yazar" hüviyetini elde eder.

6. Bu parçadaki "zamansız olmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okurun beklentisini sadece gerekli zamanlarda gözetmek
- B) Kendi zamanının sınırlılıklarından bağımsız bir üslup benimsemek
- C) Geçmiş zamanın beğenisini öne çıkarmak
- D) Zamanla değişen şartlara uyum sağlamaya direnmek
- E) Kendinden sonraki zaman dilimlerinde de okunurluğunu sürdürmek

7 - 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İnternet ortamındaki kişisel gelişim ve destek grupları arasında oluşan dinamiğin ve duygusal desteğin sağaltıcı etkisi yadsınmaz. (II) Kişi, başkalarının da benzer şeyleri yaşadığını öğrendiğinden yalnızlık sızısında bir azalma hisseder. (III) Ayrıca kişi, internet üzerinden anonim olarak konuşabildiği için dışlanma, damgalanma kaygılarından kurtulur. (IV) Böylece kişi, yaşadıklarını detaylı bir şekilde ve istediği özgürlükte anlatabilir. (V) Kişilerin, deneyimlerini ve kendilerine yaranan çözümleri paylaşması, diğerlerine umut olma açısından işlevseldir.

HOCA Kafası

7. Bu parçada internet ortamındaki kişisel gelişim ve destek gruplarının kişiye sağladığı kolaylıklarla ilgili aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Kimliğini gizleme imkânı sunarak rahat hissettirdiğinden
- B) Yaşadıklarını kendini baskı altında hissetmeksizin anlatmasını sağladığından
- C) Tek başına olduğu düşüncesinden kaynaklanan üzüntüyü azalttığından
- D) Davranışlarının dönüşümünü kalıcı hâle getirdiğinden
- E) İnsanlar arasında kendine yer bulamama endişesini ortadan kaldırdığından

8. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde "tedavi eden" anlamında bir sözcük vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede internetteki kişisel gelişim ve destek gruplarıyla ilgili inkâr edilemeyecek bir durumdan söz edilmiştir.
- B) II. cümlede insanların farklı zamanlarda da olsa benzer durumları yaşamalarının sebeplerinden söz edilmiştir.
- C) III. cümlede insanın toplum içinde dışlanma ve etiketlenme korkusunun kaynağına işaret edilmiştir.
- D) IV. cümlede kişinin, kendini sosyal ortamlarda bir sınırlama olmaksızın ifade edemeyeceği vurgulanmıştır.
- E) V. cümlede insanın kendine dair içsel yaşantılarını anlatmasının bazı problemlere yol açabileceğine işaret edilmiştir.

10. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde yargı gerekçesiyle birlikte ifade edilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

11. Bu parçadan hareketle "varoluşçu terapistler"e dair;

- I. insanların birbirlerinden beklentilerini azaltarak onları çatışmalardan kurtarmayı amaçladıkları,
- II. terapide danışan ve terapist arasındaki duygusal mesafeyi azaltmaya çalıştıkları,
- III. danışanın terapistte yaklaşımını, belli kalıplardan çıkarmak istedikleri

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

11 - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Varoluşçu terapistlere göre başkasıyla do-laysız bir yaşantıya giremeyeceğimizden, iletişim sırasında karşımızdaki insanın ne yapacağını asla tam olarak bilemeyeceğimizden, içsel yaşantının her zaman dilden daha zengin içeriğe sahip olmasından ve bireylerin önce kendi ihtiyaçlarını önceleme-sinden dolayı insanlar arasındaki çatışmalar kaçınılmazdır. Onlar, kaçınılmaz olarak gör-dükleri bu iletişim çatışmalarını aşmak için yaşantıyı anlamayı esas alan bir eş duym-sal dinlemenin ve danışan-terapist ilişkisini otantik iki insanın ilişkisine dönüştürmenin gereği üzerinde dururlar. İki otantik insanın birbirinden bekledikleri en temel ve merkezî şey, karşılıklı paylaşma ve özen gösterme-dir. Bu nedenle varoluşçu terapistler, bireyi terapistle yakından ilişki kurmak konusunda cesaretlendirirler. Terapiyi donmuş bir ilişkiler sistemi olarak görmezler.

12. Bu parçaya göre insanlar arasındaki çatışmaların kaçınılmaz olması aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Gereksinimlerin karşılanması konu-sunda sergilenen bencilce anlayış
- B) İletişim sürecindeki kestirilemezlik
- C) Doğrudan iletişim kurma mecburiyeti
- D) Dilin, duyguları ifade etmesindeki yetersizlik
- E) Düşünülmeden ifade edilen, ezber tepkiler

13 - 14. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hayatın içerisinde zarafetle söylenen her söz, her özenli davranış, hızdan kurtulmuş her an benim için şiir değerindedir. Zamanın yavaşladığı, özün ortaya çıktığı anlardır bunlar. Sevgisini derinden hissettiğiniz birinin gözlerinde başka bir ışıltı yakaladığınız, o sevinçle çiçekleri balkona çıkardığınız, bahçede saklanmak için yer arayan çocuğa elma ağacının gövdesini işaret ettiğiniz, ağacın dallarındaki iki uykulu kuşa laf attığınız bü-yülü anlar... "Hayattan zarafet kaybolunca bir şarkı ile gel." diyor Tagore. Kuru bir yaşamdan, tatsız ilişkilerden, coşkusuz anlardan yakınıyorsak belki yeni şarkılar mırıldanmanın vakti gelmiştir.

HOCA Kafası

13. Bu parçadaki sözlerin sahibiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Derin duygularını şiir yazarak ifade etmeyi yeğlemektedir.
- B) Hayat coşkusunun yeni bir anlayışta gizli olduğunu düşünmektedir.
- C) Önemsiz gibi görünen anların değerli olduğuna inanmaktadır.
- D) İtinalı davranış ve sözleri önemsemektedir.
- E) Hayata dair bir sakinlik kazanılması gerektiğini savunmaktadır.

14. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
- B) İmgelerden yararlanılmıştır.
- C) Düşünce, alıntıyla pekiştirilmiştir.
- D) Yansız bir söylem üzerine şekillenmiştir.
- E) Niteleyici sözler kullanılmıştır.

15 - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İsmet Özel *Dil ile İkrar*'daki denemelerine bol bol sorular sorarak başlıyor ve okuru bu denemelerle konuya hazırlıyor. Hemen çoğu kitabında bunu görsek de bu kitapta biraz daha yoğun bir soruya maruz kalıyor okur. Sorunun içinde cevabını da veriyor çoğu zaman ve daha sonra yazının devamında bu cevabı açıklıyor. Kitapta kelimeleri kullanış tarzı, farklı kelimeler ve farklı başlıklar konusunda birçok kişiden ayrılan İsmet Özel, kitabı okuyanlara bazı şeylerin gerçek anlamını da gösteriyor. "Şu Allah'ın işine bak.", "Acı patlıcanı kırağı çalmaz.", "Dervişin fikri neyse zikri de odur." gibi kalıplaşmış ifadelerin bilinen anlamlarının dışına çıkan şair, en doğru açıklamaları ikrar etmekten geri durmuyor.

15. Bu parçada *Dil ile İkrar* adlı kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Herkesçe bilinen bazı sözlerin, bilinenin dışındaki gerçek anlamlarının verildiğine
- B) Yazarın diğer kitaplarına nazaran daha yüksek bir üslup benimsendiğine
- C) Deneme türünde yazıldığına
- D) Soru sorma tarzı yönüyle yazarının önceki kitaplarından daha yoğun olduğuna
- E) Tercih edilen sözcüklerin ve yazı başlıklarının yazara has olduğuna

16. Bu parçaya göre *Dil ile İkrar* adlı kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Okura yöneltilen sorulara dair birbirleriyle çelişen cevaplar içermektedir.
- B) Yazarın, üzerine birden fazla değerlendirme yazısı yazılan kitapları arasındadır.
- C) Gündemdeki gelişmeleri takip eden ve sorgulayan bir içeriğe sahiptir.
- D) Okurun konuyu anlamasını kolaylaştıran, zemin hazırlayıcı bir yöntemle yazılmıştır.
- E) Atasözlerinin ortaya çıkışında etkili olan hikâyelerin aktarılması amaçlanmıştır.

PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR - II

1 - 3. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Carl Gustav Jung'ın psikoloji dünyasına kazandırdığı "arketip" terimi, psikoloji literatüründe, algılamamızı örgütleyen, bilinç içeriklerini düzenleyen, değiştiren ve geliştiren yapılar olarak tanımlanmaktadır. Jung, kolektif bilinç dışından süzülüp biçimlenen mitolojik temalara arketip adını vermeden önce "başlangıçtan beri var olan imgeler" ve "kolektif bilincin hâkimleri" isimlerini kullanıyordu. Daha sonra St. Augustinus'un tanımından esinlenerek "arketipler" adını kullanmayı tercih etmiştir. Jung'un esinlendiği St. Augustinus'un "ideae psincipales" tanımı şudur: "Esas düşünceler, belli bazı biçimlerdir ya da şeylerin sabit nedenleridir. Bunlar oluşturulmazlar, sonsuza dek aynı şekilde devam ederler ve ilahi anlayış içinde kapsamaktadırlar. Ve kendileri yok olmamalarına rağmen var olabilen ve yok olabilen her şey bunların biçimlerine göre oluşur."

1. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır.
- B) Düşünce, örneklerle pekiştirilmiştir.
- C) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.
- D) Alıntıya yer verilmiştir.
- E) Bir kavramın ne olduğu açıklanmıştır.

2. Bu parçada "arketip" kavramıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) İnsanın şuur ve idrakine yön verdiğine
- B) "Ideae psincipales" kavramının tanımından ilhamla isimlendirildiğine
- C) Ortak bir düşünüş ve davranış biçiminin kökenine işaret ettiğine
- D) Mitolojik anlatıların ortaya çıkışına zemin hazırladığına
- E) Carl Gustav Jung tarafından ortaya konduğuna

3. Bu parçaya göre St. Augustinus'un "ideae psincipales" tanımı aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Nesnelerle ilgili düşünce ve algıları sabit tutarak değişim imkânlarını yok eden, evrensel nitelikli kalıplarla
- B) Ortaya çıkış zamanı bilinmediği için haklarında zaman ve mekân üstü teoriler üretilen canlı varlıklarla
- C) Baştan beri var olmakla birlikte hiçbir değişikliğe uğramayıp her şeyin temelinde yer alan gerçekliklerle
- D) Sonsuzluk düşüncesinin temelindeki algı farklılıklarını şekillendiren, insan üretimi kavramlara dayalı sabitelerle
- E) İlahi bir kaynaktan beslenen düşüncelerin değişmezliğini reddederek kavramların yenilenmesi gerektiğini savunan tezlerle

4 - 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Adli bir olay yerinde bulunmuş ve olayı gözlemlemiş olan görgü tanığının, olay ve ayrıntıları hakkındaki tüm bilgisine “görgü tanığı belleği” denir. Araştırmalar görgü tanığı belleğinin, bilginin sorular aracılığıyla yeniden işlendiği durumlarda bozulma gösteren ayrı bir bellek formu olduğuna işaret etmektedir. Bir suç olayına tanıklık eden kişinin belleğine etki eden temel faktörler kapsamında; olayın çarpıcılığı, tanığın geçmişi, stres ve duygusal uyarılma düzeyi ve olayın üzerinden geçen zaman gibi değişkenlerden söz etmek mümkündür. Bir görgü tanığının belleğinde, tıpkı algı yanılsamalarında olduğu gibi, olaya ilişkin fiziksel gerçeklik ve psikolojik deneyim arasındaki uyuma hatalarından, bellek yanılsamalarından yani gerçeklikten farklı bir psikolojik gerçeğin yaratılmasından söz etmek mümkündür.

4. Bu parçada “görgü tanığı belleği”ni etkileyenler arasında;

- I. olaya maruz kalma süresi,
- II. önceki hayat tecrübeleri,
- III. olayı görme ve başkasına aktarma arasındaki süre,
- IV. olayın tanıkta oluşturduğu duygusal etki,
- V. görülenlerin sansasyonel özelliği

unsurlarının hangisinden söz edilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bu parçaya göre “görgü tanığı belleği”yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir suça şahit olan kişinin gördüğü olaya dair bilgileri kapsadığı
- B) Gerçekle örtüşmeyen birtakım ayrıntılar içerebildiği
- C) Kişide suç işlemeye meyilli bir ruh hâli oluşturduğu
- D) Soru soruldukça değişebilen bir yapıda olduğu
- E) Kişiye ait bir psikolojik bakış açısıyla oluşabildiği

6 - 7. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Diğer müzik türleriyle ilgili fikir beyan edip edepsizlik etmek istemiyorum. Kendi alanım için şunu söyleyebilirim: Türk müziği, disiplinler arası çalışmalar yapılmadan tam manasıyla idrak edilebilecek bir müzik değil. Örneğin repertuvarımızın büyük bir kısmı sözlü türlere dayanıyor, dolayısıyla edebiyattan anlamak zorundayız. Öte yandan mimari bilmeliyiz çünkü bu müziğin icra edildiği saray, kahvehaneler, tekkeler, dergâhlar ve Mevlevihanelerde farklı farklı biçimlerde bir müzik türü karşımıza çıkıyor. "Müzikle tedavi" deyince de sağlık bilimleri giriyor işe. Bu ara çok popüler oldu, müzikle tedavi hastanelerde artık resmî branş olarak görülüyor.

6. Bu parçadan hareketle "Türk müziği"yle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Edebî değeri olan sözler üzerine kurulduğuna
- B) Farklı toplumlara ait kültürlerin sentezlenmesiyle oluştuğuna
- C) Tıp alanında kullanıldığına
- D) İcra edildiği mekânlarla ilişkili olarak farklı özellikler taşıdığına
- E) Tasavvufi bir içerikten de beslendiğine

7. Bu parçadaki sözler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?

- A) Türk müziğinin icrasında bir değişim süreci yaşanmış mıdır?
- B) İlgilendiğiniz diğer sanatsal alanlar arasında müziğin sizin için önemi nedir?
- C) Müziğin farklı türlere ayrılmasındaki en önemli etken nedir?
- D) Müzik alanında yeterlilik sahibi olmak nasıl bir eğitim gerektirir?
- E) Müziğin diğer disiplinlerle önemsenmesi gereken bir ilişkisi var mı?

8 - 9. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yunan felsefe-bilim tarihinde sofistlerin, günlük dilin yol açtığı sorunlar üzerinden düşünceyi şaibeli bir hâle getirmesi, özellikle Aristoteles'in mantık bilimini kurmasıyla aşılmaya çalışılmıştır. Mantık bilimi ile kavram, tanım ve çıkarım sürecine işaret edilerek düşüncenin temel "linguistik form"una dayalı, günlük dilin olanaklarının üstünde, yarı simgesel, nesir bir dille, düşüncenin kavramsal, nedensel ve eleştirel yapısı ortaya konulmuştur. Bu tarihten itibaren dille anlamsız bir şekilde oynayanların yaptıkları işe, sofist sözcüğünden bozma safsata, yani anlamsız konuşma adı verilmiştir.

8. Bu parçada;

- I. Mantık biliminin kurulmasını sağlayan zemin,
- II. sofist ile safsata sözcükleri arasındaki bağlantı,
- III. dildeki simgeleştirme özelliğinin felsefe dışındaki kullanım alanı,
- IV. mantık biliminin dil ile ilişkisi,
- V. Yunan felsefe-bilim tarihindeki ünlü sofistler

konularından hangilerine dair bilgi yoktur?

- A) I ve II B) II ve IV C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

9. Bu parçadan;

- I. Düşüncenin şaibeli hâle getirilmesi Yunan felsefe-bilim tarihinin en büyük problemidir.
- II. Dil, günlük iletişim ihtiyacını karşılamasının dışında işlevlere sahiptir.
- III. Bir bilimin ortaya çıkması, bir karmaşanın giderilmesine yönelik çabayla izah edilebilir.

yargılarının hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

10 - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Ben" ve "beni/bana" oluşumu, içgüdülerin bastırılması ve süpregonun yaratılması süreçlerine sıklıkla "sosyalleşme" adı verilir. Ben, sosyal baskıları içselleştirme yoluyla bir grup içinde yaşamaya uygun hâle getirildiğim oranda, toplumun izin verdiği biçimde davranma ve böylelikle eylemim için "özgür" ve "sorumlu olma" becerisi kazandığım oranda sosyalleşmiş yani toplum içinde yaşamaya muktedir bir varlığa dönüşmüş olurum. Dolayısıyla, sözü edilen becerilerin kazanılmasında böylesine hayati bir rol oynayan bu önemli "ötekiler", sosyalleştirici failler olarak görülebilir. Fakat kimdir onlar? Görmüş olduğumuz gibi, benliğin gelişmesinde gerçekten etkin olan kuvvet, zorunlu olarak ötekilerin kendi niyetleri ve beklentileri değil, bireyin öteki insanların niyetleri ve beklentileri hakkındaki imgesidir. Birey "önemli ötekiler"i seçme işi- ni, görüş alanına giren birçok kişi arasından kendi yapar.

10. Bu parçaya göre "benliğin gelişmesinde etkin olan kuvvet" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kişinin yakın çevresinde önemsenen ve uygulanan kurallar
- B) Bireyin, toplumdaki insanların beklentilerini algılama biçimi
- C) Kişinin, kendisine dayatılan kurallara karşı çıkmada sergilediği tavır
- D) Toplum içinde bilgeliği kabul edilen bir kişinin telkinleri
- E) Sosyal becerilerin kazanılması sürecinde karşılaşılan aksaklıklar

11. Bu parçada "bireyin toplum içinde yaşamaya muktedir bir varlığa dönüşmesi" kapsamında aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Eyleminin sorumluluğunu üstlenme
- B) "Özgür davranışlar"ını belli sınırlar dâhilinde gerçekleştirme
- C) Sosyalleştirici faillerle mücadele etme
- D) Sosyal baskıları özümseme
- E) Genel sosyal kurallara uyum sağlama

12 - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Hayatlarımızı yerine getirilecek ödevler ve çözülecek sorunların bir koleksiyonu olarak düşünmeye ne yazık ki alıştırıldık. (II) Bir sorun bir kere tespit edildiğinde, görevin onunla nasıl başa çıkacağımızı açıkça gösteren bir biçimde onu tam olarak tanımlamak olduğunı düşünürüz. (III) Bu bir kere yapıldığında, sorunu defetmenin artık sadece doğru kaynakları bulma ve kendini sabırla işine verme meselesi olduğunu sanırız. (IV) Şayet sorun halledilememişse buna kendi cehaletimizi, ihmalimizi, tembelliğimizi ya da beceriksizliğimizi sebep gösteririz. (V) Doğru bilgi, beceri ve çabayla, her bir durumun bir dizi soruna parçalanabileceğine, bu sorunların her biriyle başarılı bir biçimde baş edilebileceğine inançımız eksilmez.

12. Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen insanlarla ilişkilendirilebilecek bir tavır değildir?

- A) Sorunları bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirip sayıca azaltma
- B) Problemlerle başa çıkma konusunda ciddi bir sorumluluk hissetme
- C) Hayatı, çözülmesi gereken, katmanlı problemler kümesi olarak görme
- D) Her can sıkıntısına "Problem tam olarak ne?" soruşturmasıyla yaklaşma
- E) Meselelerin çözüme ulaşmayışını kişiye bağlı bir eksikle açıklama

13. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede hayata dair insan zihnine yerleştirilen bir algıdan esef duyulduğu ifade edilmiştir.
- B) II. cümlede, sorunlarla başa çıkmanın zamanla öğrenilebileceğine dair bir kanaat paylaşılmıştır.
- C) III. cümlede doğru kaynakları bulan her bireyin yeterli sabrı gösteremediğine değinilmiştir.
- D) IV. cümlede ihmalkârlığın ve bilgisizliğin bazı sorunların çözümünü kolaylaştırdığı vurgulanmıştır.
- E) V. cümlede bir sorunu parçalara ayırıştırmanın, çözüme katkı sağlayacağı iddia edilmiştir.

14 - 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Mimaride basit geometrik formların kullanım nedeninin yalnızca yapım kolaylığı, hızlı üretim, maliyetin düşürülmesi amaçları ile sınırlı kalmadığı; kullanıcının yaşam pratikleri üzerinde düzenleyici bir etkisinin olduğu pek çok düşünür ve mimarlık teorisyeni tarafından dile getirilmiştir. Mimaride formun bu yönüyle de dikkate alınması gerekmektedir. Bu doğrultuda “formsuzluk” kavramının, modernitenin idealize edilmiş formlar ile ideal insanlara ulaşma çabasına tepki olarak ortaya çıktığı belirlenmiştir. Formsuzluk kavramı ile varılmak istenen nokta ise modern anlayışa yönlendirilen bireylerden ve düzenlenen yaşamalardan kaçınmaktır.

HOCA KAFASI

14. Bu parçada sözü edilen “formsuzluk” aşağıdakilerin hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Basit geometrik formların mimari bir yapıda işlevsel kullanılmasını kolaylaştıran tekniklerin genel adıdır.
- B) Modernizm etkisiyle hayatı baskı altına alınmış bireylerin mimaride hızlı üretime yöneldiğini gösteren tekniktir.
- C) Modernitenin ürünü olan zihniyetin yaygınlaştırmaya çalıştığı insan ve hayat tipine karşı çıkan bir kavramdır.
- D) İdealize edilmiş formların insan yaşamına etkisini belirginleştirme arayışlarının sonunda üretilmiş bir anlayıştır.
- E) Mimaride üretim kolaylığına bağlı olarak daha çok tercih edilen geometrik şekillerin oluşturduğu bütünlüktür.

15. Bu parçaya göre mimaride “basit geometrik formlar”ın kullanım amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Detay içeren formların sebep olacağı harcamaları azaltmak
- B) Yapıyı tamamlama sürecinde zamandan kazanmak
- C) Modern bir mimari anlayışını yaygınlaştırmak
- D) Bireylerin hayat tarzını şekillendirmek
- E) Yapının inşaa sürecindeki zorluğu aşmak

PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR - III

1 - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Gölge", Batı sanatının öyküsü içerisinde birçok hüviyet kazanır (niteliğe sahip olur). Baş-
I
larda, birçok sanatçı için, mücadele edilmesi gereken bir iz düşümü olarak adedilmiştir
II
(yaygınlaşmıştır). Cicero'nun "Ressamların diğer insanlardan daha fazla gölge, çıkıntı gördüğü" şeklindeki ifadesinde bir şikâyet gizli gibidir. Objeye odaklanmış dikkati dağıtan, hesapta olmayan (daha önce düşün-
III
ülenlerin dışında olan) bir şey yani... Öyle ki Leonardo Da Vinci, bir sis veya bulutun arkasından gelen ışığın aydınlattığı dünyayı resmetmelerini öğütlemiştir ressamlara... Batı düşüncesinin eşyayı tahakkümü altına
IV
alan (hükmedici bir tavırla ele geçiren) gelişimi resme de sirayet etmiş (yayılmış) olacak ki gölge bir vakit sonra araçsallaşır. 17. yüzyıl natürmort ressamaları için gölge, bir yanılla güzellik algısını beslemek diğer yanılla korkunç dünyalarını tasvir etmek için kullanılmıştır. Jean-Leon Gerome içinse akıp giden zamanı, dolayısıyla eylemi ifade etmiştir.

1. Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi ayraç () içindeki açıklamayla anlamca örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bu parçaya göre "gölge"nin Batı sanatında;

- eserde estetik bir öğe olarak yer alma,
- zamandaki süreğenliği yansıtırma aracı olma,
- "kötü" ile mücadele eden "iyi"yi sembolize etme,
- sanatçının korku duygusunu yansıtmada işlevsel kabul edilme,
- kaçınılması gereken bir görsel unsur olarak değerlendirilme

aşamalarının hangisinden geçtiği söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Doğada hak kılınmış olunana göre "ken-
diliğin gerçekleştirilmesi" eşitlik düzeyinde
bahşedilmiş (karşılıksız olarak verilmiş) bir
|
hak iken hak edişlere göre ceza veya kaza-
nımların güvence altına alınmasında (koru-
II
ma sorumluluğunun üstlenilmesinde) eşitlik
tavrı bozular. Bu bağlamda adalet, eşitlikçi
olmak ile değil, hak edişlere göre tesis edil-
III
mesi (onaylanması) gereken bir olgu olarak
bulunur. Böyle olduğunda adalet, hak kılın-
mış olanın, ilke gereği (prensip olarak) önce-
IV
lenmesi yönünde, hak edişlere bağlı olarak
gerçekleştirilmesini gerekli kılar. Bu belirimi
ile adalet, ilkenin yasa belirimi olarak gayede
tesis edilmesinin gereği oluşunda zuhur eder
V
(ortaya çıkar).

3. Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi ayraç () içindeki açıklamayla anlamca uyuşmamaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Bu parçaya göre "adalet"le ilgili olarak;

- I. "Hak" kavramına göre düzenlenmesi gereken bir olgudur.
- II. "Eşitlik" kavramından farklıdır.
- III. Belli ilkelere bağlıdır.
- IV. Hak edilenin korunmasına yöneliktir.
- V. Ceza verme davranışına ihtiyacı azaltır.

yargılarından hangisi söylenemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5 - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Suyun, bardağın veya insanın var olduklarından bahsederiz. Fakat onlardan hiçbirinin başlı başına “varlık” olduğu iddiası doğru olmaz. Çünkü onların varoluşları yalnız mekân ve zaman kayıtlarıyla, belirli sınırlar içindeki idraklerle tespit edilmiştir. Tecrübemizde madde “dayanma gücü”, “nüfuz edilemezlik”, “süredurum”, “bölünebilirlik”, “ağırlık” vs. gibi vasıfları ile kendini gösterir. Maddenin varoluşunu biz bu niteliklerle tanırız. Fakat bütün bu nitelikler idrakimizin belirli bir tarzı ile sınırlıdır.

5. Bu parçada “maddenin idrak edilmesi”;

- I. insan bilgi ve deneyimine dayanma,
- II. belli sınırlılıkların ötesinde bulunma,
- III. bir algılama kriterine tabi olma

durumlarından hangilerine bağlanmamıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
- D) I ve III E) II ve III

6. Bu parçada “varlık”la ilgili olarak anlaşılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Maddenin nesnel ve deneyimlenebilir bir formunu yansıttığı
- B) Nesnelerdeki vasıfları ayırt edici biçimde belirginleştirdiği
- C) Belli birtakım sınırlılıklarla beslendiği
- D) Kişisel tecrübelerin oluşmasını sağlayan bir sistemi ifade ettiği
- E) İnsan bilgi ve deneyimini aşan, zaman ve mekân üstü bir form olduğu

7 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

- I. Çatışmayı daimî kılan birtakım yapısal mekanizmalar vardır. Örneğin bazı gruplar diğer grupları sömürür. Bu durum, gerilim yarattığı gibi birtakım çatışma kaynakları da oluşturur. Dolayısıyla kıt kaynakların dağılımında her zaman mücadeleler ortaya çıkacaktır.
- II. Farklı gruplarının farklı hedefleri, toplumdaki çatışmayı kaçınılmaz kılar. Bu yüzden uğruna çaba sarf edilen hedeflerin sosyal dünya düzenini etkilemediği bir toplumsal bütünleşmeden bahsedemeyiz. Çatışma, esasen gerçekliğin bir suretinde toplumdaki farklılıklara işaret eder.

7. Yandaki II. parçadan hareketle "çatışma"yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ortaya çıktığı toplumdaki gerçeklik algısını zedeleyici bir niteliğe sahiptir.
- B) Toplumda hedefler arasında uyum gözetilmesine bağlı olarak azaldığı dönemler olmuştur.
- C) Farklı gayelerin bulunduğu her koşulda mutlaka karşılaşılacak bir olgudur.
- D) Sosyal dünya düzeninin ortaya çıkardığı karşıt görüşleri uzun vadede düzenler.
- E) Toplumsal bütünleşmenin sağlanmasına zemin hazırlamak gibi işlevi vardır.

8. Yandaki iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ortak bir hedef doğrultusundaki davranışların uyumunu ifade etmektedir.
- B) Farklı zaman dilimlerinde yaşanan olayların bağlantısını açıklamaktadır.
- C) Aynı koşula bağlı olarak ortaya çıkan farklı durumları karşılaştırmaktadır.
- D) Bir kavramın mecburi varlığına dair farklı gerekçeleri ortaya koymaktadır.
- E) Benzer olayların farklı kültürlerdeki yorumlanış biçiminden söz etmektedir.

9 - 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Muhabir:

– Tartzınız kurmaca yapım ve belgesel arasında bir yerde duruyor. Hangisinin diğerine yaklaşmasını tercih ediyorsunuz? Kurmaca mı belgesele, belgesel mi kurmacaya benzemeli? Bu tür melez formlardan daha kazançlı çıkarın "kurmaca" olduğu görüşüne katılır mısınız?

Yönetmen:

– Aslında her ikisi de birbirini besliyor. Kurmaca yapımlarda, belgeselde edindiğim bazı özellikleri, mesela oyuncu olmayan insanlarla çalışma tecrübesini, kısıtlı imkânla çalışma kapasitesini, bulunduğum ortamın koşullarına göre bir yapım sürecine adapte olma becerisini, farklı anlatım dilleri deneme yöntemi kullanıyorum. Belgesele de kurmacada edindiğim bazı estetik unsurları; ses tasarımı, kamera kullanımı ve montaj açısından farklı teknikleri taşımaya çalışıyorum. Ama bunlar iç içe geçmiş tecrübeler. Hangisinin nereden beslendiği her zaman o kadar net değil. Zaten verimli olan da bu geçişken alan.

9. Bu diyalogda "bir belgesel"le ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Çalışma süresi yönüyle esnek olduğundan
- B) Kurmaca bir yapımın bazı özelliklerini içerdiğinden
- C) Teknik açıdan çeşitlilik içeren yöntemler kullanılabildiğinden
- D) Oyunculuk deneyimi olmayan insanlara yer aldığından
- E) Çekim ortamının değişken olduğundan

10. Bu diyalogdan hareketle "yönetmen"le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Belgesel türünde, kurmaca yapımlara göre daha başarılı olduğunu düşünmektedir.
- B) Çalışma ortamındaki sınırlı imkânlarla uyum sağlamakta zorlanmaktadır.
- C) Farklı deneyimleri bir arada kullanmayı önemsemektedir.
- D) Kurmaca yapımlarda tek tip bir kamera açısı kullanmayı tercih etmektedir.
- E) Estetik unsurların, belgesel türündeki yapımlarda önemsiz olduğunu düşünmektedir.

11. Bu diyalogda "muhabir"ın sözleriyle ilgili olarak;

- I. bir duruma dair, aynı içeriğe sahip, iki farklı soru cümlesine yer verildiği,
- II. saptama içerdiği,
- III. belgesellerin kurmaca yapımlardan üstün olduğu yönünde bir ima içerdiği

değerlendirmelerinden hangileri yapılamaz?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

Paragrafta Akış Bozan Cümle - I / Test - 1

1.D	2.E	3.E	4.A	5.E	6.D	7.B	8.B	9.B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Paragrafta Akış Bozan Cümle - II / Test - 2

1.C	2.B	3.D	4.A	5.C	6.E	7.B	8.C	9.A	10.D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

Paragrafı İkiye Bölme - I / Test - 3

1.D	2.C	3.A	4.E	5.C	6.D	7.B	8.E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Paragrafı İkiye Bölme - II / Test - 4

1.B	2.C	3.C	4.D	5.D	6.C	7.C	8.B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Paragrafta Boşluk Doldurma - I / Test - 5

1.E	2.B	3.E	4.C	5.E	6.C	7.D	8.E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Paragrafta Boşluk Doldurma - II / Test - 6

1.A	2.B	3.C	4.E	5.D	6.A	7.E	8.A
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Paragrafta Numaralı Yere Cümle Yerleştirme/ Test - 7

1.D	2.D	3.D	4.E	5.A	6.C	7.C	8.E	9.C	10.D	11.D	12.B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragrafta Numaralı Cümleden Sonra Cümle Yerleştirme/ Test - 8

1.B	2.E	3.A	4.C	5.D	6.A	7.C	8.D	9.B	10.A	11.B	12.E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragraf Oluşturma / Test - 9

1.A	2.D	3.C	4.C	5.E	6.B	7.D	8.A	9.B	10.D	11.E	12.D	13.B	14.C
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------

Paragrafın Yanıt Olduğu Soruyu Bulma / Test - 10

1.B	2.C	3.D	4.B	5.D	6.C	7.B	8.E	9.C	10.D	11.C	12.B	13.D	14.B	15.C	16.D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------

Paragrafın Konusu ve Ana Fikri - I / Test - 11

1.B	2.C	3.B	4.C	5.C	6.E	7.C	8.E	9.E	10.D	11.E	12.B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragrafın Konusu ve Ana Fikri - II / Test - 12

1.E	2.E	3.C	4.D	5.B	6.C	7.C	8.E	9.E	10.C	11.B	12.E	13.D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------

Paragrafın Konusu ve Ana Fikri - III / Test - 13

1.D	2.D	3.E	4.B	5. B	6.C	7.C	8.C	9.E	10.C	11.A	12.D
-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragrafın Konusu ve Ana Fikri - IV / Test - 14

1.D	2.B	3.E	4.D	5.A	6.E	7.B	8.B	9.E	10.D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------

Paragrafta Yardımcı Düşünceler - I / Test - 15

1.A	2.E	3.D	4.E	5.E	6.C	7.C	8.E	9.C	10.E	11.D	12.E
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragrafta Yardımcı Düşünceler - II / Test - 16

1.A	2.C	3.B	4.C	5.A	6.B	7.B	8.B	9.C	10.A	11.D	12.D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragrafta Yardımcı Düşünceler - III / Test - 17

1.C	2.A	3.D	4.A	5.D	6.B	7.A	8.E	9.E	10.E	11.D	12.C
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Paragrafta Çoklu Sorular - I / Test - 18

1.E	2.C	3.C	4.B	5.C	6.E	7.D	8.A	9.A	10.C	11.A	12.E	13.A	14.D	15.B	16.D
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------

Paragrafta Çoklu Sorular - II / Test - 19

1.B	2.D	3.C	4.A	5. C	6.B	7.E	8.D	9.A	10.B	11.C	12.A	13.A	14.C	15.C
-----	-----	-----	-----	------	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------

Paragrafta Çoklu Sorular - III / Test - 20

1.B	2.C	3.C	4.E	5.A	6.E	7.C	8.D	9.A	10.C	11.B
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------